

Budsjett-innst. S. nr. 9

(2008–2009)

**Budsjettinnstilling til Stortinget
fra energi- og miljøkomiteen**

St.prp nr. 1 (2008–2009) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 2 og 4 (2008–2009)

**Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om bevilgninger
på statsbudsjettet for 2009, vedkommende Olje- og energidepartementet
og Miljøverndepartementet (rammeområde 12 og 13)**

Innhold

	Side
1. Rammeområde 12 – Olje og energi	5
Oversikt over bevilgningsforslagene på de ulike kapitler og poster under rammeområde 12 i St.prp. nr. 1 (2008–2009) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 2 (2008–2009).	5
1.1 Komiteens prioriteringer for rammeområde 12 Olje og energi	7
1.1.1 Arbeiderpartiets, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiets hovedprioriteringer	7
1.1.2 Fremskrittspartiets hovedprioriteringer	12
1.1.3 Høyres hovedprioriteringer	13
1.1.4 Kristelig Folkepartis hovedprioriteringer	15
1.1.5 Venstres hovedprioriteringer	16
1.1.6 Sammenligning av budsjettall, kapitler og poster. Rammeområde 12	17
1.2 Komiteens merknader til de enkelte budsjettkapitler under rammeområde 12	18
Kap. 1800 Olje- og energidepartementet	18
Kap. 4800 Olje- og energidepartementet	22
Kap. 1810 Oljedirektoratet	22
Kap. 4810 Oljedirektoratet	24
Kap. 1820 Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)	24
Kap. 4820 Norges vassdrags- og energidirektorat	29
Kap. 2490 NVE Anlegg	29
Kap. 5490 NVE Anlegg	29
Kap. 1825 Omlegging av energibruk og energiproduksjon	29
Kap. 4825 Omlegging av energibruk og energiproduksjon	34
Kap. 4829 Konsesjonsavgiftsfondet	34
Kap. 1830 Forskning	34
Kap. 1832 Internasjonalisering	36
Kap. 1833 CO ₂ -håndtering	37
Kap. 4833 CO ₂ -håndtering	39
Kap. 1870 Petoro AS	39
1.2.1 Kap. 2440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten	40
2. Rammeområde 13 – Miljø	42
Oversikt over bevilgningsforslagene på de ulike kapitler og poster under rammeområde 13 i St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 4 (2008–2009)	42
2.1 Komiteens prioriteringer for rammeområde 13 Miljø	45
2.1.1 Innledning	45
2.1.2 Arbeiderpartiets, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiets hovedprioriteringer	45
2.1.3 Fremskrittspartiets hovedprioriteringer	48
2.1.4 Høyres hovedprioriteringer	52
2.1.5 Kristelig Folkepartis hovedprioriteringer	53
2.1.6 Venstres hovedprioriteringer	54
2.1.7 Sammenligning av budsjettall, kapitler og poster. Rammeområde 13	56
2.2 Komiteens merknader til de enkelte budsjettkapitler under rammeområde 13	58
Kap. 1400 Miljøverndepartementet	58
Kap. 4400 Miljøverndepartementet	61
Kap. 1410 Miljøvernforskning og miljøovervåking	61
Kap. 4410 Miljøvernforskning og miljøovervåking	62
Kap. 1425 Vilt- og fisketiltak	62
Kap. 4425 Refusjoner fra Viltfondet og Statens fiskefond	62
Kap. 1426 Statens naturoppsyn	63
Kap. 4426 Statens naturoppsyn	65
Kap. 1427 Direktoratet for naturforvaltning	65
Kap. 4427 Direktoratet for naturforvaltning	74

	Side
Kap. 1429 Riksantikvaren	74
Kap. 4429 Riksantikvaren	75
Kap. 1432 Norsk kulturminnefond	75
Kap. 4432 Norsk kulturminnefond	76
Kap. 1441 Statens forurensningstilsyn	76
Kap. 4441 Statens forurensningstilsyn	80
Kap. 1445 Miljøvennlig skipsfart	80
Kap. 1447 Miljøhensyn i offentlige innkjøp	80
Kap. 1465 Statens kjøp av tjenester i Statens kartverk	80
Kap. 2465 Statens kartverk	81
Kap. 1471 Norsk Polarinstitut	81
Kap. 4471 Norsk Polarinstitut	81
Kap. 1472 Svalbard miljøvernfond	81
Kap. 4472 Svalbard miljøvernfond	82
3. Forslag fra mindretall	82
4. Komiteens tilråding	83

Budsjett-innst. S. nr. 9

(2008–2009)

Budsjettinnstilling til Stortinget fra energi- og miljøkomiteen

St.prp. nr. 1 (2008–2009) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 2 og 4 (2008–2009)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2009 vedkommende Olje- og energidepartementet og Miljøverndepartementet (rammeområde 12 og 13)

Til Stortinget

Komiteen fremmer i denne innstillingen forslag om bevilgninger på statsbudsjettet for 2009 under de kapitler og poster som er fordelt til komiteen på rammeområdene 12 Olje og energi og rammeområde 13 Miljø.

1. RAMMEOMRÅDE 12 – OLJE OG ENERGI

Oversikt over bevilgningsforslagene på de ulike kapitler og poster under rammeområde 12 i St.prp. nr. 1 (2008–2009) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 2 (2008–2009)

90-poster behandles av finanskomiteen utenfor rammesystemet.

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 2
Utgifter i hele kroner			
<i>Olje- og energidepartementet</i>			
1800		Olje- og energidepartementet	182 174 000
	1	Driftsutgifter	139 274 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	34 400 000
	71	Tilskudd til Norsk Oljemuseum	8 500 000
1810		Oljedirektoratet	468 800 000
	1	Driftsutgifter	202 000 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	261 800 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	5 000 000
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat	615 080 000
	1	Driftsutgifter	367 280 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	56 000 000
	22	Flom- og skredforebygging, <i>kan overføres, kan nyttes under post 60</i>	115 800 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	6 000 000

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 2
	60	Tilskudd til skredforebygging, <i>kan overføres, kan nyttes under post 22</i> ...	10 000 000
	73	Tilskudd til utjevning av overføringstariffer, <i>kan overføres</i>	60 000 000
1825		Omlægging av energibruk og energiproduksjon	692 500 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	31 500 000
	50	Overføring til Energifondet	591 000 000
	70	Tilskudd til elektrisitetssparing i husholdninger, <i>kan overføres</i>	40 000 000
	74	Naturgass, <i>kan overføres</i>	30 000 000
1830		Forskning	601 800 000
	22	Forvaltningsrettet forskning og utvikling, <i>kan overføres</i>	22 000 000
	50	Norges forskningsråd	569 500 000
	70	Internasjonale samarbeids- og utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	10 300 000
1832		Internasjonalisering	22 350 000
	70	Internasjonalisering, <i>kan overføres</i>	22 350 000
1833		CO₂-håndtering	1 856 800 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	765 000 000
	22	CO ₂ -håndtering, internasjonalt, <i>kan overføres</i>	20 000 000
	30	Investeringer, <i>kan overføres</i>	920 000 000
	50	Overføring til fond for CLIMIT	81 800 000
	70	Administrasjon, Gassnova SF	70 000 000
1870		Petoro AS	252 000 000
	70	Administrasjon	252 000 000

Statlig petroleumsvirksomhet

2440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten .	26 700 000 000
	30	Investeringer	25 200 000 000
	50	Overføring til Statens petroleumsforsikringsfond	1 500 000 000

Statens forretningsdrift

2490		NVE Anlegg	5 000 000
	24	Driftsresultat:	0
		1 Driftsinntekter	-47 000 000
		2 Driftsutgifter	40 200 000
		3 Avskrivninger	5 500 000
		4 Renter av statens kapital	1 300 000
	45	Større utstyrskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	5 000 000
		Sum utgifter rammeområde 12	31 396 504 000

Inntekter i hele kroner

Inntekter under departementene

4800		Olje- og energidepartementet	2 700 000
	3	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	1 050 000
	70	Garantiprovisjon, Gassco	1 650 000

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 2
4810		Oljedirektoratet	58 900 000
	1	Gebyrinntekter	10 100 000
	2	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	38 100 000
	3	Refusjon av tilsynsutgifter	10 700 000
4820		Norges vassdrags- og energidirektorat	122 650 000
	1	Gebyrinntekter	47 900 000
	2	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	49 000 000
	40	Flom- og skredforebygging	25 750 000
4825		Omlegging av energibruk og energiproduksjon	431 000 000
	85	Fondsavkastning	431 000 000
4829		Konsesjonsavgiftsfondet	136 000 000
	50	Overføring fra fondet	136 000 000
4833		CO₂-håndtering	91 800 000
	85	Fondsavkastning	91 800 000
4860		Statnett SF	220 000
	70	Garantiprovisjon	220 000

Inntekter fra statlig petroleumsvirksomhet

5440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten .	149 600 000 000
	24	Driftsresultat:	126 100 000 000
		1 Driftsinntekter	191 800 000 000
		2 Driftsutgifter	-38 900 000 000
		3 Lete- og feltutviklingsutgifter	-3 300 000 000
		4 Avskrivninger	-17 000 000 000
		5 Renter av statens kapital	-6 500 000 000
	30	Avskrivninger	17 000 000 000
	80	Renter av statens kapital	6 500 000 000

Avskrivninger, avsetninger til investeringsformål og inntekter av statens forretningsdrift i samband med nybygg, anlegg mv.

5490		NVE Anlegg	500 000
	1	Salg av utstyr mv.	500 000

Sum inntekter rammeområde 12	150 443 770 000
---	------------------------

Netto rammeområde 12	-119 047 266 000
-----------------------------------	-------------------------

1.1 Komiteens prioriteringer for rammeområde 12 Olje og energi**Innledning**

Komiteen har ved Stortingets vedtak 14. oktober 2008 fått tildelt kapitler under rammeområde 12 Olje og energi, jf. Innst. S. nr. 4 (2008–2009). Ved Stortingets vedtak 27. november 2008 er netto utgiftsramme

for rammeområde 12 fastsatt til kr -119 042 266 000, jf. Budsjett-innst. S. nr. 1 (2008–2009).

1.1.1 Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiets hovedprioriteringer**ENERGINASJONEN NOREG**

Fleirtalet i komiteen, medlemene frå Arbeidarpartiet, Ann-Kristin Engstad,

Asmund Kristoffersen, Marianne Marthinsen, Tore Nordtun, Torny Pedersen og Terje Aasland, frå Sosialistisk Venstreparti, Inga Marte Thorkildsen, og frå Senterpartiet, Erling Sande, meiner vår hovudoppgåve i energipolitikken må vere å leggje til rette for ein heilskapleg og verdiskapande energipolitikk basert på effektiv og miljøvenleg utnytting av naturressursane. Noreg skal vere ein miljøvenleg energinasjon og vere verdsligande innanfor utvikling av miljøvenleg teknologi.

Ein stor del av vår verdiskaping og velferd er tufta på utnytting av våre naturgjevne energiressursar. Fleirtalet meiner det må førast ein målretta politikk òg i framtida som legg til rette for utvikling i energisektoren, og er av den grunn tilfreds med Regjeringa si breie energipolitiske satsing.

Fleirtalet er tilfreds med at Regjeringa satsar målbevisst gjennom Enova for å fremme ei miljøvenleg omlegging av energibruk og energiproduksjon. Energiomlegginga er ei langsiktig satsing på utviklingen av markedet for effektive og miljøvenlege energiløysingar som bidrar til å styrke forsyningsikkerheta for energi og redusere utslippene av klimagassar.

Fleirtalet ser det som viktig å vidareutvikle innanlands bruk av naturgass til industrielle føremål. Etter fleirtalet si meining vil dette verte eit viktig satsingsområde i framtida for å etablere langsiktige og trygge rammeløyve for ei meir miljøvenleg industriutvikling. Fleirtalet vil samstundes understreke at auka bruk av naturgass i Noreg ikkje må skje på ein måte som fortrengrer ny fornybar energi.

Fleirtalet meiner avklaringa av saka kring heimfall var svært viktig, og at vedtaket vil gå inn i historia som framtidsretta og svært godt. Med vedtaket i denne saka som avklara at berre offentlege aktørar i framtida kan kjøpe kraftverk, sikrar det breie offentlege eigarskapet til våre vasskraftressursar verdsett til hundrevis av milliardar av kroner. Vedtaket sikrar offentlig kontroll og styring av vitale elektrisitetsinstallasjonar som er viktig for framtidig velferdsutvikling i tillegg til tryggingsspolitiske føremål.

I nyare tid har vasskrafta i stor grad skaffa oss den elektrisiteten Noreg har nytta på fastlandet. Fleirtalet meiner at nye miljøvenlege energikjelder må supplere eksisterande energiproduksjon. Noreg skal minst vere sjølvforsynt med elektrisk straum i eit normalår. Mellom anna av den grunn må me fortsette arbeidet for å auke produksjonen av ny fornybar energi. Fleirtalet viser òg til at Regjeringa sin energipolitikk bygger på at miljømåla vil bestemme produksjonsmuligheitene, og at det er nødvendig å føre ein aktiv politikk for å minske veksten i energiforbruket.

ENERGI OG KLIMA

Dei globale klimautfordringane er enorme. Dei siste hundre åra har den globale gjennomsnittstemperaturen auka med 0,74 grader. Temperaturen i Arktis har auka med nesten dobbelt så mykje. Isbrear, snødekke og permafrost har minka på begge halvklurar.

Fleirtalet vil understreke at utfordringar skapt av menneske òg kan løysas av menneske. FN's klimapanel har stipulert at verdas klimagassutslipp må reduserast med 50-80 pst. innan 2050 for å unngå dei mest alvorlege konsekvensane av klimaendringane. Politisk leiarskap og handlekraft vert av den grunn svært sentralt i tida som ligg føre oss. Klimaforliket i Stortinget av januar 2008 er eit døme på kva resultat ein kan oppnå gjennom politiske prosessar. Av klimakrisa fylgjer at eit breitt spekter av verkemiddel må tas i bruk i alle sektorar. Utsleppa frå norsk sokkel utgjer om lag ein fjerdedel av våre samla utslepp, og er nær dubla sidan 1990. Det krev at omsynet til klima får ein meir sentral plass i forvaltninga av norsk sokkel.

Fleirtalet er oppteken av at den framtidige energiproduksjonen ikkje må medverke til ytterlegare forverring av klimaet. Verdas samla CO₂-utslepp er allereie for høge, og må av den grunn reduserast kraftig. Regjeringa si kraftige satsing både på ny fornybar energi og utbygging av framtidige fossile energikjelder med CO₂-handtering er derfor særskild framtidsretta.

Fleirtalet ser det som særskild viktig at energieffektivisering får ein sentral plass i norsk klimapolitikk. Sparing er meir effektivt enn ny energiproduksjon. Fleirtalet vil peike på at Noreg har eit stort og uforløynt potensial for energieffektivisering, og er difor nøgd med at Regjeringa ynskjer å setje fokus på dette i tida framover, blant anna gjennom ei utgreiing som ser på potensialet og verkemiddel for meir effektiv energibruk.

SATSING PÅ CO₂-HANDTERING OG MILJØVENLEG GASSTEKNOLOGI

Ei hovudoppgåve må etter fleirtalet si meining vere å utvikle ny rein energi og å produsere fossile brenslar utan at dette fører med seg store CO₂-utslipp. Noreg arbeidar for reinast mogleg produksjon av energi, både når det gjeld produksjon av fornybare og fossile energikjelder, og teknologisk utvikling for å bidra til reduksjon av globale klimagassutslipp. Kampen mot klimaendringar og utfordringane knytt til å dekke verdas energibehov er viktige årsaker til Regjeringas satsing på fangst og lagring av CO₂. Fleirtalet meiner Regjeringa sin politikk på dette området vil bidra til å utvikle framtidsretta og effektive teknologiar slik at CO₂-handtering kan realiseras nasjonalt og internasjonalt. Mål-

settinga må vere at Noreg skal vere eit føregangsland på området. Prosjekta på Mongstad og Kårstø handlar etter fleirtalet si meining ikkje berre om å fange CO₂ frå gasskraftproduksjon i Noreg, men om at Noreg skal bidra til å utvikle kommersiell teknologi slik at fleire land kan nytte denne teknologien for å redusere sine utslipp i samband med stadig aukande energiproduksjon.

Fleirtalet viser til at den kunnskaps- og teknologiutviklinga som fsjker som fylgje av Regjeringa si satsing på CO₂-prosjekta høvesvis på Kårstø og Mongstad, bør kunne nyttast i samband med CO₂-fangst og lagring frå industrielle punktutslipp. Fleirtalet ynskjer derfor at Regjeringa vurderer strategiar/tiltak for å vere i front når det og gjeld industrielle punktutslipp.

Fleirtalet vil peike på Regjeringa sin målsetnad om å, innanfor internasjonale klimaforpliktingar, auke bruken av naturgass innanlands til mellom anna industriføremål. Fleirtalet meiner Noreg skal ha som målsetnad å verte verdsleiar i miljøvennleg bruk av gass.

Fleirtalet merkar seg, og er tilfreds med, at Regjeringa føreslår å løyve nærare 2 mrd. kroner til fangst og lagring av CO₂ i budsjettframlegget for 2009. Regjeringa fylgjer med dette opp det gode arbeidet som er starta opp på dette feltet.

Fleirtalet visar til Stortinget sitt oppmødningssvedtak nr. 270, 15. mars 2005, knytt til realisering av gassrør til Grenland. Fleirtalet har merka seg at Gassco arbeider med Skanled-prosjektet og dei ulike industriselskapene som er med i prosjektet. Arbeidet vert finansiert av dei involverte selskapa. Det er i framdriftsplanane for prosjektet antyda at Plan for anlegg og drift (PAD) kan leggjast fram for Olje- og energidepartementet i begynnelsen av april 2009. Fleirtalet er svært oppteke av at Regjeringa legg til rette for at denne saken kan handsamast i vår-sesjonen 2009.

Ifylgje framdriftsplanen for prosjektet skal investeringsavgjerd bli tatt hausten 2009 med legging av rør i 2012 og driftsstart hausten 2012. Fleirtalet ser det som positivt dersom prosjektet kan realiserast i tråd med tiltenkt framdrift. Fleirtalet ber Regjeringa fylgje prosjektet svært nøye med sikte på framdriftsplan og realisering. Fleirtalet har merka seg at eit separasjonsanlegg for å ta ut våtgass til industriføremål i Grenland er eit viktig industrielt prosjekt og vil sjå det som svært ynskjeleg at eit slikt anlegg vart etablert i samband med sjølve røyrprosjektet. Fleirtalet vil òg streke under kor viktig det er at det så raskt som råd kjem på plass teknologiske løysingar og infrastruktur for reinsing og deponering av gassen som vil verte teken i bruk i Grenlandsområdet.

RESSURSUTNYTTING OG NORSK SOKKEL

Fleirtalet vil peike på at Noreg skal vere eit føregangsland i utvikling av miljøvenleg teknologi innan olje- og gassindustrien. Interessa for norsk sokkel er god og aktiviteten er høg. Petroleumsverksemda er ei internasjonal næring, og verksemda i Noreg vert påverka av den internasjonale utviklinga med auka etterspurnad etter energi. Fleirtalet meiner det er viktig å oppretthalde eit høgt nivå på leiteaktiviteten etter olje og gass, og oljeindustrien må òg i framtida få tilgang til interessante leiteareal. Det er framleis store olje- og gassressursar på norsk kontinentalsokkel som representerer store verdiar for Noreg. Utnytting av desse vil vere med å dekkje noko av verdas aukande behov for olje og gass.

Ei omfattande teknologisk utvikling i tillegg til høge prisar på olje og gass har gjort det lønnsamt å auke utvinningsgraden i eksisterande felt. Det må i framtida leggjast til rette for at petroleumsverksemda skal få mest mogleg ressursar ut av kvart felt.

Fleirtalet har òg merka seg at Petroleumstilsynet i den seinare tid har peika på alvorlege utfordringar knytt til sikkerheit og tryggleik i høve til naturmiljø og tilsette i høve til enkeltstående aktørar på norsk sokkel. Dette viser etter fleirtalet si oppfatning at det framleis må vere eit sterkt fokus på miljø og sikkerheit på norsk sokkel. Fleirtalet vil understreke at føre-var-prinsippet skal ligge til grunn for all aktivitet på norsk sokkel i høve til omsynet for natur og miljø, og at einkvar som har sitt daglege virke på norsk sokkel har krav på ein så trygg arbeidsplass som mogleg.

NY FORNYBAR ENERGI OG ENERGIEFFEKTIVISERING

Fleirtalet strekar under at Noreg har eit stort potensial for nye fornybare energikjelder som til dømes små-, mini- og mikrokraftverk, vind, bioenergi, sol og bølgekraft. Enova er eit svært viktig verktøy i arbeidet med ny fornybar energi, og fleirtalet har derfor merka seg at ytterlegare 10 mrd. kroner vert avsett i Grunnfondet for satsing på ny fornybar energi. I tillegg vart det som ein del av klimaforliket bestemt at ytterlegare 10 mrd. kroner skal avsetjast innan 2012. Avkastninga av dette fondet vil sikre satsinga på ny fornybar energi òg i framtida.

Fleirtalet vil understreke kor viktig fornybar energiproduksjon og energieffektivisering er for å nå våre klimapolitiske mål. Energiomlegging og energieffektivisering er òg sentrale verkemiddel for å redusere vasskrafta sin sårbarheit for variasjonane i nedbør og sikre betre balanse i energimarknaden. Fleirtalet viser til at Regjeringa har sett eit mål for årleg fornybar energiproduksjon og energieffektivisering på 30 TWh innan 2016.

Fleirtalet har òg merka seg at Olje- og energidepartementet har inngått ei ny avtale med Enova om

forvaltninga av midlane frå Energifondet. Avtalen skal gjelde ut 2011. I avtala er det fastsett eit nytt mål på 18 TWh årleg fornybar varme- og kraftproduksjon og energisparing innan utgangen av 2011. Basisåret er 2001. Måla om 3 TWh vindkraft og 4 TWh vassbåren varme inngår. I 2007 har Enova inngått kontraktar som gjev eit samla energiresultat på om lag 2,4 TWh/år. Samla for perioden 2001 til 2007 rapporterer Enova om eit kontraktfesta resultat på 10,1 TWh/år. Fleirtalet vil understreke at det vert viktig å fylgje opp kontraktfesta prosjekt slik at dei materialiserer seg i faktiske energiproduserande installasjonar. Fleirtalet ser det som viktig å få ein gjennomgang av investeringsinsentiva for å auke delen fjernvarme i Noreg.

Fleirtalet har òg merka seg at meir effektiv energibruk er ein viktig del av Regjeringa sin politikk. Det er og store moglegheiter for ein meir effektiv energibruk i hushald, industri samt anna næringsverksemd. Enova sine støtteordningar og aktivitet bidreg til ein meir effektiv energibruk. Mange slike tiltak, som til dømes avgifter, standardar og merkeordningar, er med på å byggje opp under arbeidet med energiomlegging, og fleirtalet har merka seg at departementet arbeider med ei eiga ordning for energimerking av bygg. Gjennom Enova har departementet òg ein utstrakt aktivitet retta mot kommunane. Kommunane har ei sentral rolle i å leggje til rette for lokale energiløysingar mellom anna fordi dei sjølve forvaltar ein stor bygningsmasse. Utvalde "Grønne energikommunar" skal vere føregangskommunar, og fleirtalet har merka seg at departementet deltek i programmet "Framtidas byar".

Fleirtalet har òg merka seg at OED i 2008 la fram ein eigen bioenergistrategi. Målsetnaden er å sikre ein koordinert verkemiddelbruk for auka utbygging av bioenergi med inntil 14 TWh/år innan 2020. Den sentrale målsetnaden er å byggje opp verdikjeda frå råvarene til sluttbrukarane.

Fleirtalet har òg merka seg at den norske og den svenske regjeringa har vorte samde om ei forståing om eit samarbeid for å få på plass ein felles el-sertifikatmarknad. Ein felles sertifikatmarknad for fornybar elektrisitet vil gje fordeler for begge land i arbeidet med å fremje klima- og miljømål så vel som forsyningstryggleik, samt leggje grunnlaget for store investeringar i fornybar elektrisitet. Dersom EU-direktivet om fornybar energi vert vedteke av EU innan 1. april 2009, meiner fleirtalet det må vere ein ambisjon at relevante spørsmål og dei sentrale prinsippa for korleis marknaden skal utformast, må vere på plass seinast 1. oktober 2009.

Ei styrka satsing på infrastruktur for fjernvarme, utvikling av nye teknologiar som medverkar til energiomlegging, vil òg etter fleirtalet si meining vere viktige bidrag for å betre kraftbalansen på sikt. Også

umodne teknologiar må vere ein del av denne satsinga.

ELEKTRISITETSFORSYNING

Fleirtalet viser til at kraftsystemet er sårbart for svingingar i vasskraftproduksjonen. Behovet for ei meir robust energiforsyning vil krevje auka produksjon, meir effektiv energibruk, tilrettelegging av miljøvenlege varmeløysingar, oppvarming og framleis utbetring og utbygging av overføringsnett. Fleirtalet vil understreke viktigheita av at flaskehalsane i overføringsnett vert fjerna gjennom utbetring og utbygging av elektrisitetsnett for å ta imot ny elektrisitetsproduksjon. I tillegg må ein betre import- og eksportkapasiteten i overføringsnett.

Fleirtalet viser til at det er sett i verk tiltak for å utjamne prisane mellom dagens ulike prisområde. På sikt må det vere eit mål å fjerne store og langvarige flaskehalsar slik at ein får lik pris i heile landet. Innføring av ulike prisområde er berre eit verkemiddel før varige løysingar som auka produksjons- og overføringskapasitet er etablert. Store prisskilnader mellom ulike delar av landet bør ikkje inntreffe over lengre periodar. Derfor er det viktig at langsiktige løysingar kjem på plass.

Fleirtalet meiner det er behov for ei brei analyse av dei verknadene som har vore i energisektoren mellom anna med omsut til produksjon og nett sidan innføringa av energilova av 1990. Fleirtalet viser i samband med dette til Soria Moria-fråsegna der det er varsla ei evaluering av energilova der mellom anna lovens verknad for kraftbalansen, straumprisane og strukturen i kraftbransjen skal gjennomgåast med sikte på endringar som kan sikre og betre utnytting og bruk av eksisterande produksjon, samt ny kraftproduksjon. Fleirtalet meiner det er viktig å få belyst investeringsinsentiv, samanhengen mellom nett og produksjon, og tilknytning av elektrisitet frå fornybar energiproduksjon, og viser til at arbeidet med å evaluere energiloven er under slutføring i departementet.

Fleirtalet vil i samband med dette òg vise til Riksrevisjonen sin rapport av 9. oktober 2008, "Riksrevisjonen sin undersøkelse om statlig virkemiddelbruk for sikker og pålitelig overføring av kraft i distribusjonsnett", der det vert påpeika tekniske feil og manglar i delar av distribusjonsnett. Fleirtalet har merka seg at Riksrevisjonen reiser fleire viktige spørsmål og det er naudsynt at Regjeringa tar med seg påpeikingane frå Riksrevisjonen i det vidare arbeidet.

Fleirtalet meiner det må vere eit mål å sikre norsk kraftintensiv industri trygge og gode rammetilhøve som kan leggje til rette for langsiktig industriell aktivitet. Fleirtalet er oppteken av å behalde og vidareutvikle kraftintensiv industri i Noreg. Det vises

til omtale under punkt 8 i Del III i framlegg til budsjett og i pressemelding av 7. oktober 2008 frå Olje- og energidepartementet og Nærings- og handelsdepartementet.

TOVEGSKOMMUNIKASJON

Fleirtalet merkar seg at Regjeringa arbeidar vidare med sikte på ei innføring av nye straummålar-system (tovegskommunikasjon) hjå alle straumforbrukarar. Dette arbeidet er etter fleirtalet si meining viktig for å kunne få ei meir korrekt avrekning av straumforbruket hjå kvar enkelt. I tillegg vil det kunne vere med å auke merksemda kring eige forbruk samt at det vil kunne gje auka muligheiter til å få tilpassa kontraktar i kraftmarknaden for forbrukarane. Det er viktig at arbeidet med innføringa av dette nye systemet for målaravlesing vert gjort så fort det er praktisk og økonomisk forsvarleg og seinast innan 2013. Dette føreset at forskriftsendringane til NVE vert vedtekne i løpet av 2009.

NOREGS VASSDRAGS- OG ENERGIDIREKTORAT (NVE)

Fleirtalet merkar seg at Regjeringa vidareførar opptrappinga av løyvingane til NVE. Auka satsing på konsesjonshandsaming av vind- og vasskraftprosjekt i NVE er svært viktig for å sikre ei effektiv og god handsaming av dei prosjekt som vert omsøkt. Fleirtalet er derfor tilfreds med at det i budsjettframlegget for 2009 vert føreslått å ytterlegare styrke NVE administrativt med 35 mill. kroner til konsesjonshandsaming, energiomlegging, fornybar energi og klimatiltak. Det må i tillegg sjåast på omlegging av konsesjonshandsaming slik at denne kan effektiviserast ytterlegare.

KUNNSKAP OG KOMPETANSE

Fleirtalet vil understreke at styresmaktene si satsing på forskning og utvikling (FoU) innanfor energisektoren skal bidra til auka verdiskaping, energiomlegging og utvikling av internasjonalt konkurransedyktig kompetanse og næringsliv. Satsinga er eit sentralt element i Regjeringa sin visjon om at Noreg skal vere leiande innanfor utviklinga av miljøvennleg energi. Fleirtalet har derfor merka seg at OED har etablert Energi21 som skal vere ein heilskapeleg strategi for forskning og teknologiutvikling innanfor energisektoren. Strategien skal bidra til ein samordna, effektiv og styrka forskings- og teknologiinnsats innanfor sektoren, der auka engasjement i energinæringen står sentralt. Det er oppnemnt eit styre for Energi21 som skal drive prosessen vidare. Ein viktig oppgåve i 2009 vil vere å konkretisere arbeidet i innsatsgrupper innanfor dei prioriterte temaområda i strategien.

Fleirtalet meiner òg at havbasert produksjon av fornybar energi er interessant på lang sikt. I tråd med klimaforliket arbeidast det med ein nasjonal strategi for kraftproduksjon frå havmøller og andre formar for marin fornybar energiproduksjon. Fleirtalet har merka seg at OED har under utarbeiding lovgrunnlag for konsesjonsprosessar for havbasert energiproduksjon. Enova og Noregs forskingsråd satsar saman på demonstrasjon av teknologiar for utnytting av nye fornybare energikjelder offshore. Satsinga må vere langsiktig og målretta og bygge på etablerte verkemiddel i dei to institusjonane. Ved å basere seg på etablerte verkemiddel, vil ny notifikering til ESA ikkje vere naudsynt. Dette sikrar at det vert aktivitet på området i 2009.

Fleirtalet vil òg understreke at Regjeringa i budsjettframlegget for 2009 som ei oppfylgning av klimaforliket har føreslått ein samla auke på 300 mill. kroner til forskning og utvikling innan fornybare energikjelder og karbonfangst og -lagring. Fleirtalet merkar seg at Regjeringa legg opp til ei todelt satsing, der 110 mill. kroner går til Forskingssenter for miljøvennlig energi over OEDs budsjett, mens resten går til ein breiddesatsing med styrking av relevante forskingsprogram under ulike departement. Av resterande auke går 55 mill. kroner til RENERGI-programmet og 20 mill. kroner til CLIMIT-programmet over OED sitt budsjett. Dette inneber ei styrking av nemnte program med til saman om lag 50 pst. over OED sitt budsjett.

NORDOMRÅDA

Fleirtalet viser til at petroleumsverksemd i Barentshavet og Norskehavet skal vere verdas framste i forhold til miljøvennlig teknologi, miljøovervaking og oljevernberedskap.

Barentshavet er eit heilskapeleg økosystem, og for å bevare havet rikt og reint, må petroleumsverksemda og annan aktivitet gå føre seg innanfor miljømessige forsvarlige og strenge rammer. Dette må etter fleirtalet si meining sikrast gjennom eit langsiktig samarbeid mellom aktuelle næringsaktørar, miljøorganisasjonar samt lokale, regionale og sentrale styresmakter.

Fleirtalet understrekar at olje- og gassverksemda er basert på målet om null miljøfarlege utslipp til sjø. Nullutslpps måla er føre-var-mål som skal bidra til at utslipp til sjø av olje- og miljøfarlege stoff ikkje fører til uakseptabel helse- og miljøskade. Hovudregelen er at det ikkje skal sleppast ut miljøfarlege stoff som er tilsette, eller kjemiske stoff som finst naturleg. For Lofoten og Barentshavet er det fastsett strengare vilkår. Når det gjeld framtidig petroleumsaktivitet i nordområda, vil fleirtalet poengtere at dette må gå føre seg etter føre-var-prinsippet. Områda i nord er sær sårbare, men Noreg

som petroleumsnasjon har opparbeidd seg stor kunnskap når det gjeld utvinning av olje og gass i vanskelige havområde. Etter fleirtalet si meining kan ein mellom anna av den grunn vere positiv med tanke på ei fornuftig utnytting av ressursane og i våre nordlege område.

Fleirtalet viser òg til handsaminga av St.meld. nr. 8 (2005–2006) Helhetlig forvaltningsplan av det marine miljø i Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten, der stortingsfleirtalet, i tråd med planen, sa at ein skulle kome attende med ei oppdatering av forvaltningsplanen i 2010. I tida fram til 2010 er det viktig at kunnskapsinnhentinga som føregår gjennom kartlegging av forholda for sjøfugl, botnforhold samt utføring av seismiske undersøkingar som gjev oss kunnskap nok til at ei oppdatering av forvaltningsplanen vert gjort slik det er skissert i forvaltningsplanen.

Fleirtalet viser til at det ved innsamling av seismiske data i dei røde områda knytt til oppfylginga av forvaltningsplanen var enkelte konflikter i 2008. Fleirtalet er derfor tilfreds med at Regjeringa foreslår å løyve 200 mill. kroner til slutføringa av den seismiske undersøkinga for på den måten å kunne nytte to skip i staden for eitt. På denne måten vil ein kunne korte inn tida for dei seismiske undersøkingane slik at innspela frå fiskeriorganisasjonane vert ivareteke på ein god måte.

1.1.2 Fremskrittspartiets hovedprioriteringer

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Tord Lien, Ingrid Skårmo og Ketil Solvik-Olsen, vil utvikle Norge som energistormakt. En sterk olje- og energisektor vil skape grobunn for teknologiutvikling, høy verdiskapning og god levestandard. Dette bør komme landets innbyggere og næringsliv til gode gjennom sikker tilgang til energi til en fornuftig pris. Disse medlemmer jobber for å etablere et industrikraftregime etter "fransk modell", som gir industrien mulighet til å investere i kraftproduksjon og ta ut kraft til selvkost.

Disse medlemmer legger i budsjettet vekt på å stimulere til økt kraftproduksjon. Konesjonsprosessen må forenkles og til dels overføres til lokale myndigheter, slik at køene kan reduseres. Sammen med innføring av et teknologinøytralt, grønt sertifikatsystem for fornybar energi, kan en rekke lønnsomme og gode prosjekter realiseres. Disse medlemmer vil også åpne for større, miljøtilpassede vannkraftprosjekt. Disse medlemmer mener kraftsituasjonen i Midt-Norge viser at energipolitik-

ken har spilt fallitt, og at spesielle tiltak bør iverksettes for å rette opp kraftbalansen. Disse medlemmer mener det må vurderes en negativ anbudsordning for å gi ekstra stimulans til kraftutbygging i regionen.

Disse medlemmer vil samtidig satse på å utvikle nye energiteknologier over et bredt spekter. Det er viktig å stimulere teknologimiljøer til å etablere seg i Norge fremfor å flytte sine prosjekter utenlands. Umodne teknologier må videreutvikles før de bygges ut i stor skala. Norge bør også øke kompetansen rundt kjernekraft. Disse medlemmer vil etablere et lavenergi-utvalg, som kan kartlegge potensialet for mer effektiv energibruk.

Disse medlemmer vil arbeide aktivt for at gassressursene tas i bruk til innenlands verdiskapning, industriutvikling og nyskaping. Staten må ha ein overordnet myndighetsansvar for infrastruktur for gass, tilsvarende det staten har for strøm. Disse medlemmer vil legge til rette for bygging av gasskraftverk med best tilgjengelig teknologi, og med rammevilkår på linje med EU. Disse medlemmer støtter arbeidet på Mongstad med å utvikle teknologi for CO₂-rensing gjennom forskning og bygging av pilotanlegg. Prosjektet på Kårstø bør derimot skrinlegges i sin nåværende form, og pengene brukes på bedre energi- og miljøprosjekter andre steder. Disse medlemmer vil også være positiv til miljøvennlige kullkraftprosjekter.

Disse medlemmer legger opp til en offensiv og robust petroleumspolitik og med strenge miljøkrav. Konesjonstildelingene må igjen inn i forutsigbare runder, og man må stimulere bransjen til å satse på norsk sokkel, blant annet ved å åpne attraktive arealer i nordområdene. Disse medlemmer vil øke statens ansvar for FoU innen petroleumsnæringen, og det bør opprettes et energi- og petroleumsforskningsfond for å sikre langsiktigheten i denne forskningen.

Disse medlemmer viser til dagens budsjettbehandlingssystem i Stortinget og det faktum at faginnstillingene ikke lenger styrer budsjetttrammene innen sitt fagfelt. Under dette systemet finner disse medlemmer det vanskelig å fremme Fremskrittspartiets alternative budsjettforslag, da den vedtatte rammen er betydelig høyere enn disse medlemmers bevilgninger innenfor rammeområde 12. For å synliggjøre Fremskrittspartiets prioriteringer har disse medlemmer derfor valgt å legge inn sitt primære budsjettforslag i sine generelle merknader. Alle endringer gjøres i forhold til Regjeringens budsjettforslag i St.prp. nr. 1 (2008–2009).

Kap.	Post	Merknad	Endring (1 000 kr)
1800	1	Det er mulig med effektiviseringstiltak og bedre ressursutnyttelse	-7 000
1810	1	Det er mulig med effektiviseringstiltak og bedre ressursutnyttelse	-7 000
1820	1	Det foreslås en reduksjon, og forutsettes at behandling av småkraftsaker delegeres til berørte kommuner	-10 000
1820	21	Det forutsettes redusert aktivitet på oppdrag og samarbeidsvirksomhet utenfor Norges grenser	-2 000
1825	50	Dagens støttesystemer er for snevert i forhold til bredden av teknologier. Støttesystemet bør gjennomgås for å styrke treffsikkerheten. FrP kutter ekstrabevilgningen på 200 mill. kroner, men øker fornybarfondet med ytterligere 10 mrd. kroner for 2009	-200 000
1825	74	Det er et enormt potensial for verdiskaping ved innenlandsk bruk av gass. Det er derfor viktig å legge forholdene bedre til rette for økt bruk av gass innenlands. Det må også tas i bruk økonomiske virkemidler for å støtte byggingen av infrastruktur for naturgass. Viser for øvrig til tidligere Dok:8-forslag fra FrP om statlig myndighetsansvar for bygging av hovedrørledninger for naturgass, samt forslag om å tilføre 5 mrd. kroner til et statlig infrastrukturselskap ved behandlingen av gassmeldingen	+10 000
1830	22	Se begrunnelsen for kap. 1830 post 50	-10 900
1830	23	Fremskrittspartiet mener Norge bør utforske mulighetene for å utnytte thorium som energiråstoff	+5 000
1830	50	Fremskrittspartiet ønsker å ta finansieringen av energi- og petroleumsforskning ut av de årlige statsbudsjett, og i stedet finansiere forskningen med avkastningen fra fond. Det vil gi økt forutsigbarhet og legge grunnlag for langsiktig planlegging og gjennomføring av forskningsprosjekter. FrP ønsker å opprette et forskningsfond på 10 mrd. kroner, der avkastningen av fondet skal finansiere relevante og fornuftige forskningsprosjekter	-332 100
1830	70	Se begrunnelsen for kap. 1830 post 50	-6 400
1833	21	På Kårstø bør det bygges pilotanlegg før man bygger fullskalaanlegg. Bevilgningen til fullskalarensing kuttes. I tillegg kuttes halvparten av bevilgningene til infrastruktur for CO ₂ , hvor satsingen rundt Mongstad opprettholdes	-380 000

1.1.3 Høyres hovedprioriteringer

Komiteens medlemmer fra Høyre, Peter Skovholt Gitmark og Ivar Kristiansen, viser til Budsjett-innst. S. I. (2008–2009) og Høyres alternative statsbudsjett hvor det foreslås en netto ramme på 31 476,504 mill. kroner for rammeområde 12, som er en økning på 80 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag.

Disse medlemmer vil øke bevilgningene til petroleumsforskning og Petoro, og redusere administrative utgifter i departement og direktorater.

Disse medlemmer legger vekt på å føre en fremtidsrettet energipolitikk som gir en bærekraftig og sikker energiforsyning til akseptable priser. Videre vil disse medlemmer prioritere forskning og utvikling for økt verdiskaping og sysselsetting i årene fremover gjennom en offensiv utnyttelse av våre naturressurser og kompetanse.

Disse medlemmer tar de globale klimautfordringene på alvor. Disse medlemmer har

merket seg at energiproduksjon og -forbruk globalt sett er den viktigste kilden til utslipp av klimagasser. Skal vi unngå en økning i de globale klimagassutslippene, samtidig som utviklingsland og nyindustrialiserte land får dekket sine energibehov for å løfte sin befolkning ut av fattigdom, er det nødvendig med en kraftig satsing på fornybar energi så vel som CO₂-håndtering fra fossile energikilder. Disse medlemmer mener at klimautfordringen må møtes med tiltak både nasjonalt og internasjonalt.

Disse medlemmer konstaterer at støtteordningene for fornybar energi i Norge ikke er tilstrekkelige til å utløse mange nye prosjekter som kan utnytte vårt potensial for produksjon av ny fornybar energi. Disse medlemmer viser her blant annet til at 9 av 10 vindkraftprosjekter har blitt lagt til side etter at regjeringen Stoltenberg II vinteren 2006 valgte å bryte forhandlingene med Sverige om et grønt sertifikatmarked. Disse medlemmer har merket seg at under forhandlingene mellom regje-

ringspartiene og Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre om et klimapolitisk forlik i Stortinget vinteren 2007/2008 ble det enighet om at Regjeringen skulle ta opp igjen forhandlingene om et felles marked for grønne sertifikater med Sverige. Disse medlemmer imøteser resultatet av disse forhandlingene.

Disse medlemmer viser videre til at det i klimaforliket var enighet om at dersom det ikke lyktes å komme frem til et resultat om grønne sertifikater innen 1. juli 2008, ville Regjeringen komme tilbake til Stortinget med et forslag til omlegging av ordningen for fornybar elektrisitet. Ordningen må innrettes slik at den over tid legger til rette for økt utbygging av ny fornybar energi i Norge i samme størrelsesorden som en ordning med grønne sertifikater ville gitt. Samtidig må ordningen innrettes slik at den gir mest mulig ny kraftproduksjon igjen for den offentlige støtten. Disse medlemmer konstaterer at Regjeringen ikke har innfridd dette punktet i klimaforliket.

Disse medlemmer mener at forskning og utvikling av nye fornybare energikilder og CO₂-håndtering for fossile energikilder er viktige elementer for å løse klimautfordringene. Disse medlemmer har merket seg at gjennom klimaforliket er satsingen på forskning og utvikling innen fornybare energikilder og karbonfangst- og lagring økt med 300 mill. kroner i statsbudsjettet for 2009.

Disse medlemmer viser til at verdens energibehov er økende, og at sikker tilgang til energi er en avgjørende forutsetning for fortsatt økonomisk vekst og velstandsutvikling i u-landene. 1,6 milliarder mennesker mangler i dag tilgang på elektrisk kraft. Hvis den fattige delen av verden skal oppnå økonomisk utvikling og komme seg ut av fattigdom, så er sikker tilgang på energi til overkommelige priser en forutsetning. Disse medlemmer viser til at selv om fornybare energikilder kan og må spille en viktigere rolle i verdens energiforsyning, så slår Det internasjonale Energibyrået (IEA) samtidig fast at de tradisjonelle fossile energikilder som kull, olje og gass fortsatt vil være klart viktigste forsyningskilder.

Disse medlemmer vil legge til rette for at norsk kontinentalsokkel forblir et attraktivt område for verdiskaping og investeringer for norske og utenlandske selskaper i petroleumssektoren. Disse medlemmer vil øke produksjonen ved å få mer olje og gass ut av hvert felt, og utvide olje- og gassaktivitetene til nye lovende områder. Skal man oppnå dette på en bærekraftig måte, er det nødvendig å satse offensivt på forskning og utvikling. Disse medlemmer viser til at under regjeringen Bondevik II ble de årlige bevilgningene over statsbudsjettet til petroleumsforskning økt fra 145 mill. kroner årlig i statsbudsjettet for 2001 til 412 mill. kroner i statsbudsjettet for 2006. Disse medlemmer viser videre til at regjeringen Bondevik II hadde et uttalt ambi-

sjonsnivå om å øke de årlige bevilgningene til petroleumsforskning til 600 mill. kroner årlig i løpet av denne stortingsperioden. Disse medlemmer mener at dette var et riktig ambisjonsnivå.

Disse medlemmer må dessverre konstatere at regjeringen Stoltenberg II ikke deler den ambisiøse målsettingen til regjeringen Bondevik II om et nivå på de årlige bevilgninger til petroleumsforskning på 600 mill. kroner i løpet av inneværende stortingsperiode. Etter at de i statsbudsjettene for 2007 og 2008 kun har opprettholdt samme nivå som i 2006, har Regjeringen i statsbudsjettet for 2009 tatt et skritt tilbake og redusert bevilgningene til petroleumsforskning til 360 mill. kroner.

Disse medlemmer mener at Regjeringens "hvileskjær" innen petroleumsforskningen er uheldig. Disse medlemmer viser til at forskning og utvikling ikke bare gir grunnlag for økt lønnsomhet og aktivitet på kontinentalsokkelen. FoU er også en konkurransefaktor for norsk petroleumsnæring. Skal norsk olje- og gassindustri hevde seg i internasjonal konkurranse, er evnen til å ligge i forkant med ny teknologi og kunnskap helt vesentlig. Dette er også viktig for å sikre grunnlaget for at næringen skal være konkurransedyktig i et langsiktig perspektiv, etter at petroleumsproduksjonen på norsk kontinentalsokkel faller. Vi må bygge videre på det internasjonale fortrinn vi har innenfor denne sektoren. Økt forskningsinnsats vil gi muligheter for videre utvikling av et næringsmiljø med sterke internasjonale posisjoner og vekstpotensial.

Disse medlemmer mener at som stor resurseier påhviler det staten et spesielt ansvar å sørge for tilstrekkelig kompetanseutvikling, forskning og utvikling, slik at vi kan få maksimalt ut av ressursene våre. Disse medlemmer mener at staten bør bidra med betydelige forskningsmidler til næringen, siden størstedelen av inntektene fra petroleumsvirksomheter tilfaller staten. Økt utvinningsgrad eller mer effektiv drift betyr særdeles mye for statens inntektsside, noe også staten må investere i for å fremme.

Disse medlemmer mener at det er en bred sammenheng mellom kompetansebygging, bevilgninger til forskning og utvikling, utviklingen av petroleumsnæringen som vår fremste høyteknologiske kunnskapsindustri, og størrelsen på dagens petroleumsfond. Størrelsen på petroleumsfondet i fremtiden avhenger av hvor gode vi er til å utnytte de gjenværende anslåtte 70 pst. av ressursene på sokkelen.

Disse medlemmer vil på denne bakgrunn avvise Regjeringens reduksjon i bevilgningene til petroleumsforskning, og foreslår å øke bevilgningene med 50 mill. kroner i forhold til Regjeringens

forslag, slik at bevilgningene kommer opp på samme nivå som i statsbudsjettet for 2008.

Disse medlemmer viser til at i kommende år vil petroleumsvirksomheten flytte nordover etter hvert som produksjonen fra de modne olje- og gassfeltene i Nordsjøen har nådd toppen, mens det fortsatt er umodne og utforskede områder i Barentshavet og det nordlige Norskehavet. I takt med at aktiviteten fremover øker i nordområdene, forutsetter disse medlemmer at det også følger økt aktivitet på land i nord, ikke minst ved StatoilHydros viktige kompetansemiljø i Harstad.

Disse medlemmer viser til at det ved utbyggingen av nye olje- og gassfelt har vært tradisjon for

å vektlegge regionale ringvirkninger og kompetansebygging av lokalt næringsliv gjennom leverandørutviklingsprogrammer. Disse medlemmer mener det må stilles krav til lokal verdiskaping ved godkjenning av framtidige utbyggingsplaner. Disse medlemmer vil understreke at etter hvert som petroleumsakтивiteten i fremtiden i økende grad vil foregå i nordområdene, må dette få konsekvenser når det gjelder fremtidig utvikling, verdiskaping og sysselsetting på land. Tilsynsaktiviteten skal være tilpasset aktiviteten til enhver tid.

Tabellen viser Høyres primære budsjettalternativ sammenlignet med Regjeringens forslag. Endringer er i forhold til St.prp. nr. 1 (2008–2009).

Kap.	Post	Navn	Endring (1 000 kr)
1800	1	Olje- og energidepartementet, Driftsutgifter	-10 000
1810	1	Oljedirektoratet, Driftsutgifter	-10 000
1830	50	Petroleumsforskning, Norges forskningsråd	+50 000
1870	70	Petoro AS, Administrasjon	+50 000

I tillegg til de forslag som er presentert ovenfor, fremmer disse medlemmer også noen forslag til omprioriteringer innen den vedtatte rammen på rammeområde 12. Disse endringsforslag vil fremkomme i merknader under de respektive kapitler.

1.1.4 Kristelig Folkepartis hovedprioriteringer

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti, Line Henriette Holten Hjemdal, viser til Budsjett-innst. S. I. (2008–2009) og Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det foreslås en netto ramme på – 119 117,266 mill. kroner for rammeområde 12, som er en reduksjon på 70 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag. Dette medlem vil øke bevilgningene til fornybar energi, elektrisitetssparing i husholdninger og Lavenergiprogrammet i forhold til Regjeringens forslag, og halvere bevilgningen til seismikkinnsamling i havområdene utenfor Lofoten og Vesterålen.

Dette medlem viser til at de globale klimaendringene er vår tids største politiske utfordring. FNs klimapanel har slått fast at de globale utslippene av klimagasser må reduseres med 80 prosent innen 2050 hvis vi skal greie å unngå de verste konsekvensene av global oppvarming. Norge må ta sin rettmessige del av kostnadene knyttet til nødvendige utslippsreduksjoner i Norge og utlandet.

Dette medlem viser til Stortingets behandling av St.meld. nr. 34 (2006–2007), Innst. S. nr. 145 (2007–2008) Norsk klimapolitikk, og er glad for at Regjeringen i forslaget til statsbudsjett for 2009 i hovedsak følger opp de vedtak og bevilgninger man som avtalepartnere ble enige om i klimaforliket.

Dette medlem ønsker spesielt å løfte frem de økte bevilgningene til forskning og utvikling innen fornybare energikilder og karbonfangst og -lagring, som er et direkte resultat av klimaforliket. Samtidig er det skuffende at Regjeringen velger ikke å oppfylle klimaforlikets klare enighet om å trappe opp satsingen på det nylig etablerte Lavenergiprogrammet. Med dette viser dette medlem til at Kristelig Folkeparti foreslår en bevilgning på 5 mill. kroner i driftstilskudd til lavenergiprogrammet over kapittel 1825 post 21.

Dette medlem vil peke på at det er nødvendig med en sterkere satsing på utbygging av fornybar energi enn det Regjeringen legger opp til. Norge har store naturgitte forutsetninger for produksjon av fornybar energi. Blant annet er potensialet for utbygging av vindkraft stort, men få av de planlagte vindkraftprosjektene er realisert. Det er viktig å realisere nye prosjekter som kan bidra til å dekke behovet for kraft i framtida. I påvente av Regjeringens arbeid med etablering av et felles grønt sertifikatmarked med Sverige må støtten til elektrisitetsproduksjon fra fornybare energikilder i Norge forbedres. For å utløse vesentlig ny produksjon er det nødvendig å øke kapitalavsetningen på Grunnfondet for fornybar energi og energieffektivisering. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti foreslår å øke kapitalinnskuddet i Grunnfondet med 10 mrd. kroner i 2009 utover Regjeringens forslag. Dette vil øke avkastningen fra Grunnfondet med anslagsvis 450 mill. kroner, som gjøres tilgjengelig for utbygging av fornybar energi gjennom Energifondet.

Regjeringen foreslår i sitt budsjettforslag en avsetning på 40 mill. kroner til tilskuddsordningen

for elektrisitetssparing i husholdninger. Ordningen ble etablert under ENOVA i 2006, og har så langt mottatt nesten 25 000 søknader. Køen for å få støtte er lang, og støttebehovet overgår de midlene Regjeringen stiller til disposisjon. På denne bakgrunn foreslår dette medlem å øke bevilgningen til tilskuddsordningen for elektrisitetssparing i husholdninger med 20 mill. kroner.

Dette medlem vil peke på at oljeindustrien har bidratt til å sikre velferden i landet vårt gjennom enorme oljeinntekter som også skal trygge fremtidens pensjoner. Oljeindustrien på norsk sokkel har en god miljøstandard, og den har betydd mye for kompetanse- og næringsutvikling. Minkende oljereserver, hensynet til sårbare havområder og klimautfordringen, tilsier at Norge har en stor utfordring i forhold til å gjøre økonomien mindre oljeavhengig i fremtiden.

Dette medlem mener at Norge har en rolle å spille som olje- og gassprodusent også i fremtiden. Oljeindustrien skal få tilgang til nye letearealer, spesielt i modne områder og i tilknytning til eksisterende installasjoner. Samtidig mener dette medlem at det i fremtidige utlysninger skal prioriteres områder hvor gass antas å være hovedressurs. Det må etableres petroleumsfrie soner i spesielt sårbare havområder, bl.a. utenfor Lofoten og Vesterålen. Norge kan ikke tillate at noen sektorer får tillatelse til å øke sine utslipp av klimagasser, og derfor må alle nye oljeinstallasjoner på sokkelen i utgangspunktet baseres på elektrifisering. Arbeidet med å øke utvinningsgraden i eksisterende olje- og gassfelt må intensiveres.

I henhold til forvaltningsplanen for Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten er det viktig å få kartlagt både miljøressursene og de geologiske forholdene. Regjeringen har i sitt budsjettforslag satset betydelig mer på geologiske undersøkelser i form av seismikkskyting enn på miljøkartlegging. Bevilgninger til MAREANO-programmet er langt lavere enn

forutsatt da programmet startet, og miljøkartleggingen er derfor forsinket. Dette vil kunne bety at revisjonen av forvaltningsplanen må utsettes.

Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti foreslår å redusere bevilgningen til seismikkinnstilling i Nordland VII og Troms II med 100 mill. kroner. Dette medlem viser samtidig til at Kristelig Folkeparti foreslår å øke bevilgningen til MAREANO over Miljøverndepartementets budsjett med 3 mill. kroner. Tilsvarende økning er også gjort på budsjettet til Nærings- og handelsdepartementet og Fiskeri- og kystdepartementet.

Dette medlem foreslår også å øke bevilgningen til vedlikehold av Halden- og Telemarkkanalen med 5 mill. kroner.

Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det foreslås en netto ramme på -119 117,266 mill. kroner for rammeområde 12, som er en reduksjon på 70 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag.

1.1.5 Venstres hovedprioriteringer

Komiteens medlem fra Venstre, lederen Gunnar Kvassheim, viser til at Venstre i sitt alternative statsbudsjett foreslår en reduksjon på kr 123 mill. kroner over rammeområde 12 i forhold til Regjeringens forslag.

Dette medlem viser til at Venstres hovedprioritet i energipolitikken er å omstille Norge til et klimavennlig samfunn, samtidig som vi opprettholder en velfungerende og sikker energiforsyning. Skal vi løse de internasjonale klimautfordringene, kreves det at rike land som Norge tar en lederrolle i arbeidet med å vise fattigere land at det er mulig å kombinere lave utslipp med et høyt velstands- og velferdsnivå.

Dette medlem viser til Venstres forslag over rammeområde 12 i forhold til Regjeringens forslag, som følger av tabellen under:

Kap.	Post	Tiltak	Forslag (i 1 000 kr)
1810	21	Kutt seismiske undersøkelser	-200
1825	21	Lavenergiprogrammet	5
1870	70	Styrking av Petoro	5
5440	24	SDØE-utgifter pga. økt CO ₂ -avgift	67
Sum økte utgifter			-123
Fondsavsetning			
1825	95	Grunnfond for fornybar energi	10 000 000
Sum fondsavsetning			10 000 000

Dette medlem mener Norge har store muligheter til å legge om energibruken og ta i bruk ny tek-

nologi i energiforsyningen og industrien for å redusere utslippene. Dette medlem vil vektlegge

betydningen av å jobbe for å bruke energi mer effektivt, ta i bruk klimavennlige løsninger og utvikle nye klimavennlige teknologier for framtiden. Dette medlem synes det var positivt at det ble bred enighet om klimaforliket, avtalen om St.meld. nr. 34 (2006–2007) Norsk Klimapolitikk, Innst. S. nr. 145 (2007–2008) om mer ambisiøse mål for klimaarbeidet og konkrete tiltak i flere sektorer. Dette medlem viser til at Regjeringen i sitt budsjettforslag har økt satsingen på klima- og miljøtiltak som et resultat av klimaforliket.

Dette medlem mener imidlertid Regjeringen ikke tilstrekkelig følger opp det som er avtalt og det som er nødvendig for å nå de klimamålene som har fått bred tilslutning. Dette medlem vil påpeke at Regjeringens alternativ til ordning med grønne sertifikater ikke er bred nok og ikke er virkningsfull nok til å utløse den mengden ny fornybar energiproduksjon som en ordning med grønne sertifikater ville gitt. Dette medlem vil vise til Venstres alternative statsbudsjett hvor det foreslås å øke kapitalen i grunnfondet for fornybar energi og energieffektivisering med 10 mrd. kroner.

Regjeringen følger ikke opp satsingen på energieffektive bygg gjennom næringssamarbeidet Lavenergiprogrammet. Dette medlem synes Regjeringens forslag til bevilgning til videre arbeid med CO₂-håndtering er positivt. Dette medlem vil imidlertid påpeke at det haster med å få på plass de nødvendige avklaringer for hvordan bevilgningen skal benyttes i forhold til fremdrift om fullskala CO₂-håndtering ved gasskraftverkene.

Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor Venstre foreslår et offensivt opplegg med grønt skatteskifte med redusert skatt på arbeid og økte skatter på utslipp og miljøskadelig

adferd innenfor en ramme på om lag 2,7 mrd. kroner. Som en konsekvens øker driftsutgiftene over statens direkte økonomiske engasjement (SDØE) i petroleumssektoren med 67 mill. kroner.

Dette medlem mener at Norge er avhengig av sikker og tilstrekkelig tilgang på energi og en fortsatt utvinning og utvikling av petroleumsressursene på sokkelen. Petroleumsnæringen er en internasjonal næring. Dette medlem mener Norge har et ansvar for å ligge i forkant av utviklingen innen næringen, og mener miljøkrav vil bidra til å styrke næringens konkurranseevne. Petroleumsaktivitet på norsk sokkel må ta hensyn til andre aktiviteter og andre interesser knyttet til miljø, fiskeri og sjøfart. Dette medlem ønsker derfor å føre en politikk for skånsom petroleumsaktivitet. Skånsom aktivitet skjer gjennom etablering av petroleumsfrie soner hvor miljøet er mest sårbart og gjennom strenge miljøkrav tilknyttet aktivitet i de områdene aktivitet er forsvarlig innenfor økosystemenes rammer.

Dette medlem vil peke på at det er en vesentlig ubalanse i Regjeringens oppfølging St.meld. nr. 8 (2005–2006) om helhetlig forvaltning av det marine miljø i Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten, Innst. S. nr. 225 (2005–2006). Det satses kraftig på oljeleting gjennom seismiske undersøkelser i sårbare havområder, mens Regjeringen ligger langt etter i satsingen på kartlegging av miljøverdiene i de sårbare områdene. Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor Venstre foreslår å kutte bevilgningene til seismiske undersøkelser i sårbare havområder med 200 mill. kroner, og hvor Venstre foreslår å øke satsingen på kartlegging av bunnforhold og miljøverdier i sårbare havområder over rammeområde 13 med til sammen 50 mill. kroner.

1.1.6 Sammenligning av budsjettall, kapitler og poster. Rammeområde 12

Sammenligning av primære budsjettalternativ fra de ulike partiene slik de lå til grunn for partienes primære budsjettalternativ i finansinnstillingen under rammeområde 12. Tabellen viser partienes avvik (kapitler og poster med avvikende forslag) i forhold til vedtatt ramme for rammeområde 12. Endring i forhold til Regjeringens forslag i St.prp. 1 med tillegg nr. 2 (2008–2009) i parentes.

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 2	A, SV, Sp	FrP	Høyre	KrF	Venstre
Utgifter rammeområde 12 (i hele tusen kroner)								
1800		Olje- og energidepartementet						
	1	Driftsutgifter	139 274	139 274 (0)	132 274 (-7 000)	129 274 (-10 000)	139 274 (0)	139 274 (0)
1810		Oljedirektoratet						
	1	Driftsutgifter	202 000	202 000 (0)	195 000 (-7 000)	192 000 (-10 000)	202 000 (0)	202 000 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	261 800	261 800 (0)	261 800 (0)	261 800 (0)	161 800 (-100 000)	61 800 (-200 000)

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 2	A, SV, Sp	FrP	Høyre	KrF	Venstre
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat						
	1	Driftsutgifter	367 280	367 280 (0)	357 280 (-10 000)	367 280 (0)	367 280 (0)	367 280 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	56 000	58 000 (+2 000)	54 000 (-2 000)	56 000 (0)	61 000 (+5 000)	56 000 (0)
1825		Omlegging av energibruk og energiproduksjon						
	21	Spesielle driftsutgifter	31 500	34 500 (+3 000)	31 500 (0)	31 500 (0)	36 500 (+5 000)	36 500 (+5 000)
	50	Overføring til Energifondet	591 000	591 000 (0)	391 000 (-200 000)	591 000 (0)	591 000 (0)	591 000 (0)
	70	Tilskudd til elektrisitetssparing i husholdninger	40 000	40 000 (0)	40 000 (0)	40 000 (0)	60 000 (+20 000)	40 000 (0)
	74	Naturgass	30 000	30 000 (0)	40 000 (+10 000)	30 000 (0)	30 000 (0)	30 000 (0)
1830		Forskning						
	22	Forvaltningsrettet forskning og utvikling	22 000	22 000 (0)	11 100 (-10 900)	22 000 (0)	22 000 (0)	22 000 (0)
	23	(NY POST) Øremerket Thorium-forskning	0	0 (0)	5 000 (+5 000)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
	50	Norges forskningsråd	569 500	569 500 (0)	237 400 (-332 100)	619 500 (+50 000)	569 500 (0)	569 500 (0)
	70	Internasjonale samarbeids- og utviklings tiltak	10 300	10 300 (0)	3 900 (-6 400)	10 300 (0)	10 300 (0)	10 300 (0)
1833		CO₂-håndtering						
	21	Spesielle driftsutgifter	765 000	765 000 (0)	385 000 (-380 000)	765 000 (0)	765 000 (0)	765 000 (0)
1870		Petoro AS						
	70	Administrasjon	252 000	252 000 (0)	252 000 (0)	252 000 (0)	252 000 (0)	257 000 (+5 000)
		Sum utgifter rammeområde 12	31 396 504	31 401 504 (+5 000)	30 456 104 (-940 400)	31 426 504 (+30 000)	31 326 504 (-70 000)	31 206 504 (-190 000)
Inntekter rammeområde 12 (i hele tusen kroner)								
5440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten						
	24	Driftsresultat:	126 100 000	126 100 000 (0)	126 100 000 (0)	126 100 000 (0)	126 100 000 (0)	126 033 000 (-67 000)
	2	Driftsutgifter	-38 900 000	-38 900 000 (0)	-38 900 000 (0)	-38 900 000 (0)	-38 900 000 (0)	-38 967 000 (-67 000)
		Sum inntekter rammeområde 12	150 443 770	150 443 770 (0)	150 443 770 (0)	150 443 770 (0)	150 443 770 (0)	150 376 770 (-67 000)
		Sum netto rammeområde 12	-119 047 266	-119 042 266 (+5 000)	-119 987 666 (-940 400)	-119 017 266 (+30 000)	-119 117 266 (-70 000)	-119 170 266 (-123 000)

1.2 Komiteens merknader til de enkelte budsjettkapitler under rammeområde 12

For så vidt angår de kapitler som ikke er omtalt nedenfor, har komiteen ingen merknader og slutter seg til forslagene i St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 2 (2008–2009).

Kap. 1800 Olje- og energidepartementet

Det foreslås bevilget 182,174 mill. kroner på dette kapitlet for 2009, jf. St.prp. nr. 1 (2008–2009). Dette er en økning på 11,9 pst. i forhold til saldert budsjett 2008.

Komiteen viser til at den økte bevilgningen på post 1 Driftsutgifter for 2009 skal muliggjøre økt bemanning bl.a. innenfor områder som fornybar energi, klagebehandling, skredforebygging, klima og CO₂-håndtering.

Komiteen viser også til at det foreslås en økning i støtten til Norsk oljemuseum (post 71) med 2 mill. kroner i forhold til 2008. Dette innebærer at den offentlige støtten økes til om lag 43 pst. av budsjetterte midler.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre har merket seg at i motsetning til tidligere regjeringer, har regjeringen Stoltenberg II varslet at den ikke vil legge frem en stortingsmelding om olje- og gassvirksomheten.

Disse medlemmer merket seg at tidligere olje- og energiminister Åslaug Haga varslet at hun ville utvide den tradisjonelle stortingsmeldingen om olje- og gassvirksomheten til å bli en melding som skulle omhandle hele energifeltet. Denne meldingen skulle være svaret på alle utfordringer Regjeringen står overfor på energiområdet. Disse medlemmer var derfor forbauset da dagens olje- og energiminister Terje Riis-Johansen varslet at det ikke ville komme en melding overhodet, og at han i stedet kun ville fremme fortløpende energisaker for Stortinget.

Disse medlemmer konstaterer med dette at dagens regjering ikke ser ut til å ha noen politiske vyer for Norges viktigste næring. Dette skjer i en tid hvor vi står oppe i betydelige energipolitiske utfordringer både nasjonalt og internasjonalt.

Disse medlemmer vil her peke på klimautfordringene, der det er nødvendig å få en overgang fra tradisjonelle fossile energikilder til mer produksjon av fornybar energi, de sikkerhetspolitiske utfordringer Europa står overfor når det gjelder avhengighet av energileveranser fra Russland, store svingninger i oljeprisen, utflåting og etter hvert nedgang i produksjonen av olje og gass fra norsk kontinentalsokkel, tilgang til nytt areal i Barentshavet og Norskehavet.

Disse medlemmer konstaterer at mens energispørsmål har kommet høyere på dagsordenen i nesten hele den øvrige vestlige verden, ser det ut til at Regjeringen i energistormakten Norge ikke har noen overordnet politikk på energiområdet.

Disse medlemmer konstaterer at mens den norske regjering ikke makter å samle seg om en energipolitikk, velger norske bedrifter, herunder statens egen heleide kraftprodusent, Statkraft, i stedet å investere i energiproduksjon i våre naboland.

Disse medlemmer konstaterer at dagens regjering kun har fremmet én eneste stortingsmelding, på fire sider, fra Olje- og energidepartementet i

løpet av sin regjeringstid. Innholdet i den er i all hovedsak skrinlagt. Disse medlemmer konstaterer at den politiske uenigheten innad i Regjeringen om energipolitikken er for stor til å forsøke å enes om en politisk retning.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative budsjettforslag.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative budsjettforslag.

GASSRØR

Fleirtalet i komiteen, medlemene fra Arbeidarpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til Stortinget sitt oppmødningsvedtak nr. 270, 15. mars 2005, knytt til realisering av gassrør til Grenland. Fleirtalet har merka seg at Gassco arbeider med Skanled-prosjektet og de ulike industriselskapene som er med i prosjektet. Arbeidet vert finansiert av dei involverte selskapa. Det er i framdriftsplanane for prosjektet antydning at Plan for anlegg og drift (PAD) kan leggast fram for Olje- og energidepartementet i begynnelsen av april 2009. Fleirtalet er svært opptekne av at Regjeringa legg til rette for at denne saken kan handsamast i vårsesjonen 2009.

Ifylgje framdriftsplanen for prosjektet skal investeringsavgjerd tas hausten 2009 med legging av rør i 2012 og driftstart hausten 2012. Fleirtalet ser det som positivt dersom prosjektet kan realiserast i tråd med tiltenkt framdrift. Fleirtalet ber Regjeringa fylgje prosjektet svært nøye med sikte på framdriftsplan og realisering.

Fleirtalet har merka seg at eit separasjonsanlegg for å ta ut våtgass til industriføremål i Grenland er eit viktig industrielt prosjekt og vil sjå det som svært viktig at eit slikt anlegg vert etablert i samband med sjølve røyrprosjektet. Fleirtalet vil òg streke under kor viktig det er at dei erfaringane ein høster frå dei betydelege investeringane som nå planlegges av CO₂-prosjektene på Mongstad og Kårstø, også kan vurderas i forhold til CO₂-fangst frå andre industrielle punktutslipp, til dømes i Grenlandsområdet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at det lenge har vært en politisk ambisjon om at mer av naturgassen fra norsk sokkel skal brukes innenlands. Både industrien og LO har etterlyst et større statlig engasjement for å realisere aktuelle prosjekter hvor naturgass representerer muligheter for industriell utvikling og vekst. Disse medlemmer er spesielt opptatt av at Skanled (gassrørledning fra Kårstø til Grenland, Sverige

og Danmark) skal få sin endelige avklaring. Det grundige utredningsarbeidet som foretas av Gassco har bekreftet prosjektets lønnsomhet og tekniske gjennomførbarhet.

Disse medlemmer viser til "gassforliket" i Stortinget i 2004, hvor flertallet var tydelig på politisk vilje til at prosjektet "Gass til Grenland" skulle realiseres. Siden er komiteen kjent med at prosjektet er utvidet til også å gjelde leveranser til både svensk og dansk industri.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti viser til Innst. S. nr. 135 (2004–2005) fra energi- og miljøkomiteen om "innovasjonsverksemda for miljøvennlige gasskraftteknologiar mv.," der et flertall i energi- og miljøkomiteen bestående av Arbeiderpartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet mente at staten må bidra til utbygging av infrastruktur for gasstransport og innenlands bruk av gass. Dette flertallet foreslo følgende:

"Stortinget ber Regjeringen gi Statnett, eventuelt annet statlig selskap, sammen med kommersielle aktører i oppdrag å gå inn i konkrete drøftinger med industrien i Grenland og Trøndelag med sikte på å realisere rørløsninger for transport av gass. En statlig støtte til rør inn Trondheimsfjorden begrenses til å støtte grenrør inn til for eksempel Trondheim, Orkdal og Verdal og eventuelt utvidelse av rørdiameter for hovedrøret for å gi plass til gass til disse mottakssteder. Resultatene av disse prosessene kan danne grunnlag for distribusjon av gass til andre steder langs kysten, for eksempel Mongstad."

Disse medlemmer ber Regjeringen melde tilbake til Stortinget om status i dette arbeidet i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2009.

Disse medlemmer vil peke på det arbeidet som Gassco utfører for å etablere en hensiktsmessig infrastruktur for transport av gass. Disse medlemmer vil særlig peke på det grundige utredningsarbeidet Gassco har gjort i forhold til Skanled-prosjektet, som går ut på å realisere en infrastruktur for transport av gass til blant annet Grenland og Sør-Sverige. Disse medlemmer vil peke på at Gasscos arbeid så langt har resultert i at det er tegnet intensjonsavtaler både om eie- og transportforhold, som tilsier at prosjektet er kommersielt lønnsomt og gjennomførbart.

Disse medlemmer har merket seg at det er lagt opp til en tidsprosess hvor det er tiltenkt en investeringsbeslutning høsten 2009. Disse medlemmer imøteser en slik investeringsbeslutning.

Disse medlemmer ser det som særdeles positivt at det nå er tegnet intensjonsavtaler som tilsvarer god utnyttelse av rørets kapasitet.

Disse medlemmer viser til at en forutsetning for et gassrør er at det kommer på plass et separa-

sjonsanlegg for gassen i Grenland. Finansieringen av et slikt separasjonsanlegg forutsetter en statlig garanti. Disse medlemmer mener at dette må komme på plass i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2009.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen gi en statlig garanti for finansieringen av et separasjonsanlegg i tilknytning til et gassrør til Grenland i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2009."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener staten må ta en mer aktiv rolle i å sikre utbyggingen av infrastruktur for naturgass. Myndighetene har en viktig rolle blant annet i utbygging av vei- og strømmettet, og på samme måte bør myndighetene bidra til realisering av naturgassledninger til norsk fastland.

Disse medlemmer mener dette bør skje gjennom langsiktige finansieringsordninger og hvor staten tar et overordnet ansvar. Om nødvendig bør staten opprette et statlig selskap, alene eller i samarbeid med andre investorer og/eller store gasskjøpere, for å sikre bygging av rørledninger og distribusjonssystemer og mottaksanlegg for LNG og CNG.

Disse medlemmer understreker at hensikten med slike statlige investeringer i infrastruktur er å lette tilgangen på kapital og redusere risiko – og dermed muliggjøre utbygging av infrastruktur som er politisk ønskelig. Disse medlemmer mener at investeringer i gassrør må sees opp mot besparelser i investeringer i strømmettet.

Disse medlemmer registrerer at prosjektet Gassrør til Grenland ser ut til å ha fått på plass investorer til gassrøret og kjøpere av gass, men at det gjenstår flere uavklarte forhold rundt prosjektet, og hvor usikkerheten har økt betydelig som følge av finanskrisen. Disse medlemmer mener derfor at det nå er på tide at staten viser et større engasjement for at prosjektet skal bli realisert.

Disse medlemmer viser også til tidligere representantforslag fra Fremskrittspartiet om statlig myndighetsansvar for bygging av hovedrørledninger for naturgass, samt forslag om å tilføre 5 mrd. kroner til et statlig infrastrukturelskap ved behandlingen av gassmeldingen. Disse medlemmer er skuffet over at Regjeringen ikke følger opp Arbeiderpartiets forslag i opposisjon – om å opprette og bevilge egen kapital til et statlig infrastrukturelskap.

INDUSTRIKRAFT

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at Regjeringen

arbeider med flere tiltak for å sikre gode og langsiktige rammebetingelser for norsk industri. Det viktigste i nåværende situasjon med en finansiell internasjonal krise er å legge til rette for gode økonomiske rammebetingelser for den kraftforedlende eksportnæringa. Flertallet er derfor tilfreds med at Regjeringen legger til rette for flere tiltak som vil bedre den kraftforedlende industriens rammebetingelser. I den forbindelse vises til styrkingen av rammene for innværende år som er økt med 60 mrd. kroner, og dette sett sammen med låneordningen for Eksportfinans vil bidra til et konkurransedyktig og godt tilbud for mange norske eksportbedrifter og sikre arbeidsplasser også i den kraftforedlende industrien.

Flertallet er opptatt av at den kraftforedlende industri skal ha muligheter for vekst og fornyelse i Norge. Fundamentet for dette er en god kraftbalanse, i tillegg til muligheten til å inngå langsiktige, kommersielle kontrakter med Statkraft slik Regjeringen la til rette for i Eierskapsmeldinga. Likeledes er det nødvendig å opprettholde de gode vilkår industrien har ved nettleie, samt fritak for eller reduksjon av elavgift og med de gode ordningene hos Enova. Regjeringen legger også til rette for konkurransedyktige og langsiktige rammevilkår for den kraftintensive industrien gjennom de industrielle løsningene i hjemfallsordningen og ved tilskudd til et eventuelt innkjøpskonsortium som kraftintensiv industri oppretter selv.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti mener det er viktig å styrke rammebetingelsene til kraftforedlende industri. Industrien foredler norsk kraft, og produserer metaller med lavere energibruk og miljøbelastning enn deres utenlandske konkurrenter. Disse medlemmer viser til at strøm er den viktigste innsatsfaktoren for kraftforedlende industri, og at det er svært viktig med forutsigbare og konkurransedyktige vilkår. Disse medlemmer etterlyser derfor handlekraft fra Regjeringen på dette området, og viser til den franske industrikraftmodellen som et godt utgangspunkt.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at Regjeringen ikke har lagt frem et forslag om et eget industrikraftregime som utnytter "det store juridiske og politiske handlingsrommet" som finnes i lovverket. Dagens usikre situasjon vitner om at de rød-grønne partiene svartmalte arbeidet med industrikraftkontrakter som ble utført av regjeringen Bondevik II. Det vises til merknader fra dagens regjeringspartier i Innst. S. nr. 213 (2004–2005) om kraftkontrakter, hvor de rød-grønne partiene blant annet skriver:

"Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet mener at ved å etablere ordninger som ikke er ulovlig statsstøtte, eller benytte unntakene til statsstøttereglene, finnes det et stort juridisk og politisk handlingsrom.

...
Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser også til at EU ønsker økt statlig støtte når det bidrar til mer effektiv energibruk og miljøforbedringer ut over EU-standard. Dette kan også stimulere til teknologiutvikling og innovasjoner som bidrar til å styrke industri, verdiskaping og mer fungerende energi.

...
Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser også til at selv om en ordning kan tenkes å inneholde elementer av ulovlig støtte, finnes det en mulighet for å sette statsstøttereglene til side gjennom Avtalen om overvåkingsorganet til EFTA og EFTA-domstolen (ODA) protokoll 3."

På bakgrunn av disse merknadene har disse medlemmer forventet at Regjeringen allerede hadde lagt frem sitt forslag om et eget industrikraftregime som utnytter "det store juridiske og politiske handlingsrommet" som finnes i lovverket.

Disse medlemmer har merket seg at statsminister Jens Stoltenberg i Stavanger Aftenblad 10. august 2005, før stortingsvalget 2005, lovet følgende:

"Ei ny rød-grønn regjering vil tilby industrien elkraft til under marknadpris. Ei to-pris ordning på kraft med ein spesialpris til industrien og ein marknadpris til vanlege hushald er mogeleg å etablere i Norge med godkjenning frå dei europeiske kontrollorgana i EØS og ESA."

Videre viser disse medlemmer til at statsministeren uttalte følgende til Ringerike Blad 27. august 2005:

"Vi vil lage et eget system for industrikraftkontrakter igjen, slik at Follum og andre bedrifter kan få langsiktige og gode kontrakter."

Disse medlemmer merket seg videre at tidligere olje- og energiminister Åslaug Haga før stortingsvalget i 2005 lovet at kraftintensiv industri skulle få billigere strøm enn forbrukere flest.

Disse medlemmer konstaterer at med dette er et av de meste sentrale valgløftene fra dagens rød-grønne regjeringspartier fra valgkampen høsten 2005 brutt.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser for øvrig til interpellasjon om industrikraft, datert 26. november 2008, fra representanten Ketil Solvik-Olsen.

Kap. 4800 Olje- og energidepartementet

Det budsjetteres med 2,7 mill. kroner på dette kapitlet for 2009, som er en reduksjon på 3,6 pst. i forhold til saldert budsjett 2008.

Komiteen viser til at garantifullmakten for Gassco AS foreslås videreført for 2009, jf. Vedtak VIII. Garantiprovisjonen budsjetteres med 1,65 mill. kroner for 2009.

Kap. 1810 Oljedirektoratet

Det foreslås bevilget 468,800 mill. kroner på dette kapitlet for 2009, som er en økning på 5,3 pst. i forhold til 2008.

Komiteen er kjent med Oljedirektoratets (OD) sentrale rolle i forvaltningen av olje- og gassressursene på norsk sokkel. OD innehar også en svært viktig rolle som rådgivende organ for Olje- og energidepartementet i energispørsmål. Komiteen har merket seg den økte oppdragsmengde som direktoratet tilføres i forbindelse med søknader om utvinnings- og undersøkelsestillatelser.

Komiteen har merket seg at det har vært en nær fordobling av antall utvinningstillatelser de siste ti år, og sammenslåingen av Statoil og Hydros petroleumsvirksomhet.

Komiteen har videre merket seg at utfordringene til norsk kontinentalsokkel nå i hovedsak er knyttet til å påvise mer av de uoppdagede petroleumssressursene og å øke utvinningen av olje og gass for felt som er i drift. Komiteen har merket seg at for å øke oljeutvinningen har OD satt som mål at oljereservene skal økes med 5 mrd. fat ekstra i perioden 2005–2015.

Komiteen har registrert at økningen i aktiviteten vi har hatt de siste årene – kombinert med økt fokus på nordområdepolitikk – allerede har skapt ny optimisme i den nordlige landsdelen. Komiteen mener det er et betydelig potensial for flere tiår med petroleumsvirksomhet på norsk og russisk side. Derfor er det etter komiteens oppfatning viktig at Norge må posisjonere seg for å bli en viktig aktør i området i kommende år.

Komiteen viser til at Norge har gode kunnskaper om arktiske forhold, og norsk petroleumsnæring innehar en unik petroleumskompetanse som bør anvendes i disse miljømessig utfordrende og sårbare områder. Norsk petroleumsnæring som er utviklet i Nordsjøen og i Norskehavet, kan tilpasses forholdene i nord. Etter komiteens oppfatning gir dette Norge en unik mulighet til effektivt å kunne betjene petroleumssaktiviteter i Barentshavet.

Komiteen vil også understreke at Oljedirektoratet skal hjelpe til med å gjøre Norge til et foregangsland i miljøspørsmål. Det er viktig å forvalte

våre olje- og gassressurser slik at de skaper størst mulige verdier for samfunnet gjennom en forsvarlig ressursforvaltning. Komiteen mener petroleumsvirksomhet i Barentshavet og Norskehavet skal være ledende i forhold til oljevernberedskap og miljøovervåking. Oljedirektoratet – i samspill med andre faginstanser – har en sentral rolle i dette arbeidet.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, vil peke på de utfordringer olje- og gassvirksomhet i Barentshavet og andre arktiske områder kan medføre for det sårbare miljøet her og viktigheten av å bevare den unike flora og fauna i dette området. Flertallet understreker at man ved petroleumsvirksomhet ikke må starte produksjonen før miljøaspektet er ivarettatt.

Flertallet er opptatt av den økosystembaserte tilnærmingen som ligger til grunn for forvaltningsplanen for nordområdene, og er tilfreds med at slike forvaltningsplaner nå utarbeides for de andre havområdene.

Flertallet viser til behandlingen av St.prp. nr. 60 (2006–2007) Sammenslåing av Statoil og Hydros petroleumsvirksomhet, hvor komiteens flertall understreket viktigheten av at ressursmyndighetene har kompetanse og kapasitet til å følge opp Statoil og Hydros virksomhet. Myndighetene må i større grad enn tidligere hente inn egen informasjon og utfordre det sammenslåtte selskapet som premissleverandør for viktige beslutninger i virksomheten.

Flertallet viser til styrkingen av Oljedirektoratets virksomhet som følge av sammenslåingen av StatoilHydro, og er tilfreds med at Oljedirektoratet tilføres ytterligere ressurser i statsbudsjettet for 2009.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre peker på at for å nå målsettingen, samt bevare kontinuiteten i norsk petroleumsvirksomhet og ta vare på den kompetansen som er bygget opp gjennom denne virksomheten, er det nødvendig å kunne tilby oljeselskapene attraktive nye arealer for leting og utvinning av petroleumssressurser.

Disse medlemmer peker på at mesteparten av de utforskede arealene med potensielle petroleumssreserver ligger i Barentshavet og det nordlige Norskehavet. Disse medlemmer vil peke på at områdene Nordland VI, Nordland VII og Troms II antas å være særlig lovende.

Disse medlemmer er positiv til at større deler av norske områder i nord åpnes for petroleumssaktiviteter, jf. forvaltningsplanen. En slik aktivitet vil kunne ha stor betydning for lokalsamfunn med hensyn til støttefunksjoner o.l.

Disse medlemmer vil henvise til IEAs World Energy Outlook 2008, hvor IEA under presen-

tasjonen i Oslo 18. november 2008 gjorde det klart at Norge bør opprettholde sin olje- og gassproduksjon så godt som mulig, selv innen et scenario hvor man forsøker å begrense utslipp av CO₂ til maks 450 ppm.

Komiteen har merket seg at i forbindelse med innsamling av seismikk har det oppstått konflikter med fiskeriinteressene i området. Komiteen peker på betydningen av at Oljedirektoratet i forbindelse med seismikkinnsamlingen har en god dialog med fiskerinæringen i det berørte området.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, er tilfreds med at det skal drives følgeforskning på seismikkens virkninger på fisk i forbindelse med ODs seismikkinnsamling i Nordland VII og Troms II sommeren 2009.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener seismikk og annen informasjon som innhentes av Oljedirektoratet i forbindelse med forvaltningsplanen må kunne gjøres tilgjengelig for deling/salg til aktørene på norsk sokkel.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at olje- og energiminister Terje Riis-Johansen har varslet en bred gjennomgang av TFO-ordningen i lys av at den har virket i fem år, og at den har blitt kraftig kritisert av miljøorganisasjonene. Disse medlemmer viser til at det tidligere ble varslet at evalueringen av TFO-ordningen skulle være en del av den nå skrinlagte energimeldingen, og ser frem til at Stortinget blir orientert på egnet måte når evalueringen er gjennomført.

Disse medlemmer mener at Norges forpliktelser til å redusere utslipp av klimagasser tilsier at nye utbygginger på norsk sokkel i utgangspunktet bør baseres på utslippsfri kraft/elektrifisering. I budsjettproposisjonen fra Olje- og energidepartementet, i St.prp. nr. 1 (2008–2009), side 130 står det at:

"elektrifisering må sjåast i lys av at det er betydelege variasjonar mellom dei ulike installasjonane med omsyn til tekniske eigenskapar, kostnader og ikkje minst den verknaden som blir påført andre brukarar av kraft gjennom tilknytning til den alminnelege kraftforsyninga".

Disse medlemmer mener at disse signalene går i feil retning, og at Regjeringen i større grad må ta inn over seg de forpliktelser Norge har til å redusere utslipp av klimagasser fra eget territorium. I stedet for å fokusere på virkningene elektrifisering vil ha på andre kraftforbrukere, bør Regjeringen fokusere på økt utbygging og utnyttelse av Norges enorme potensial for fornybar energi, som i sin tur vil

bidra med den kraft man trenger til elektrifisering av oljeinstallasjoner på sokkelen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative budsjettforslag.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative budsjettforslag.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjettforslag.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor Venstre foreslår å kutte bevilgningene til seismiske undersøkelser i sårbare havområder med 200 mill. kroner, og hvor Venstre foreslår å øke satsingen på kartlegging av bunnforhold og miljøverdier i sårbare havområder over rammeområde 13 med til sammen 50 mill. kroner.

MAREANO

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til behandlingen av St.meld. nr. 8 (2005–2006) Helhetlig forvaltningsplan for det marine miljø i Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten. Stortingsflertallet vedtok her at man skal komme tilbake til spørsmålet rundt petroleumsvirksomhet i områdene Nordland VII, Troms II og Eggakanten i 2010, men at kunnskapsnivået i mellomtiden skal styrkes gjennom tre prosesser. Det gjelder kartlegging av sjøfugl (SEAPOP), av bunnforholdene (MAREANO) og av geologi gjennom seismikkinnsamling i regi av Oljedirektoratet.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at det i samarbeid mellom Miljøverndepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet og Nærings- og handelsdepartementet er lagt inn en styrking på til sammen 19 mill. kroner for å sikre fullføring av de forutsatte forskningsprogrammer innenfor tidsfristen. Det er også grunn til å merke seg at det er lagt inn økte midler til arbeidet med en mer helhetlig forvaltning av norske havområder, bl.a. for å sikre overvåking av miljøgifter og biologisk mangfold i havområdene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre har merket seg at budsjetteringen til og tempoet i Mareano-prosjektet ikke har vært slik det ble lagt til grunn da det ble startet. Disse medlemmer er allikevel tilfreds med at

Regjeringen mener at det i løpet av 2009 vil bli samlet inn tilstrekkelig informasjon fra Mareano-prosjektet og Seapop til at revisjon av forvaltningsplanen og statusen til Nordland VI, Nordland VII og Troms II på forsvarlig vitenskapelig grunnlag kan finne sted i 2010.

Disse medlemmer viser til svar fra statsråd Solheim på spørsmål i Dokument nr. 15:1494 hvor det fremgår at:

"Resultater fra kartleggingsprosjektet for havbunn (MAREANO) vil inngå i dette faglige grunnlaget på lik linje med kartlegging av sjøfugl (SEAPO), miljøgifter og geologi. De prioriterte områdene i Nordland VII, Troms II og Eggakanten skal da være ferdig kartlagt av MAREANO. Og innsamlede data fra disse områdene vil således bli ferdig sammenstilt i 2010. Oppdateringen av den helhetlige forvaltningsplan for Barentshavet - Lofoten vil på denne bakgrunn kunne legges frem i løpet av 2010."

Disse medlemmer legger til grunn at når Nordland VI ikke er nevnt i svaret, så er det fordi det ansees å eksistere nok informasjon om tilsvarende forhold i det området fra konsekvensutredningen til at åpning også kan vurderes der.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Venstre vil peke på at det er en vesentlig ubalanse i Regjeringens oppfølging av St.meld. nr. 8 (2005–2006) om helhetlig forvaltning av det marine miljø i Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten, Innst. S. nr. 225 (2005–2006). Det satses kraftig på oljeleting gjennom seismiske undersøkelser i sårbare havområder, mens Regjeringen ligger langt etter i satsingen på kartlegging av miljøverdiene i de sårbare områdene.

Disse medlemmer viser til at MAREANO-programmet kartlegger dybde, bunnforhold, naturtyper og forurensning i norske havområder. Sammen med data fra seismikkinnsamling skal resultatene fra MAREANO-programmet utgjøre beslutningsgrunnlaget for revisjon av forvaltningsplanen fra Barentshavet og områdene utenfor Lofoten og Vesterålen i 2010. Regjeringen har hittil ikke fulgt opp med store nok bevilgninger til MAREANO-programmet, og kartleggingen er derfor forsinket. Dette vil høyst sannsynlig bety at revisjonen av forvaltningsplanen må utsettes.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Regjeringen i statsbudsjettet for 2009 øker bevilgningene til seismikkinnsamling utenfor Lofoten og Vesterålen mer enn den samlede bevilgningen til miljøkartlegging i det samme området. I 2008 ble fiskere satt på land og fangstene sterkt redusert som følge av Oljedirektoratets seismikkskyting. Med en bevilgning på 200 mill. kroner til geolo-

giske undersøkelser av Nordland VII og Troms II, en økning på 60 mill. kroner fra 2008, skal seismikkskytingen intensiveres ytterligere i 2009. Samtidig bevilges det bare 51,5 mill. kroner til miljøkartlegging i det samme området gjennom MAREANO-programmet, en bevilgning som er betydelig lavere enn tidligere lovet. Miljøkartleggingen skal sammen med seismikkinnsamling utgjøre beslutningsgrunnlaget for revisjon av forvaltningsplanen for Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten i 2010.

Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det foreslås å redusere bevilgningen til geologisk kartlegging av Nordland VII og Troms II med 100 mill. kroner, samtidig som bevilgningene til MAREANO-programmet økes med 9 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor Venstre foreslår å øke bevilgningene til kartlegging av bunnforhold gjennom MAREANO-programmet med 30 mill. kroner utover Regjeringens forslag.

Kap. 4810 Oljedirektoratet

Det budsjetteres med 58,9 mill. kroner på dette kapitlet for 2009, som er en økning på 4,8 pst. i forhold til saldert budsjett 2008.

Kap. 1820 Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)

Det foreslås bevilget 615,080 mill. kroner på dette kapitlet for 2009, som er en økning på 33,1 pst i forhold til saldert budsjett 2008.

Det foreslås bevilget 115,8 mill. kroner til flom- og skredforebygging i 2009, som er en økning på 36,8 mill. kroner i forhold til saldert budsjett 2008.

Komiteen viser til at NVE har fire hovedmål for sin virksomhet. Komiteen vil fremheve NVE sin betydning på viktige områder som blant annet konsekvenser av klimaendringer, hensynet til miljø og energiproduksjon samt overvåking og sikringstiltak langs vassdragene.

Komiteen vil peke på viktigheten av NVE sin rolle for en helhetlig og god og sikker forvaltning av vannkraftressursene og energimarkedet. Hensynet til forsyningssikkerhet må være grunnleggende for NVE sitt arbeid og prioritering av ressurser.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Kristelig Folkeparti, viser til at NVE skal ha særlig oppmerksomhet rettet mot planene for økt forbruk av elektrisitet i petroleumsvirksomheten og annet stort forbruk, og konsekvensene dette kan ha for utviklingen i kraftsystemet regionalt og nasjonalt.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at NVE skal ha særlig oppmerksomhet rettet mot planene for økt forbruk i petroleumsvirksomheten og annet stort forbruk, og konsekvensene dette kan ha for utviklingen i kraftsystemet regionalt og nasjonalt.

Dette flertallet vil understreke betydningen av dette i lys av klimaforliket og målsettingen om reduksjon av utslipp på 15-17 millioner tonn CO₂-ekvivalenter innen 2020. Dette flertallet er tilfreds med departementets omtale av NVEs hovedmål for 2009, hvor det bl.a. understrekes at klimapolitikken legger viktige føringer for NVEs virksomhet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sitt alternative budsjettfor-slag.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative budsjettforslag.

KONSESJONSBEHANDLINGSTID

Komiteen viser til at økt elektrisitetsproduksjon er et viktig forhold for å bedre forsynings-sikkerheten i hele landet.

Komiteen har tidligere påpekt det forhold at nye konsesjoner har hatt lang behandlingstid grunnet vesentlig flere søknader de senere år. Komiteen vil be Regjeringen om fortløpende å vurdere ytterligere tiltak, slik at saksbehandlingstiden snarest mulig kan reduseres betydelig, blant annet for å sikre realiseringen av ny kraftproduksjon i hele landet. Komiteen vil derfor be Regjeringen om å vurdere ytterligere tiltak med sikte på å redusere konsesjonsbehandlingstiden i NVE.

Komiteen mener en raskere behandling av både bio-, vind-, småkraft og ledningsutbygginger må komme på plass i 2009.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, er tilfreds med at NVE er blitt styrket med 35 mill. kroner for 2009 til konsesjonsbehandling, energiomlegging, fornybar energi og klimatiltak.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at det finnes et betydelig potensial for økt småkraftproduksjon i Norge. Interessen for å realisere småkraftverk over hele landet har vært svært stor de siste årene, men den manglende saksbehandlingskapasitet i NVE har ført til inntil flere års ventetid for mange utbyggere. Den lange saksbehandlingstiden er uholdbar, og effektive avbøtende tiltak må iverksettes straks.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til at den norske kraftforsyningen er sårbar, med fare for kraftkrise i enkelte landsdeler.

Disse medlemmer mener det er et paradoks at det samtidig er en voksende kø hos NVE for bygging av ulike kraftverk, og spesielt en opphopning av søknader om bygging av mikro-, mini- og småkraftverk. Den lange behandlingstiden hos NVE forsinkes på en uheldig måte utbygging av tiltrengt ny kraftproduksjon i Norge. Det er derfor behov for å redusere saksbehandlingstiden hos NVE. Dette kan gjøres ved å styrke arbeidskapasiteten, men også ved å gjøre politiske endringer i systemet.

Disse medlemmer peker på at et viktig tiltak for å redusere konsesjonsbehandlingstiden vil være å overlate konsesjonsbehandlingen for mini- og mikro-kraftverk (kraftverk under 1 MW) til den enkelte kommune. Det kan gi en enklere konsesjonsbehandling, og dermed kortere behandlingstid for mikro- og minikraftverk, samtidig som det blir frigjort ressurser i NVE til å styrke saksbehandlingskapasiteten for de øvrige konsesjonssøknader.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme de nødvendige lovendringsforslag slik at konsesjonsmyndighet for alle kraftverk opp til 1 MW delegeres til den enkelte kommune."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil gjennomføre et prøveprosjekt, hvor noen kommuner får ansvar for konsesjonsbehandling av småkraftverk på inntil 3 MW, både for å korte ned saksbehandlingstiden og å øke det kommunale selvstyret.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen utarbeide et prøveprosjekt hvor noen kommuner overføres konsesjonsmyndigheten for utbygging av småskala kraftproduksjon begrenset oppad til 3 MW. En evaluering av prosjektet forelegges Stortinget etter 4 år."

ELEKTRISITETSNETTET

Komiteen viser til at elektrisitetsnettet har flere viktige funksjoner. Elektrisitetsnettets betydning for en sikker elektrisitetsforsyning er avgjørende.

Komiteen viser til at det er behov for en gjennomgang av de virkninger som har vært i nettutviklingen siden innføringen av energiloven av 1990, samt de følger gjeldende nettregime har.

Komiteen viser til at Regjeringen er i slutfasen på evaluering av energiloven, der blant annet lovens betydning for kraftbalansen, strømprisene og strukturen i kraftbransjen skulle gjennomgås, med sikte på endringer som kan sikre bedre utnyttelse og bruk av eksisterende produksjon, samt ny kraftproduksjon. Komiteen viser til at arbeidet med å evaluere energiloven er under slutføring i olje- og energidepartementet.

Komiteen har registrert at vedlikeholdet og utbyggingen av nettet, også på distribusjonsnivå, er ulikt håndtert hos energiselskapene. Dersom dette fortsetter får vi ulike kvaliteter på nettet, og forsyningssikkerheten svekkes for både forbrukere, offentlig virksomheter og ikke minst næringslivet. Et eksempel på dette kan være øysamfunn og områder med spredt befolkning over store geografiske områder.

Komiteen mener det er viktig å få belyst investeringsinsentiver, sammenheng mellom nett og produksjon og tilknytning av elektrisitet fra ny fornybar energiproduksjon. Komiteen mener også at eventuelle justeringer av gjeldende lov og regelverk må gjennomføres, jf. komitéinnstillingen i forbindelse med behandlingen av Dokument nr. 8:133 (2007–2008).

Komiteen imøteser derfor en gjennomgang av nettpolitikken på dette området. Komiteen viser til at en slik sak må legges frem så raskt som mulig for behandling i Stortinget.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet og Høyre er opptatt av at strømkundene må sikres lavest nettleie, samtidig som krav til sikkerhet og stabilitet i strømforsyningen opprettholdes. Det betyr blant annet at nettselskaperes driftskostnader må holdes så lave som mulig innenfor kravene til sikkerhet og stabilitet. Dette kan innebære at det bør skje endringer i nettselskaperes selskaps- og ansvarsstruktur.

Disse medlemmer mener det er behov for en strukturrasjonalisering og effektivisering av norske nettselskaper. Nettselskapene er monopolister innenfor sine områder. Enhver monopolsituasjon er som oftest uheldig sett fra forbrukerens side, selv om NVE gir inntektsrammer for nettselskapene.

Disse medlemmer mener at det kan være fornuftig å sette drift og vedlikehold utført av nettselskapene ut på anbud. Dette for å få inn et element av konkurranse på pris og kvalitet i drift, og i vedlikeholdet av nettet. På denne måten skapes en fornuftig konkurranse innenfor et monopolområde som forbrukerne vil være tjent med på sikt; både ved at man får lavere nettleie, og ved at en god leveringssikkerhet oppnås.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser her til Dokument nr. 8:133 (2007–2008) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Elisabeth Aspaker, Elisabeth Røbekk Nørve, Øyvind Halleraker og Ivar Kristiansen om å be Regjeringen legge frem en stortingsmelding om nettpolitikk, og Innst. S. nr. 63 (2008–2009).

TILSKUDD TIL UTJEVNING AV OVERFØRINGSTARIFFER

Komiteen er tilfreds med at det er avsatt 60 mill. kroner til utjamning av nettariffer, og mener at ordningen er et målrettet og konkret tiltak for å harmonisere nettleiekostnadene. Utjevningsordningen skal bidra til en direkte reduksjon av nettleien for sluttbrukere i distribusjonsnettet i de områder av landet med høyest overføringskostnader.

KRAFTSITUASJONEN I MIDT-NORGE

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at Regjeringen etter sin tiltredelse aktivt støttet opp om de omfattende tiltakene Statnett har gjennomført og holder på å gjennomføre for å bedre kraftsituasjonen i regionen. Dette omfatter blant annet investeringer i spenningsstøtte i overføringsnettet, som bedrer overføringsmulighetene i og inn i Midt-Norge. Statnett er godt i gang med byggingen av økt overføringskapasitet mellom Midt-Norge og Sverige, som skal være på plass høsten 2009. Konesjonssøknad for ny overføringsforbindelse mellom Sogn og Møre har Statnett oversendt NVE.

Flertallet viser til at Statnett nå vurderer situasjonen i Midt-Norge slik at en ikke lenger trenger et eget prisområde i regionen. Årsaken til at Statnett fjerner prisområdet i Midt-Norge er at det er tilstrekkelig med vann i magasinene før vinteren, og at nettførsterkninger har muliggjort mer import inn til området. Flertallet påpeker imidlertid at situasjonen kan endre seg, og at Statnett kan gjeninnføre prisområdet, dersom det skulle bli behov for det.

Flertallet viser til at det er en målsetting å få så god overføringskapasitet i sentralnettet at systemet med egne prisområder kan opphøre på sikt.

Flertallet viser til at Olje- og energidepartementet også arbeider med andre tiltak. Blant annet har departementet satt i gang arbeid med å vurdere hvilket handlingsrom det er for å støtte ny produksjon og forbrukseffektivisering i Midt-Norge, ut fra hensynet til forsyningssikkerhet.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet og Høyre viser til at kraftsituasjonen i Midt-Norge fortsatt er alvorlig. Disse medlemmer viser til at Regjeringens liste over

igangsatte kraftprosjekt i regionen er svært kort, og at knapt noen prosjekt er iverksatt som følge av den rød-grønne regjeringen. Derimot er samtlige gasskraftprosjekt i regionen enten kansellert eller har fått avslag på konsesjonssøknad.

Disse medlemmer er videre bekymret for at Regjeringen reduserer fokus på kraftutbygging i området, etter å ha fått på plass to mobile gasskraftverk i regionen. Disse medlemmer understreker at det er av høyeste betydning for både næringsliv og befolkning å ha forutsigbar og stabil energiforsyning.

Disse medlemmer peker på at befolkningen generelt har tillit til at myndighetene er seg sitt ansvar bevisst når det gjelder kraftforsyning, og at det er svært uheldig hvis man skulle oppleve situasjoner med for eksempel rasjonering. Disse medlemmer viser til at det i fjor ble innført eget prisområde for Midt-Norge, og at regionen opplevde at prisene det siste året var rundt 10 øre/kWh høyere enn i Sør-Norge.

Disse medlemmer viser til at Regjeringen stadig snakker om en handlingsplan for Midt-Norge, men at en slik plan ikke er for behandling av Stortinget.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Statnetts ansvar for forsyningssikkerheten. Det er viktig at Statnett gis handlingsrom til å møte de utfordringer man ser i kraftnettet. Samtidig viser Statnetts milliard-investering i mobile gasskraftverk i Midt-Norge at politisk handlingslammelse i kraftsektoren er kostbart og lite miljøvennlig for det norske samfunn.

Disse medlemmer vil understreke at Fremskrittspartiet ikke er imot etablering av de mobile gasskraftverkene når krisesituasjonen først oppstår, men mener pengene burde vært brukt langt mer fornuftig for å få langsiktige løsninger på plass og forhindre dagens situasjon fra å utvikle seg.

Disse medlemmer viser for øvrig til Fremskrittspartiets forslag i Budsjett-innst. SI (2008–2009) om å få en proposisjon om kraftsituasjonen i Midt-Norge, og beklager at forslaget ikke fikk støtte fra øvrige partier.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Venstre viser til det raskt økende kraftunderskuddet i Midt-Norge og at NVE i den sammenheng har vist til vindkraft dersom ny kraftproduksjon skal bygges ut.

Disse medlemmer mener på denne bakgrunn det er svært uheldig at det ikke eksisterer forutsigbare støtteordninger for elektrisitetsproduksjon fra fornybare kilder. Konsesjonsgitte vindkraftverk, som av OED anses for å være samfunnsøkonomisk lønnsomme, risikerer ikke å bli realisert på grunn av

manglende støtte fra Enova. I dag ekskluderes prosjektene fra slik støtte dersom nettilknytning ikke kan garanteres.

Disse medlemmer viser til at Statnett på sin side signaliserer at eventuelle konsesjonsgitte overføringslinjer ikke nødvendigvis vil bli bygget ut med mindre tilstrekkelig mengde vindkraft realiseres. I tillegg kan utbyggerne bli pålagt å bære kostnadene for utbygging av nett. Denne situasjonen kan sette en stopper for viktige vindkraftprosjekter i Midt-Norge.

Disse medlemmer vil på denne bakgrunn sterkt understreke følgende:

- Det må straks etableres varige og forutsigbare rammebetingelser for produksjon av elektrisitet fra fornybare kilder.
- Konsesjonsgitte vindkraftanlegg må være garantert støtte dersom OED (NVE) har funnet at de er samfunnsøkonomisk lønnsomme.
- Det må garanteres nettilknytning på tilstrekkelig gode betingelser for et antall vindkraftanlegg i Midt-Norge.

KRAFTFORSYNING VÆRØY, RØST OG TRÆNA

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre vil vise til at kraftforsyningen til Værøy, Røst og Træna i dag har en betydelig mangel på kapasitet. Dagens industrivirksomhet står i fare for å måtte legges ned fordi det ikke er kapasitet i nettet til nødvendig industriutvidelse. Nye kabler til disse øyene er samfunnsøkonomisk meget lønnsomt, men skal industrien dekke ordinært anleggsbidrag til nødvendig nettkapasitet vil kostnadene bli bedriftsøkonomisk ulønnsomme.

Disse medlemmer vil vise til innstilling fra finanskomiteen om tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet medregnet folketrygden 2005, Innst. S. nr. 240 (2004–2005). Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet ba den gang Regjeringen sørge for at det fra og med 2006 kan gis anleggsbidrag for fremføring av elektrisk kraft til områder der økning av nett/nettkapasiteten er en forutsetning for utvidelse/etablering av industri/virksomheter i mindre lokalsamfunn, som for eksempel Træna, Værøy og Røst.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre ber Regjeringen følge dette opp, og at man samtidig vurderer å avsette et utjevningsfond over sentralnettstariffen basert på samfunnsøkonomiske kriterier. Fondet bør forutsettes benyttet til anleggsbidrag for fremføring av elektrisk kraft til områder der økning av nett/kabelkapasiteten er en forutsetning for utvidelse/etablering av industri/virksomhet i mindre

lokalsamfunn. Det forutsettes at virksomheten er samfunnsøkonomisk lønnsom, og at fremføring av nettforsterkningen er bedriftsøkonomisk ulønnsom. Det vises også til svar på spørsmål fra Gunnar Kvassheim, Dokument nr. 15:1136 (2007–2008), til tidligere olje- og energiminister Åslaug Haga.

Statsråden svarte den gang på spørsmålet om Regjeringens holdning til en ordning med statlig anleggsbidrag for økt nettkapasitet i distrikter der dette er en forutsetning for utvidelse/etablering av industri/virksomheter i mindre lokalsamfunn, følgende:

"Regjeringen mener at kystbasert næringsvirksomhet er et viktig grunnlag for regional utvikling og bosetting. Gode eksempler er utfordringene som møter kommunene Værøy, Røst og Træna. Dette er en bred politisk ambisjon som ikke er begrenset til økt etterspørsel på grunn av næringslivsutvikling. Overføringsnettets bør ha tilstrekkelig kapasitet over hele landet. Overføringsnettets skal utvikles og utbygges på en samfunnsmessig rasjonell måte.[...] Jeg tar sikte på en politisk avklaring til høstens budsjettbehandling."

Disse medlemmer kan ikke se at det foreligger en slik avklaring i Regjeringens forslag til statsbudsjett. Disse medlemmer vil også vise til at den kraftkrevende industrien i Norge årlig mottar store subsidier gjennom fordelaktige nett-tariffer over blant annet sentralnettet. Disse kostnadene belastes øvrige brukere, slik som industrien på Værøy, Røst og Træna.

SKREDKARTLEGGING OG SIKRING MOT SKREDULYKKER

Komiteen er tilfreds med at Regjeringen samler den statlige skredbistanden hos NVE, og øker midlene til forebygging av skredulykker med om lag 34 pst. Samlet bevilgning vil da være på om lag 108 mill. kroner til forebygging av skredulykker.

Komiteen har merket seg at NVEs modell med helhetlig bistand til flom og vassdragsrelaterte skred vil utvides til også å omfatte andre typer skred. Komiteen mener det er viktig å bygge opp NVEs forvaltningsapparat for å kunne bistå kommunene, samt å styrke statlig bistand til skredkartlegging, bygge opp bistand innen arealplanlegging og øke innsatsen innen sikring mot skred slik Regjeringen foreslår.

Komiteen merker seg at regionkontorenes rolle i organiseringen av det nye skredansvaret er trukket fram spesielt, og understreker viktigheten av at regionkontorenes rolle styrkes gjennom organiseringen av det nye skredansvaret. Kjennskap til de lokale forholdene er viktig i alle deler av NVE sitt oppgavefelt, og komiteen peker på denne bakgrunn på at det bør vurderes å opprette en særskilt kompetanse når det gjelder skred i NVE. Komiteen

mener Regjeringen bør vurdere å bygge opp slik kompetanse ved ett av NVE sine regionkontorer.

TELEMARKSKANALEN OG HALDENKANALEN

Komiteen viser til at Haldenkanalen i likhet med Telemarkskanalen er et unikt nasjonalt kulturminne som må bevares på en god måte for ettertiden.

Komiteen vil be Regjeringen om å gjennomgå situasjonen for kanalene og vurdere tiltak for å sikre disse viktige kulturminnene for ettertiden, samtidig som hensynet til dam- og flomsikring blir ivaretatt på en betryggende måte.

Komiteen viser til den verdien Telemarkskanalen har som nasjonalt kulturminne, reiselivsfyrtårn og flomsikringsanlegg. Telemarkskanalen står framfor store opprustningskostnader de neste åtte åra.

Fleirtallet i komiteen, medlemene fra Arbeidarpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, foreslår på denne bakgrunnen å løyve 2 mill. kroner til dette arbeidet.

Flertallet foreslår at kap. 1820 post 22 flom- og skredforebygging økes med 2 mill. kroner utover Regjeringens forslag. Post 22 bevilges med i alt 58 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at Haldenkanalen er den eldste av de to kanalene i Norge. Kanalen ble bygget i årene 1852–1860, men i 1861 ble slusene lengst syd ødelagt. Disse ble gjenbygget først i 1877. Ørje sluser og Strømsfoss sluse er fra 1860. Brekke sluser sto ferdig i 1924. Telemarkskanalen ble hugget inn i fjellet for godt over 100 år siden. Da kanalen sto ferdig i 1892, ble den i Europa betegnet som et "åttende underverk". 500 mann hadde da jobbet i fem år med å sprengte seg vei gjennom fjellet.

Disse medlemmer viser til at behovet for rehabilitering av sluser og dammer i begge disse kanalene er stort, og at det er viktig å bevare disse unike nasjonale kulturminnene for ettertiden også som flomsikringsanlegg.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre mener at det må øremerkes 2 mill. kroner fra kap. 1820 post 21 Norges Vassdrags- og energidirektorat, Spesielle driftsutgifter – til arbeidet med Telemarkskanalen og 2 mill. kroner til arbeidet med rehabilitering av Haldenkanalen.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det foreslås å øke tilskuddet til vedlikehold av Telemarkskanalen og Haldenkanalen med 5 mill. kroner.

Kap. 1820 Norges vassdrags- og energidirektorat: Oversikt over de postene der partiene har avvikende forslag til bevilgning. Kapittelsummen inkluderer summen av alle poster under kapitlet. Tall i parentes viser avviket i forhold til Regjeringens forslag (i 1 000 kr)

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1	A, SV og Sp
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat (jf. Kap. 4820 og 4829)	615 080	617 080 (+2 000)
	21	Spesielle driftsutgifter	56 000	58 000 (+2 000)

Kap. 4820 Norges vassdrags- og energidirektorat

Det budsjetteres med 122,650 mill. kroner på dette kapitlet for 2009, som er en økning på 14,5 pst. i forhold til saldert budsjett 2008.

Kap. 2490 NVE Anlegg

Det foreslås bevilget 5,0 mill. kroner på dette kapitlet for 2009, som er en reduksjon på 16,7 pst. i forhold til saldert budsjett 2008.

Komiteen viser til at NVE Anlegg sine driftsinntekter knytter seg til salg av forebyggingstenester til NVE og eksterne aktører. NVE Anlegg skal i hovedsak utføre sikrings- og miljøtiltak i vassdrag og andre vassdragsrelaterte tiltak. Det er eit mål at NVE Anlegg skal gå i driftsmessig balanse.

Komiteen viser vidare til at det er budsjettert med ei ramme på 5 mill. kroner på post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehald.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative budsjettforslag.

Kap. 5490 NVE Anlegg

Det budsjetteres med 0,5 mill. kroner på dette kapitlet for 2009, som er en reduksjon på 0,5 mill. kroner i forhold til saldert budsjett 2008.

Kap. 1825 Omlegging av energibruk og energiproduksjon

Det foreslås bevilget 692,5 mill. kroner på dette kapitlet for 2009.

Grunnfond for fornybar energi og energieffektivisering ble opprettet 2. januar 2007 med en fondskapital på 10 mrd. kroner. Avkastningen fra Grunnfondet gir en utbetaling på 431 mill. kroner i 2009, jf. kap. 4825 post 80. Av avkastningen fra fondet foreslås 391 mill. kroner overført til Energifondet.

Det foreslås bevilget 200 mill. kroner slik at samlede inntekter til Energifondet i 2009 blir på 1 426 mill. kroner.

Tilsagnsfullmakten på post 50 Energifondet på 400 mill. kroner, foreslås videreført for 2009, jf. Vedtak V.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative budsjettforslag.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative budsjettforslag.

FORNYBAR ENERGIPRODUKSJON OG ENERGIEFFEKTIVISERING

Komiteen vil understreke den store betydningen fornybar energiproduksjon og energieffektivisering har for å nå våre klimapolitiske mål. Energiomlegging og energieffektivisering er dessuten sentrale virkemidler for å sikre bedre balanse i energimarkedet i en situasjon med kraftunderskudd i et normalår.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at Regjeringen har satt et mål for årlig fornybar energiproduksjon og energieffektivisering på 30 TWh innen 2016.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at det er et mål å oppnå en årlig fornybar energiproduksjon og energieffektivisering på til sammen 30 TWh innen 2016.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre vil minne om at politiske målsettinger er lite verdt dersom de ikke følges opp med relevante virkemidler. Disse medlemmer viser til at Stortingets mål om 3 TWh vindkraft i 2010 ikke innfris, men at målet i stedet omdefinieres. En slik lettsindig tilnærming til ambisiøse mål bidrar sterkt til å skape politikerforakt.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener Norge bør utnytte nasjonens energipotensial gjennom investeringer i fornybar energiproduksjon, men at målsettingen bør være teknologinøytral slik at samfunnets ressurser allokeres dit de gir størst nytte.

ENERGIFONDET

Enova og Energifondet er de viktigste verktøyene for å stimulere til en målrettet energiomlegging. Komiteen viser til at grunnfondet ble etablert i 2007 med et innskudd på 10 mrd. kroner. 391 mill. kroner av grunnfondets avkastning foreslås overført til Energifondet i 2009.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, er svært tilfreds med at fondet nå styrkes med 10 mrd. kroner, slik at forventet avkastning blir om lag 900 mill. fra 2010. I tillegg videreføres påslaget på nettatariffen på 1 øre/kWh, som er ventet å gi Energifondet en inntekt på om lag 735 mill. kroner i 2009. Videre bevilges det 200 mill. kroner over statsbudsjettet. Samlet gir dette Energifondet en inntektsramme på i overkant av 1,4 mrd. kroner i 2009. Flertallet er tilfreds med den betydelige økningen Regjeringen har foretatt på denne programkategorien gjennom perioden.

Komiteen viser til at påslaget med 1 øre/kWh på nettatariffen gir inntekter på om lag 740 mill. kroner. Komiteen viser til tidligere års merknader og vil påpeke at det er uhensiktsmessige variasjoner om hvem som innenfor den kraftintensive industrien er omfattet av påslaget. Variasjonen fremkommer ut ifra hvilket nivå man tar ut elektrisitet på.

Komiteen forventer at Regjeringen raskt kommer tilbake til Stortinget med et opplegg som sørger for at kraftintensiv industri behandles likeverdig.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre synes det er positivt at det ble bred enighet om klimaforliket, jf. avtalen om St.meld. nr. 34 (2006–2007) Norsk Klimapolitikk, Innst. S. nr. 145 (2007–2008), om mer ambisiøse mål for klimaarbeidet og flere konkrete tiltak i flere sektorer.

Disse medlemmer viser til at Regjeringen i sitt budsjettforslag har økt satsingen på klima- og miljøtiltak som et resultat av klimaforliket. Disse medlemmer mener imidlertid Regjeringen ikke tilstrekkelig følger opp det som er avtalt og det som er nødvendig, for å nå de klimamålene som har fått bred tilslutning.

Disse medlemmer vil påpeke at Regjeringens alternativ til en ordning med grønne sertifikater ikke er bred nok og ikke virkningsfull nok til å utløse den mengden ny fornybar energiproduksjon som en ordning med grønne sertifikater ville gitt.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at Norge per i dag har

Europas dårligste rammevilkår for utbygging av fornybar energi. Etter at tidligere olje- og energiminister Odd Roger Enoksen sa nei til etablering av et felles grønt sertifikatmarked med Sverige i 2006, har det vært tilnærmet stillstand i utbyggingen av fornybar energi i Norge. Aktuelle investorer har valgt å satse i andre land med bedre rammebetingelser.

Disse medlemmer viser til at forhandlingene med Sverige nå er gjenopptatt som et resultat av klimaforliket, men at forhandlingene er satt på vent i påvente av en avklaring av konsekvensene av EUs fornybardirektiv.

Regjeringen har varslet ensidig satsing på investeringsstøtte til vindkraft frem til et felles sertifikatmarked er etablert, noe disse medlemmer mener er et brudd med klimaforliket. Mens andre europeiske land har fullt trykk på utbygging av fornybar energi har Norge under den rød-grønne regjeringen hatt en treårig pause fra satsing på utbygging av fornybar energi. Per i dag er Norge langt fra målet om å være ledende innenfor utvikling av miljøvennlig energi.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet konstaterer at Regjeringen ikke fulgte opp sine løfter om å utforme en fornybarsatsing som er bedre enn ordningen med grønne sertifikater. På de fleste områder er Regjeringens satsing langt dårligere, noe som har gitt seg utslag i at svært få av de potensielle prosjektene påbegynnes.

Disse medlemmer mener en markedsbasert støtteordning er langt å foretrekke fremfor en byråkratisk støtteordning. Når Regjeringen likevel har valgt en fondsbasert løsning, mener disse medlemmer at fondskapitalen bør bygges opp langt raskere enn Regjeringen har lagt opp til, slik at forutsigbarheten i fremtidige støttebeløp styrkes.

Disse medlemmer viser derfor til Fremskrittspartiets alternative budsjett, hvor fondskapitalen økes med 10 mrd. kroner utover Regjeringens forslag. Disse medlemmer forutsetter at fondsmidlene brukes der de gir størst gevinst i forhold til å realisere fornybar energi uavhengig av teknologi. Disse medlemmer forutsetter også at aktørene vil få en overgangsordning til et grønt sertifikatmarked, når en ny regjering innfører det etter neste valg.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det foreslås å øke kapitaltilskuddet til Grunnfond for fornybar energi og energieffektivisering med 10 mrd. kroner utover Regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Venstre vil vise til Venstres alternative statsbudsjett hvor Venstre

foreslår å øke kapitalen i grunnfondet for fornybar energi og energieffektivisering med 10 mrd. kroner.

NYE FORNYBARE ENERGIKILDER

Komiteen vil understreke potensialet Norge har for nye fornybare energikilder som vind, bioenergi, sol-, bølge- og tidevasskraft, mini- og mikrokraftverk og småkraftverk, og den store betydningen fornybar energiproduksjon og energieffektivisering har for å nå våre klimapolitiske mål. Energiomlegging og energieffektivisering er dessuten sentrale virkemidler for å sikre bedre balanse i energimarkedet i en situasjon med kraftunderskudd i et normalår.

Komiteen er kjent med at bruk av fjordvarme noen steder kan gi vesentlig energibesparelse, og viser i den forbindelse til fjordvarmeprosjektet på Nordfjordeid i Sogn og Fjordane. Komiteen mener det er grunn til å se om denne type fjordvarmeløsninger også kan ha positiv effekt på andre tettsteder.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til klimaforliket som ble inngått i Stortinget 17. januar 2008, hvor det ble besluttet at forhandlingene med Sverige om grønne sertifikater skulle gjenopptas. Flertallet er fornøyd med at slike samtaler er i gang, men er svært opptatt av at det i mellomtiden eksisterer ordninger som stimulerer til investeringer i ny fornybar energi.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, har merket seg at taket på investeringsstøtten til vindkraft gjennom Enova er fjernet, slik at man kan vente at flere vindkraftprosjekter blir realisert i tiden fremover.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at det i klimaforliket var enighet om at dersom det ikke lyktes å komme frem til et resultat om grønne sertifikater innen 1. juli 2008, ville Regjeringen komme tilbake til Stortinget med et forslag til omlegging av ordningen for fornybar elektrisitet, og at ordningen må innrettes slik at den over tid legger til rette for økt utbygging av ny fornybar energi i Norge i samme størrelsesorden som en ordning med grønne sertifikater ville gitt. Samtidig må ordningen innrettes slik at den gir mest mulig ny kraftproduksjon igjen for den offentlige støtten. Disse medlemmer kan ikke se at dette punktet i klimaforliket er innfridd av Regjeringen.

Disse medlemmer peker på at det er viktig å øke produksjonen av ny fornybar energi. Produksjon av fornybar energi til eget bruk og til fremtidig eksport, er blant de viktigste virkemidlene Norge kan

bidra med i arbeidet med viktige klimautslipp. Det er derfor viktig å få på plass gode rammevilkår for investering i fornybar energi.

Disse medlemmer peker på at dagens regjering i februar 2006 sviktet i forhandlingene med Sverige om felles grønt sertifikatmarked, og har i ettertid brutt løftene om å levere alternative systemer som er bedre enn Sveriges ordning. Resultatet er 3 år med tapt satsing på energisektoren, til tross for at bransjen har et betydelig antall gode energiprosjekter som kunne blitt realisert. Disse medlemmer konstaterer at ingen kraftprosjekter har blitt fremskyndet de siste årene, men en rekke prosjekter er utsatt eller avviklet.

Disse medlemmer mener det er behov for å styrke rammevilkårene for ny fornybar energi i Norge. Disse medlemmer viser til at dagens regjering da den tiltrådte høsten 2005, uttalte at den hadde som visjon at "Norge skal være en miljøvennlig energinasjon og være verdensledende innenfor utviklingen av miljøvennlig energi". I dag, 3 år senere, kan vi konstatere at det er langt mellom visjon og virkelighet. I stedet for at Norge er verdensledende innen utviklingen av miljøvennlig energi, har vi en av Europas dårligste støtteordninger for ny fornybar energiproduksjon.

Disse medlemmer merket seg Regjeringens selvtilfredshet og store ord da den høsten 2006 presenterte sin nasjonale støtteordning gjennom Enova, som skulle være et alternativ til grønne sertifikater etter at forhandlingene med Sverige ble brutt i februar 2006. Disse medlemmer viser til at daværende olje- og energiminister Odd Roger Enoksen uttalte at det var

"en langsiktig satsing som savner sidestykke i Norges bestrebelser på å fremme miljøvennlige energiløsninger."

Kun om lag ett år senere måtte imidlertid Enoksens etterfølger som olje- og energiminister i den samme regjeringen, Åslaug Haga, konstatere at hun

"blir urolig når jeg registrerer at de store investeringene innenfor fornybar energi skjer utenfor Norge. Det kan vanskelig forstås på en annen måte enn at de ordningene vi har i Norge er for dårlige."

Disse medlemmer har merket seg at Regjeringen igjen uttrykker selvtilfredshet med egen politikk, men konstaterer samtidig at norske aktører ikke er like imponert.

Disse medlemmer merket seg at en av Norges fremste investorer innen ny fornybar energi, Fred. Olsen, på Statnetts høstkonferanse 2008, uttalte at Enova ikke bør ha ansvar for å fremme grønn energi. Disse medlemmer merket seg at Fred. Olsen var sterkt kritisk til Regjeringens arbeid for å

legge om til en mer miljøvennlig energiproduksjon i Norge, og uttalte på konferansen blant annet følgende:

"Man vet alle hva som skjer når myndighetene lager en enhet som skal sitte og dele ut penger. Det tar for lang tid, og ender med at lite blir gjort. Det ser man på den realiserte delen av Enovas resultater i løpet av disse årene."

"Jeg synes ikke Enova burde ha noen ting å gjøre med grønn energi i det hele tatt,"

utdypet Fred. Olsen overfor Teknisk Ukeblad.

Disse medlemmer merket seg videre at han sa:

"Det eneste som vil få fart på produksjon av grønn kraft i Norge på kort tid, er grønne sertifikater. Jeg har vanskelig for å forstå hva det er myndighetene egentlig vil når de ennå ikke har klart å realisere et felles marked med Sverige."

Disse medlemmer har videre merket seg at norske aktører ikke bare uttrykker kritikk mot Regjeringen, men også velger å satse på å utvikle fornybar energi utenfor Norge, særlig i Sverige og Storbritannia, på grunn av for dårlige rammebetingelser i Norge.

Disse medlemmer viser til at Dagens Næringsliv 12. november 2008 kunne melde at statens eget kraftselskap, Statkraft, vil investere 5 mrd. kroner i en vindkraftpark i Storbritannia. Samme måned ble det kjent at Fred. Olsen Renewables bygger vindkraftpark i Skottland istedenfor i Norge. I mai 2007 ble det kjent at Hammerfest Energi flytter sitt planlagte tidevannskraftverk fra Norge til Skottland, og i august samme år varslet Fred. Olsen Renewables at de flytter sin planlagte bølgekraftpark fra Karmøy til Storbritannia. Disse medlemmer viser videre til at Statkraft og Svenska Cellulosa Aktiebolaget i september 2007 etablerte et felles selskap for fornybar energi i Sverige.

Disse medlemmer er svært kritisk til hvordan Regjeringen til stadighet fremstiller seg selv som ledende og historisk gode, og at det er alle andre som må få klarhet i sine prioriteringer og lignende. Denne selvtilfredsheten er en stor trussel mot norsk energibransje, fordi Norge gang på gang vil komme på etterskudd når virkeligheten innhenter oss.

Disse medlemmer mener EUs fornybardirektiv svært sannsynlig også må implementeres i Norge, og således må også Norge avklare sine forpliktelser. Disse medlemmer viser til de enorme satsinger som pågår innen fornybar energi i våre naboland, i EU, i USA og andre steder. Med sine enorme hjemmemarkeder, kapitaltilgang og valg av

offensive virkemidler, står disse landenes energiselskap etter hvert langt bedre rustet til å få suksess på det globale leverandørmarked.

Disse medlemmer viser til at det de siste årene med hyppige mellomrom har blitt vedtatt en rekke svært ulike former for støtteordninger for elektrisitetsproduksjon fra nye fornybare energikilder, slik som investeringsstøtte, grønne sertifikater og feed-in tariff, samtidig som også de skattemessige rammebetingelsene i statsbudsjettet for 2008 ble betydelig forverret, en endring som igjen ble delvis reversert i revidert nasjonalbudsjett for samme budsjettår. Stadige endringer i rammebetingelser for ny fornybar energi har skapt svært dårlig forutsigbarhet for aktørene. Det er derfor etter disse medlemmers syn viktig å finne en overgangsordning frem til et norsk/svensk felles marked for grønne sertifikater som så langt som mulig er kompatibelt med denne, samtidig som det tilfredsstiller ESAs krav i forhold til statsstøtteregulverket i EU.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Dokument nr. 8:132 (2007–2008) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Elisabeth Aspaaker, Elisabeth Røbekk Nørve, Øyvind Halleraker og Ivar Kristiansen om å be Regjeringen utrede et nasjonalt marked for grønne sertifikater, og peker på at dette kan være en modell for en overgangsordning frem til et forhåpentligvis felles grønt sertifikatmarked med Sverige er klart.

ENERGIBRUK I BYGG, ENERGISPARING

Potensialet for energisparing i bygg er stort. Komiteen har merket seg at det har blitt innført strengere standarder for energibruk i nye bygg, og er svært tilfreds med at det legges opp til en ordning for energimerking av bygg og energivurdering av klimaanlegg og kjeler i løpet av 2009.

Komiteen er generelt opptatt av at energisparing er mer effektivt enn ny energiproduksjon, og ønsker en kartlegging av potensialet for energieffektivisering i Norge sammen med forslag til nye strategier. Arbeidet kan eksempelvis skje gjennom et lavenergiutvalg.

Komiteen viser til at potensialet for energieffektivisering antas å være veldig stort i Norge, og at en stor del av potensialet kan realiseres i husholdningene. Elektrisitetssparing er lønnsomt både for husholdningene og for samfunnet. Husholdningene får lavere strømutfgifter og samfunnet får frigjort energi som kan brukes til andre formål, samtidig som behovet for utbygging av ny energiproduksjon reduseres. Frigjort ren energi i Norge kan brukes til å erstatte fossil energi i transportsektoren, eller erstatte forurensende kullkraft på kontinentet.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, har merket seg at det bevilges 40 mill. kroner til elektrisitetssparing i husholdninger. Ordningen skal forvaltes av Enova.

Flertallet har stor tro på effekten av å gi offentlig tilskudd til elektrisitetssparing i husholdninger, noe resultatene av den eksisterende ordningen er et bevis på. Tilskuddsordningen skal bidra til at modne teknologier for miljøvennlig oppvarming og strømsparing som i dag ikke er utbredt på markedet, blir mer tilgjengelig for husholdningene.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, slutter seg til Regjeringens budsjettframlegg, og støtter visjonen om at Norge skal være en miljøvennlig energinasjon.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener skatte- og/eller avgiftsstimulans er en langt mer effektiv og robust ordning enn det subsidiesystemet som nå er tillagt Enova. Disse medlemmer mener Regjeringen må legge om dagens system, og fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme sak for Stortinget om en omlegging av Enovas støtteordninger for energieffektivisering, hvor det primære virkemiddel er reduserte avgifter og/eller skatterabatt ved kjøp og installasjon av teknologi for energieffektivisering."

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det foreslås å øke bevilgningen til tilskuddsordningen for elektrisitetssparing i husholdninger med 20 mill. kroner.

LAVENERGIPROGRAMMET

Komiteen meiner det er behov for å styrkje kompetansen på energieffektivisering og miljøvennleg energiomlegging i heile byggjenæringa. Komiteen viser til at det vil vere svært viktig å oppgradere heile byggjenæringa og alle utdanningsinstitusjonane for å kunne få auka energisparinga i bygningar. Om lag 40 pst. av netto innanlands sluttforbruk av energi er i bygningsmassen.

Komiteen viser til at Lågenergiprogrammet er eit samarbeid mellom staten og byggjenæringa. Samarbeidspartnarar i programmet er representantar frå Byggenæringens Landsforening, Arkitektbedriftene, Statsbygg, Enova, Husbanken, Byggteknisk Etat og NVE. Programmet skal hjelpe bedrifter og byggherrar i gang med å etablere prosjekt som tek i bruk byggløysingar for framtida.

Komiteen er positive til at ei næring beståande av 300 000 tilsette i små og mellomstore bedrifter her får høve til å heve kompetansen for å kunne møte ny byggstandard, krav frå styresmakter og ikkje minst krav frå forbrukarar. 97 pst. av bedriftene har under 20 tilsette og vil derfor ikkje kunne sitje med ein eigen administrasjon som tek seg av dette.

Fleirtalet i komiteen, medlemmene frå Arbeidarpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, meiner at Lågenergi-programmet også vil kvalifisere for støtte frå Enova til prosjektmidlar, og foreslår derfor å auke løyvingane til drift av Lågenergiprogrammet på post 21 med 3 mill. kroner. Post 21 Spesielle driftsutgifter bevilges med i alt 34,5 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til klimaforliket hvor partene ble enige om at satsingen på det nylig etablerte lavenergiprogrammet skulle trappes opp. Til tross for dette har Regjeringen ikke foreslått å bevilge penger til Lavenergiprogrammet i forslaget til statsbudsjett for 2009. Lavenergiprogrammet er et samarbeid mellom staten og byggenæringen for energieffektivisering og energiomlegging i bygg. Programmet har en tiårshorisont, og skal jobbe for å øke kompetansen i byggenæringen innen energi. Per dags dato har ikke byggenæringen god nok kompetanse på området til å innfri de målsettingene som er satt på området. I tillegg til dette skal Lavenergiprogrammet stimulere til forbildeprosjekter som tar i bruk fremtidens byggeløsninger. Programmet skal hjelpe bedrifter og byggherrer i gang med å etableres like prosjekter, og videreformidle erfaringer fra disse.

Disse medlemmer viser til at om lag 40 prosent av netto innenlands sluttforbruk av energi er i bygningsmassen. Potensialet for effektivisering og energiomlegging er stort. Det er anslått et potensial for energisparing i bygningsmassen på om lag 8–12 TWh innen 2020 med dagens teknologi.

Disse medlemmer viser til at Regjeringen ikke følger opp satsingen på energieffektive bygg gjennom næringssamarbeidet Lavenergiprogrammet, som man ble enige om å satse på i klimaforliket.

Disse medlemmer viser til at potensialet for å spare energi og redusere utslippene fra energibruk i bygninger er enormt. Disse medlemmer mener det kreves økt satsing på energisparing på dette området, og at nøkkelen til å få til gode og langsiktige tiltak handler om å bygge klokere fra starten av.

Disse medlemmer peker på at dersom satsingen på Lavenergiprogrammet skal trappes opp, slik det var enighet om i klimaforliket, er det avgjørende at staten bidrar økonomisk. Hittil har det ikke

blitt bevilget mer enn mindre beløp fra de statlige deltagerne i programmet. Disse medlemmer har merket seg at byggenæringen har varslet at den skal bidra med like mye i egeninnsats som det myndighetene stiller opp med av penger.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre mener derfor at det må øremerkes 5 mill. kroner i driftstilskudd til Lavenergiprogrammet på kap. 1825 Omlegging av energibruk og energiproduksjon, post 21 Spesielle driftsutgifter. Videre mener disse medlemmer at det må settes av 10 mill. kroner av Enovas midler fra Energifondet til prosjektmidler i Lavenergiprogrammet.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Dokument nr. 8:108 (2007–2008) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Line Henriette Holten Hjemdal og Bjørge Tørresdal om iverksetting av en potensialstudie for energieffektivisering innen ulike sektorer og formål. Dette medlem mener det er stort behov for å gjennomføre en kartlegging av potensialet for energieffektivisering i Norge, som kan danne grunnlag for iverksetting av høyst nødvendige tiltak innen energisparing og energieffektivisering. Det regjeringsoppnevnte utvalget Energi 21, som la frem sin sluttrapport i februar 2008, påpekte behovet for en slik potensialstudie. Med dette som bakgrunn er det vanskelig å forstå at regjeringspartiene i Innst. S. nr. 64 (2008–

2009) valgte ikke å gå inn for forslaget da det ble behandlet i Stortinget.

Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det i tråd med klimaforliket foreslås en bevilgning på 5 mill. kroner i driftstilskudd til Lavenergiprogrammet.

Komiteens medlem fra Venstre vil vise til Venstres alternative statsbudsjett hvor Venstre foreslår å øke satsingen på Lavenergiprogrammet med 5 mill. kroner.

NATURGASS

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener potensialet for verdiskaping ved innenlandsk bruk av gass fremstår som enormt. Disse medlemmer mener derfor det er viktig å legge forholdene bedre til rette for økt bruk av gass innenlands. Regjeringens naturgassavgift har vært til stor skade for utvidet bruk av naturgass, ved at mange prosjekter har blitt skrinlagt.

Disse medlemmer viser til at det er en rekke forslag til bruk av gass blant annet i Grenlandsområdet, på Vestlandet og i Trøndelag. Dette kan oppnås bl.a. ved forenkling av regelverk og større imøtekommenhet fra sentrale myndigheter side. Disse medlemmer vil også ta i bruk økonomiske virkemidler for å støtte byggingen av infrastruktur for naturgass, og viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett hvor bevilgningene til dette økes.

Kap. 1825 Omlegging av energibruk og energiproduksjon: Oversikt over de postene der partiene har avvikende forslag til bevilgning. Kapittelsummen inkluderer summen av alle poster under kapitlet. Tall i parentes viser avviket i forhold til Regjeringens forslag (i 1 000 kr)

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1	A, SV og Sp
1825		Omlegging av energibruk og energiproduksjon	692 500	695 000
				(+3 000)
	21	Spesielle driftsutgifter	31 500	34 500
				(+3 000)

Kap. 4825 Omlegging av energibruk og energiproduksjon

Avkastningen fra Grunnfondet gir en utbetaling på 431 mill. kroner i 2009, jf. kap. 1825.

Kap. 4829 Konesjonsavgiftsfondet

Det foreslås et uttak på i alt 136,0 mill. kroner for 2009, som er en økning på 4,6 pst. i forhold til 2008.

Kap. 1830 Forskning

Det foreslås bevilget 601,8 mill. kroner på dette kapitlet for 2009, som er en økning på 28,5 pst. i forhold til 2008.

Den foreslåtte økningen innebærer bl.a. at NVE i 2009 skal styrke kunnskapen om hele kostnads- og teknologibildet innen produksjon, transport og bruk av energi. Videre skal man bygge opp kunnskap om skredprosesser, konsekvenser av skred, metoder for å redusere risiko for skred og forvaltning i forbindelse med oppbygging av skredansvar i NVE, jf. omtale i pkt. 5 i del III i St.prp. nr. 1 (2008–2009) Olje- og energidepartementet.

Arbeidet med å koble nye klimadata til oversikter over utbygd og planlagt kraftproduksjon, og å bruke modeller til å beregne robustheten av energiproduksjon og energiforbruk under like klimascenarier, fortsetter i 2009.

Komiteen vil understreke at utvikling av ny energiteknologi er svært viktig for å sikre en mer robust, fleksibel og miljøvennlig energiforsyning for fremtiden. Det er svært viktig å utvikle/videreutvikle energikilder og -bærere som kan konkurrere i pris og energivolum med olje, gass og kull. En bredere tilgang til konkurransedyktige energiprodukter vil gi en mer stabil økonomi, og redusere konflikter rundt energitilførsel. Tilgang til sikker og rimelig energi er en vesentlig forutsetning for å redusere fattigdom og sikre materiell velstand.

Komiteen mener Norge må ha som mål å være en energinasjon, med en bred tilnærming både innen teknologi og produksjon. Norge har et enormt potensial for utvikling av kraft- og varmeproduksjon fra fornybare energikilder som vind, bølger, bio, tidevann, sol med mer. Miljøvennlig bruk av kull og gass er også viktige satsingsområder. Dette forplikter til økt satsing på forskning og utvikling av ny teknologi. Komiteen er derfor glad for at Regjeringen ønsker å styrke forskningsinnsatsen rundt forbybar energi. Komiteen er positiv til arbeidet som skjer gjennom Energi21, og håper at dette videreføres og konkretiseres.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre vil understreke at dersom Norge skal være et attraktivt land for høyteknologi-bedrifter i framtiden, så må myndighetene ha en sterk satsing innenfor relatert forskning og utprøving. Disse medlemmer peker på at en rekke pilotprosjekter innen fornybar offshoreenergi har flyttet til utlandet fordi det ikke finnes støtte til slike prosjekter i Norge. Disse medlemmer ser derfor frem til at Regjeringen gjennomfører punktet i klimaforliket om å opprette et demonstrasjonsprogram for fornybare teknologier offshore. I tillegg må CLIMIT (miljøvennlig gasskraftteknologi) og RENERGI (Fremtidens rene energisystem) se norsk innovasjon og teknologiutvikling i et internasjonalt perspektiv.

Disse medlemmer er positiv til arbeidet med å opprette forskningssentre for miljøvennlig energi (FME). Dette arbeidet må vektlegge å involvere både universitetene, forskningsinstitutter og næringslivet. Disse medlemmer mener arbeidet rundt FME kan være viktig bidrag for å videreutvikle ledende miljøer, og at man i den forbindelse må stimulere både de gamle, etablerte og de yngre, spirende forskningsmiljøene rundt i landet til å delta.

Disse medlemmer har merket seg Regjeringens ambisjoner rundt flytende vindmøller til havs, og ser frem til Regjeringens varslede proposisjon om offshore vindkraft i løpet av våren. Disse medlemmer vil understreke viktigheten av at proposisjonen er godt forankret med kraftbransjen. Disse

medlemmer viser til mange innspill fra både bransjeforeninger, enkeltelskaper og prosjektet "Ren energi til ren industri" i regi av NTNU, Noriss, Norsk Industri og Industri energi.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative budsjettforslag.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative budsjettforslag.

PETROLEUMSFORSKNING

Komiteen viser til at petroleumsnæringen er sentral i norsk økonomi og næringsliv, og er en viktig drivkraft i norsk teknologiutvikling. De unyttede petroleumsressursene på norsk sokkel ligger stadig vanskeligere tilgjengelig, og behovet for avanserte teknologiske løsninger blir stadig større for å kunne finne og utvinne petroleumsressursene på en kostnadseffektiv og miljøvennlig måte. Komiteen vil derfor understreke behovet for fortsatt satsing på petroleumsrettet forskning i Norge.

Forskning og utvikling gir ikke bare grunnlag for økt lønnsomhet og aktivitet på kontinentalsokkelen. Det er også en sentral konkurransefaktor for norsk leverandørindustri, som stadig øker sin eksport. Komiteen vil understreke at denne rollen må opprettholdes, dersom norsk olje- og gassindustri fortsatt skal hevde seg i internasjonal konkurranse. Dette er spesielt viktig for å sikre grunnlaget for leverandørindustrien når petroleumsproduksjonen på norsk kontinentalsokkel faller. Komiteen mener nasjonen må bygge videre på det internasjonale fortrinn vi har innenfor denne sektoren. Økt forskningsinnsats vil gi muligheter for videre utvikling av et næringsmiljø med sterke internasjonale posisjoner og vekstpotensial.

Komiteen vil peke på at Norge skal være et foregangsland i utvikling og bruk av ny miljøvennlig teknologi ved olje- og gassproduksjon, og at dette kan bli en viktig eksportvare.

Komiteen vil understreke at myndighetene må ha en sentral rolle innen petroleumsrelatert forskning. Myndighetene er ressurseier, og har et overordnet ansvar for å sikre optimal ressursutvinning fra sokkelen. Dermed påhviler det staten et spesielt ansvar å sørge for tilstrekkelig teknologi- og kompetanseutvikling slik at vi kan få maksimalt ut av ressursene våre. I tillegg tilfaller størstedelen av petroleumsinntektene staten. Økt utvinningsgrad eller mer effektiv drift betyr særdeles mye for statens inntektside.

Komiteen vil berømme industrien for å være en pådriver for petroleumsrettet forskning.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre er svært skuffet over at Regjeringen i årets statsbudsjett reduserer bevilgningene til petroleumsrelatert forskning.

Disse medlemmer mener at det er en bred sammenheng mellom kompetansebygging, bevilgninger til forskning og utvikling, utviklingen av petroleumsnæringen som vår fremste høyteknologiske kunnskapsindustri og størrelsen på dagens petroleumsfond. Størrelsen på petroleumsfondet i fremtiden avhenger av hvor gode vi er til å utnytte de gjenværende anslåtte 70 pst. av ressursene på sokkelen.

Disse medlemmer viser til at regjeringen Bondevik II økte satsingen på petroleumsforskning fra 145 mill. kroner i statsbudsjettet for 2001 til 412 mill. kroner i sitt budsjettforslag for 2006. I sine to siste budsjettforslag økte regjeringen Bondevik II satsingen på petroleumsforskning med om lag 100 mill. kroner for hvert år. Disse medlemmer viser til St.prp. nr. 1 (2005–2006) for Olje- og energidepartementet, der regjeringen Bondevik II sa at det var et mål at den offentlige støtten til petroleumsforskning økes til om lag 600 mill. kroner årlig i inneværende stortingsperiode. Dette er en målsetting disse medlemmer deler.

Disse medlemmer må dessverre konstatere at ut fra de budsjettforslag som er blitt lagt frem av regjeringen Stoltenberg II, er dette ikke en målsetting denne regjering deler. Etter kun å ha holdt bevilgningene til petroleumsforskning uendret i de to foregående budsjetter, har Regjeringen i årets budsjett valgt å redusere bevilgningene til petroleumsrettet forskning med 50 mill. kroner. Disse medlemmer viser til at dette er å kutte i fremtidens verdiskaping.

Disse medlemmer er uenige i Regjeringens "hvileskjær" innen petroleumsrettet forskning, og mener denne forskningen i stedet bør styrkes slik at vi over tid kan øke verdiskapingen fra sokkelen.

Disse medlemmer viser til Høyres alternative budsjettforslag der det er foreslått å styrke bevilgningene til petroleumsforskning med 50 mill. kroner i forhold til Regjeringens budsjettforslag.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er kjent med at industrien lenge har ønsket at staten skal bidra med minst 500 mill. kroner årlig til petroleumsforskning, men konstaterer at bevilgningene til Petromaks, Demo 2000 og strategisk forskning reduseres for 2009.

Disse medlemmer viser til Innst. S. nr. 198 (2000–2001) hvor Fremskrittspartiet tok til orde for å ta finansieringen av energi- og petroleumsforskning ut av de årlige statsbudsjett, og heller finansiere forskningen med avkastningen fra fond.

Disse medlemmer mener at forutsigbarhet og grunnlag for langsiktig planlegging og gjennomføring av forskningsprosjekter bedre kan sikres gjennom fondsavkastning, enn gjennom ordinær budsjettbehandling der midler til forskning må konkurrere med midler til annen virksomhet. Den modellen for å sikre forutsigbarhet og stabilitet som disse medlemmer vil foreslå, er derfor at det avsettes et forskningsfond på 10 mrd. kroner (post 95), der avkastningen av dette skal finansiere relevante og fornuftige forskningsprosjekter. Det er særlig viktig at det skapes en stabil organisasjonsform for et slikt fond, der avkastningen skal gå til målrettet forskning bl.a. for å bedre utnyttelsesgraden av oljefelt, bedre teknologien for oljeleting og annen energiforskning.

Disse medlemmer mener at opprettelsen av et slikt fond vil medføre at staten tar sitt nødvendige ansvar for forskningen, og at dette i stor grad vil være utgifter til bedring av fremtidig inntekts ervervelse for staten.

Disse medlemmer viser for øvrig til Fremskrittspartiets forslag i Budsjett-innst. S. I (2008–2009) om å opprette et slikt petroleumsforskningsfond.

Disse medlemmer viser videre til sitt alternative budsjettforslag.

THORIUM

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Thoriumutvalgets rapport, og mener anbefalingene fra utvalget bør følges opp. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett, hvor det settes av 5 mill. kroner til videre thoriumforskning i 2009. Disse medlemmer viser for øvrig til Innst. S. nr. 61 (2008–2009) om en stortingsmelding om kjernekraftpolitikk.

Disse medlemmer viser for øvrig til Fremskrittspartiets forslag i Budsjett-innst. S. I (2008–2009) om å opprette et slikt petroleumsforskningsfond.

Kap. 1832 Internasjonalisering

Det foreslås bevilget 22,35 mill. kroner på dette kapitlet for 2009, som er det samme som i budsjettet for 2008.

Komiteen mener, slik det også uttrykkes i Regjeringens budsjettproposisjon, at det er viktig at den kompetanse som er utviklet i norsk olje- og gassnæring kan komme norske interesser til gode ved internasjonaliseringen av næringen. Dette skjer gjennom et samarbeid mellom myndighetene og næringen selv, og samtidig sterk satsing på samarbeid mellom norske bedrifter, som enten er under etablering eller er etablert i andre land med petroleumsaktivitet.

Norge er et av de land i verden som yter mest bistand til u-land. Komiteen er derfor tilfreds med at dette også gir seg uttrykk i satsing på bistand når det gjelder for eksempel petroleumsforvaltning og godt styresett.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative budsjettforslag.

INTSOK

Komiteen har merket seg at det ved etableringen av INTSOK ble et mer systematisk fokus på å legge grunnlaget for verdiskaping og sysselsetting i norsk petroleumsindustri også gjennom internasjonal virksomhet. Dette skjer ved å legge til rette for norske oljeselskaper og leverandører i nærmere definerte markeder utenfor Norge.

Komiteen merker seg at dette har hatt stor betydning, og ikke minst for en rekke små og mellomstore bedrifter. Komiteen viser her til at det er viktig også å få til kontakt mellom norske og utenlandske bedrifter, slik en bl.a. ser det i samarbeidet mellom Norge og Russland, hvor konkrete samarbeidsprosjekter og program legger til rette for dette.

I Houstonområdet, den viktigste regionen for vår internasjonale petroleumsvirksomhet, er svært mange norske bedrifter etablert og har stor nytte av INTSOK-arbeidet.

Komiteen har også merket seg at INTSOK gjennomfører opplæringsprogrammer mot industri og bedrifter i utviklingsland, i første omgang med fokus på Angola, Nigeria og Kasakhstan.

PETRAD

Komiteen understreker viktigheten av at stiftelsen PETRAD inngår som en del av norsk bistandsarbeid, når det gjelder kompetansebygging på petroleumsforvaltning og administrasjon rettet mot nasjonale selskaper og myndigheter i Afrika, Asia, Latin-Amerika og tidligere deler av Sovjetunionen.

PETRAD er sentral i bistandsprogrammet "Olje for utvikling", et program for petroleumsforvaltning og godt styresett. Komiteen er tilfreds med at forhold knyttet til godt styresett, miljøforvaltning, etikk, korrupsjon og inntektsforvaltning nå skal ha øket oppmerksomhet.

Kap. 1833 CO₂-håndtering

Det foreslås bevilget 1 856,8 mill. kroner på dette kapitlet for 2009, som er en økning på 86,6 pst. i forhold til saldert budsjett 2008.

Det foreslås ny post 22 CO₂-håndtering internasjonalt bevilget med 20 mill. kroner. Videre foreslås det ny post 30 Investeringer på 920 mill. kroner, som skal dekke statens andel av investeringen i testanleg-

get for CO₂-fangst på Mongstad. Det foreslås også ny post 50 Overføring til fond for CLIMIT, med en ramme på 81,8 mill. kroner, som skal benyttes til å støtte CO₂-prosjekter i tråd med programplanen for CLIMIT.

Komiteen viser til at det for budsjettåret 2009 totalt er sett av 1 856,8 mill. kroner under kap. 1833 CO₂-håndtering. Kapitlet har fått tilført nye postar, som gjer at den økonomiske ramma er utvida. Av desse er 765 mill. kroner tenkt nytta til Regjeringa sine prosjekt knytt til fangst og lagring av CO₂ på Kårstø og Mongstad. Dette er ein reduksjon i utgiftene på 170 mill. kroner, som skyldes at minka utgifter i 2008 er forskjøve til 2009. I henhold til kunngjorde kvalifikasjonskriterier, skal Gassnova legge fram grunnlag for investeringsbeslutning for Kårstø for departementet hausten 2009.

Fleirtalet i komiteen, alle unnateke medlemene frå Framstegspartiet, viser til dei utsleppsmål som Noreg har forplikta seg til gjennom Kyoto-avtala, og dei ambisiøse måla som er lagt til grunn i klimaforliket på Stortinget. Det synes klart for fleirtalet at dei alvorlege klimautfordringane som kloden står overfor i åra som kjem, gjer det naudsynt å foreta store kutt i utsleppa av CO₂. Håndtering av CO₂ frå Kårstø og Mongstad vil etter fleirtalet sitt syn ikkje berre vere sentrale verkemiddel for å nå norske mål om utsleppsreduksjonar, men teknologien vil òg kunne vere eit særskild viktig bidrag til å redusere utsleppa globalt. Fleirtalet meiner Noreg som ein stor produsent av fossil energi har eit stort ansvar på dette området.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre mener at målsettingen med CO₂-satsingen må være å fremme kostnadseffektive og fremtidsrettede teknologikonsepter for CO₂-håndtering, og sikre bred anvendelse av slik teknologi. Disse medlemmer mener derfor at det er behov for en helhetlig plan for et målrettet og langsiktig arbeid for å modne frem gode løsninger og rammer for CO₂-fangst, -transport og lagring som også kan anvendes utenfor landets grenser, og som samtidig sikrer at ressursene anvendes på en mest mulig effektiv måte.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet støtter arbeidet med å utvikle fremtidsrettet CO₂-rensing og utvikling av en CO₂-verdikjede. Disse medlemmer vil samtidig understreke at Regjeringens opplegg rundt dette pre-

ges av politiske kompromisser og ønsketenkninger fremfor faglig begrunnede vurderinger.

Disse medlemmer mener at tiltak for å redusere CO₂-utslipp må ta utgangspunkt i å få mest mulig miljø for pengene. Disse medlemmer konstaterer at Regjeringen dessverre er mer opptatt av prestisje og symbolpolitikk fremfor tiltak som faktisk har målbare effekter.

Disse medlemmer viser til at det de siste årene har foregått et omfattende utredningsarbeid i regi av både den forrige og den nåværende regjering når det gjelder miljøvennlig gasskraftteknologi. Det har kommet flere rapporter fra våre fremste fagmiljøer, slik som Oljedirektoratet, Norges vassdrags- og energidirektorat og Gassnova, som har sett på teknologi og kostnader ved fullskala CO₂-håndtering.

Disse medlemmer viser også til rapporten fra Gassteknologiutvalget – NOU 2002:7. Disse rapportene konkluderer alle med at det hersker stor usikkerhet om teknologi og kostnader for et fullskala renseanlegg for CO₂ fra gasskraftverk. Disse medlemmer viser til at også alle rapportene peker på at med dagens teknologi overstiger rensekostnadene for CO₂ fra gasskraftverk klart tiltakskostnadene for å redusere CO₂-utslipp internasjonalt, slik disse fremkommer ved internasjonal kvotepris for CO₂-utslipp.

Disse medlemmer mener at disse rapportene viser hvilke utfordringer vi står overfor når det gjelder å utvikle renseteknologi for gasskraftverk. Det er helt nødvendig å redusere kostnader knyttet til fangst og deponering av CO₂ for kraftproduksjon fra fossile energikilder. Disse medlemmer er derfor tilhenger av en fortsatt sterk offentlig satsing på forskning og utvikling av renseteknologi for kraftproduksjon fra fossile energikilder, men en må samtidig være seg meget bevisst kostnadene før prosjekter iverksettes, og ikke minst alternativ bruk av de samme ressursene.

Disse medlemmer vil også understreke at Regjeringen burde laget rammebetingelser for gasskraftverk og CO₂-rensing som gjorde at aktører utover Mongstad og Kårstø vet hvilke betingelser og kostnadsrammer de kan få fra myndighetene.

Disse medlemmer viser for øvrig til sitt alternative budsjettforslag.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre mener at å utvikle en kostnadseffektiv teknologi for fangst og lagring fra energiproduksjon basert på fossile energikilder er nødvendig for å redusere de globale klimagassutslippene. Disse medlemmer vil derfor ha en kraftig satsing på forskning og utvikling av kostnadseffektiv teknologi for fangst og lagring av klimagassutslipp fra kull- og gasskraftverk. Dette inkluderer bygging av demonstrasjonsanlegg for CO₂-fangst.

Norges velstandsnivå er i stor grad bygget på inntekter fra salg av fossil energi som olje og gass. Derfor må også Norge ta et vesentlig ansvar for utvikling av teknologi for fangst og lagring av CO₂ fra forbrenning av fossile energikilder.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser for øvrig til Høyres alternative budsjettforslag.

CO₂-FANGST PÅ KÅRSTØ

Fleirtalet i komiteen, alle unnateke medlemmene fra Framstegspartiet og Høgre, er nøgd med Regjeringa sitt mål om at nye konsesjonar til gasskraft skal basere seg på CO₂-fjerning. Formålet med å realisere CO₂-fangst på Kårstø er å minke utslipp av CO₂. Videre er det ei målsetting å bidra til teknologiutvikling og derigjennom mindre kostnader for CO₂-håndteringsteknologi.

Fleirtalet har registrert Regjeringa sin målsetnad om å etablere eit fullskala CO₂-fangstanlegg på Kårstø så raskt som mogleg. I Revidert budsjett for 2008 er planleggingsbudsjettet for fullskala CO₂-fangst på Kårstø for 2009 justert for endra kvalifikasjonsprosess, forskyving av kostnader, oppjustering til 2009-priser og inkludert merverdiavgift. Det budsjetterast på denne bakgrunn med 190 mill. kroner knytt til planlegging og forberedelser av fullskala CO₂-fangst på Kårstø i 2009.

Fleirtalet viser til at i henhold til kvalifikasjonskriteria som er kunngjorde, skal Gassnova legge fram grunnlag for investeringsbeslutning for departementet hausten 2009.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet mener at Regjeringens prestisjefylte satsing på CO₂-rensing av Kårstø er grov sløsing med skattebetalernes midler. Disse medlemmer mener Regjeringens egen politikk avslører at Kårstø er et umodent prosjekt, siden man mener det er nødvendig å utvikle renseteknologi på Mongstad samtidig som man angivelig skal bygge fullskala rensing på Kårstø. Prosjektet på Kårstø bør derfor skrinlegges i sin nåværende form. Kårstøbevilgningen bør kanaliseres inn mot forskning og utvikling av andre, bedre prosjekter, og staben rundt renseprosjektet på Kårstø bør overføres til Mongstad og andre steder hvor et testanlegg for CO₂-rensing er mulig og fornuftig.

TESTANLEGG FOR CO₂-FANGST PÅ MONGSTAD

Avtalen som staten og Statoil inngjekk om håndtering av CO₂ på Mongstad hausten 2006, er etter komiteen sitt syn eit viktig steg vidare for å framskaffe teknologiar som kan redusere utsleppa av CO₂.

Komiteen viser til at avtalen skal virke fram mot planen for investeringsavgjerda for etableringa av eit testsenter i fjerde kvartal 2008.

Komiteen ser fram til at Regjeringa kjem attende til Stortinget med denne investeringsavgjerda, slik det vert varsla i budsjettet.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet vil understreke at kvaliteten i arbeidet bør prioriteres fremfor rask fremdrift. Disse medlemmer viser til at tidsplanen som ligger til grunn for prosjektet knapt gir mulighet for å drifte pilotanlegget før investeringsbeslutning om fullskala anlegg skal tas. Dermed har man minimalt med erfaringsgrunnlag å basere en slik milliardinvestering på.

Disse medlemmer er også bekymret over de kostnadsanslag som nå fremkommer for Mongstad-prosjektet, og ber Regjeringen sikre at budsjettene ikke overskrides uten å informere Stortinget.

TRANSPORT OG LAGRING AV CO₂ FRÅ KÅRSTØ OG MONGSTAD

Komiteen viser til avtalen gjort mellom Statoil og staten om handtering av CO₂. Denne framheld at det er staten som har ansvaret for ei transport- og lagringsløyising for CO₂ frå fangstanlegget på Mongstad. Komiteen registrerer at staten også må ha tilstrekkeleg grunnlag til å vurdere eventuelle transport- og lagringsløyisingar for Kårstø.

Komiteen tek til vitande at Gassnova, Gassco, NVE og OD er bedd om å vurdere moglege transport- og lagringsløyisingar for CO₂ frå fullskala fangstanlegg på Kårstø og Mongstad, og at Gassco på vegne av staten har fått i oppdrag å fylgje opp arbeidet med å etablere ei transport- og lagringsløyising for CO₂ frå Mongstad.

Komiteen ser fram til at Regjeringa kjem attende til Stortinget med investeringsavgjerd knytt til transport- og lagringsløyising, slik det vert varsla i budsjettet.

Komiteen har merket seg at det er startet et arbeid for å se på mulighetene for fangst av CO₂ i Skagerakregionen, hvor målet er å fange CO₂ fra svenske, danske og norske punktutslipp. Komiteen ser dette som et spennende prosjekt.

Komiteen er opptatt av at de erfaringene man høster fra de betydelige investeringene som nå planlegges av CO₂-prosjektene på Mongstad og Kårstø, også kan vurderes i forhold til CO₂-fangst fra andre industrielle punktutslipp.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet vil understreke usikkerheten som eksisterer rundt sikker lagring av CO₂. Disse med-

lemmer viser til hendelser på sokkelen som viser at det er lekkasjer fra oljefelt etter injesering av produsert vann. Dette kan like godt skje med CO₂, og vil gi hele satsingen et svært dårlig ry.

CO₂-HÅNDTERING, INTERNASJONALT

Komiteen viser til klimaforliket, der partane er samde om at Regjeringa skal leggje fram ein handlingsplan for det internasjonale arbeidet for å fremje karbonfangst og lagring som klimatiltak i løpet av 2008. Handlingsplanen inneheld eit sett av både kort-siktige og langsiktige aksjonspunkt. Det er sett av 20 mill. kroner over OEDs budsjett for 2009 til dette formålet.

CLIMIT

Fondet for miljøvennleg gassteknologi blei oppretta 1. juli 2004, med ein fondskapital på 2 mrd. kroner. Med bakgrunn i at Gassnova blei omgjort til eit statsforetak 1. januar 2008, så har post 50 fått betegnelsen "Overføring til fond for CLIMIT".

Komiteen legg til grunn at avkastninga frå fondet vert budsjettert til 91,8 mill. kroner i 2009. Det er avsett ei ramme på 10 mill. kroner knytt til administrative utgifter ved ordninga. Resterande 81,8 mill. kroner vert avsett til Gassnova SF si tilbodsverksemd, og vert overført til Fond for CLIMIT.

GASSNOVA SF

Komiteen peikar på at Gassnova SF vart skipa 3. juli 2007, og at statsforetaket har som føremål å forvalte statens interesser knytt til CO₂-handtering og å gjennomføre dei prosjekt som foretaksmøtet avgjer. Gassnova skal vidare rådgje OED i spørsmål som vedkjem CO₂-handtering.

Komiteen tek til vitande at det vert lagt opp til eit administrasjonsbudsjett for Gassnova på 70 mill. kroner for budsjettåret 2009.

Kap. 4833 CO₂-handtering

Det budsjetteres med at avkastningen fra fondskapitalen gir en utbetaling på 91,8 mill. kroner i 2009.

Kap. 1870 Petoro AS

Det budsjetteres med 252,0 mill. kroner til drift av Petoro AS for 2009, som er en økning på 4,1 pst. i forhold til saldert budsjett 2008.

Komiteen peikar på at Petoro si oppgåve er å maksimere verdien av staten sine eigardelar på sokkelen. Gjennom ivaretaking av SDØE skal Petoro

sikre effektiv og lønsam utbygging og drift, og sikre tryggleik for menneske og miljø.

Komiteen viser til ei auke på 10 mill. kroner i kapitlet, og peikar på at dette har samband med ei prisjustering av posten. Peteros driftsbudsjett skal dekkje alle kostnader forbunde med administrasjon av selskapet, og kostnader forbunde med SDØE som ikkje går over budsjetta i interessentskapa.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre pekar på at fusjonen mellom Statoil og Hydros olje- og gassvirksomhet i 2007 har skapt betydelige utfordringer i forhold til mangfold og konkurranse på norsk kontinentalsokkel. Disse medlemmer pekar på at StatoilHydro har fått en svært dominerende posisjon på norsk kontinentalsokkel.

Disse medlemmer viser til at StatoilHydro

- er operatør for 80 pst. av dagens produksjon på sokkelen.
- disponerer over 1/3 av de gjenværende påviste ressursene på sokkelen.
- står sammen med SDØE for en andel på om lag 2/3 av de gjenværende påviste ressursene.
- er operatør for om lag 70 pst. av de gjenværende påviste ressursene.

Utfordringene er etter disse medlemmers mening særlig knyttet til virkningene av økt markedsrett og færre alternativ for leverandørane, redusert kreativitet når kappestriden mellom to store selskaper er blitt borte, bortfall av et stort og kreativt selvstendig letemiljø som kan føre til lavere leteaktivitet og færre funn, risikoen for redusert FoU-innsats, risikoen for vanskeligere tilgang til leteareal for mindre selskaper, og at de offentlige kontrollorganene, samt Petoro som SDØE-forvalter, vil stå overfor færre valgmuligheter.

Disse medlemmer pekar på at det etter fusjonen mellom Statoil og Hydro er viktig at det finnes aktører i utvinningstillatelsene som har incentiver og styrke til å representere det nødvendige mangfoldet og motvekt til det sammenslåtte StatoilHydro som dominerende operatør.

Disse medlemmer pekar på at Petoro AS, som ivaretar statens direkte økonomiske engasjement (SDØE) i petroleumsvirksomheten på vegne av staten, kan bidra til å være en slik motvekt. Sammenslåingen mellom Statoil og Hydro må derfor også få konsekvenser for Petoro.

Disse medlemmer viser til at ved behandlingen av proposisjonen om fusjonen mellom Statoil og Hydro, St.prp. nr. 60 (2006–2007), jf. Innst. S. nr. 243

(2006–2007) uttalte stortingsflertallet, bestående av regjeringspartiene, følgende:

"Flertallet mener at i saker som er sentrale for SDØE, og hvor de øvrige selskapene ikke har sammenfallende interesser med Petoro eller velger ikke å sette inn ressurser, må Petoro etter sammenslåingen i større grad vurdere å gjøre selvstendige analyser, etablere alternative forslag, kvalitetssikre operatørens arbeid og gjøre egne utredninger knyttet til utvalgte strategiske problemstillinger. Flertallet mener en konsekvens av dette innebærer en styrking av Petoro."

Disse medlemmer konstaterer at Regjeringen ikke har fulgt opp denne anmodningen fra regjeringspartiene fra behandlingen av fusjonen mellom Statoil og Hydro, og i de to påfølgende budsjett kun holdt bevilgningene til Petoro reelt sett omtrent uendret, og at det ikke har vært en styrking av Petoro, slik regjeringspartiene lovte.

Disse medlemmer viser til info fra Petro & Industri om at pengemangel hos Petoro har tvunget Petoro til å skjære ned på antall felt som får full oppfølging. Av 36 felt får nå bare fem–seks såkalt "Aktiv oppfølging". Før fusjonen var 10 felt i denne kategorien. Disse medlemmer ber derfor Regjeringen rapportere tilbake om Petoros aktivitet i Revidert budsjett 2009.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative budsjettforslag der det er foreslått å styrke Petoro med 50 mill. kroner utover Regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Venstre mener at etableringen av StatoilHydro krever en styrking av Petoro AS. Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor Venstre foreslår å styrke Petoro med 5 mill. kroner utover Regjeringens forslag.

1.2.1 Kap. 2440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten

Det budsjetteres med 26 700,0 mill. kroner på dette kapitlet for 2009.

Nettokontantstrøm fra SDØE blir estimert til 122 900 mill. kroner for 2009, jf. St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 2 (2008–2009).

SDØEs andel av investeringene på kontinentalsokkelen forventes å bli 25 200 mill. kroner for 2009 i forhold til saldert budsjett 2008.

Komiteen viser til at Regjeringen anslår driftsresultatet for SDØE i 2009 til 126 100 mill. kroner. Dette er en økning på 21 300 mill. kroner i forhold til saldert budsjett for 2008, og en reduksjon på 300 mill. kroner i forhold til gjeldende budsjett for 2008.

Anslaget for 2009 er utarbeidet på grunnlag av en gjennomsnittlig oljepris på 500 kroner pr. fat.

Komiteen har merket seg at Regjeringen foreslår å videreføre alle fullmakter til Olje- og energidepartementet uendret fra 2008 til 2009.

Komiteen merker seg at SDØEs andel av investeringene på kontinentalsokkelen forventes å bli 25 200 mill. kroner for 2009, en økning på 100 mill. kroner i forhold til saldert budsjett 2008.

Komiteen har merket seg at Olje- og energidepartementet i St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 2 (2008–2009) melder om økte utgifter knyttet til Snøhvit, og at det er knyttet usikkerhet til om disse økte utgiftene vil føre til endringer i forslag til bevilgninger under kap. 2440 post 30 og kap. 5440 post 24.2.

Komiteen merker seg at Olje- og energidepartementet vil komme tilbake til eventuelle endringer i Revidert budsjett for 2009.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative budsjettforslag.

KAP. 5440 STATENS DIREKTE ØKONOMISKE ENGASJEMENT I PETROLEUMSVIRKSOMHETEN

Det foreslås bevilget 126 100,0 mill. kroner på dette kapitlet for 2009, post 24 Driftsresultat, jf. St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 2 (2008–2009).

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor Venstre foreslår å øke driftsutgiftene over statens direkte økonomiske engasjement (SDØE) i petroleumssektoren med 67 mill. kroner, som et resultat av et offensivt opplegg med grønt skattesifte med redusert skatt på arbeid og økte skatter på utslipp og miljøskadelig adferd innenfor en ramme på om lag 2,7 mrd. kroner.

KAP. 4860 STATNETT SF

På bakgrunn av forventet utvikling i lånemassen og fastsatt garantipremie per lån, anslås garantiprosjonen for Statnett SF i 2009 til 220 000 kroner.

Komiteen viser til at Statnett SF er et systemansvarlig nettselskap i det norske kraftmarkedet, og som skal sikre balanse mellom produksjon og forbruk av kraft til enhver tid.

Komiteen mener at et sentralnett med tilstrekkelig kapasitet i hele landet er en forutsetning for en stabil og effektiv kraftutveksling mellom ulike landsdeler.

Komiteen vil minne om de ulikheter i strømpris som oppsto vinteren 2007–2008 mellom Sør-Norge, der prisene var lave, og Midt- og Nord-Norge der prisene var betydelig høyere på grunn av manglende overføringskapasitet. Komiteen mener slike situasjoner er uheldige hvis de forekommer over lengre tidsperioder.

Komiteen er bekymret for at vi har en utvikling der det overordnede sentralnettet ikke er i takt med behovet, og dermed skaper en fare for svekkelse i forsyningssikkerheten. Komiteen vil derfor presisere viktigheten av å bygge ut kapasitet i samme takt som behovet.

For at Norge skal nå utbyggingsmålene for fornybar energi, mener komiteen det er helt nødvendig å bygge ut betydelig mer overføringskapasitet.

Det er ut fra komiteens synspunkt viktig at nettpolitikken legges opp slik at det blir gjort en riktig avveining mellom forsyningssikkerhet – både gjennom godt vedlikehold og tilstrekkelig utbygging av kapasitet, og ikke bare incentiver for effektivisering.

Komiteen er kjent med at NVE er tilført betydelige ressurser til behandling av konsesjonssaker både i 2008 og i 2009, men at det fremdeles tar for lang tid å konsesjonsbehandle ledningsprosjekter.

Komiteen mener en raskere behandling av ledningsutbygginger må komme på plass i 2009.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative budsjettforslag.

2. RAMMEOMRÅDE 13 – MILJØ

Oversikt over bevilgningsforslagene på de ulike kapitler og poster under rammeområde 13 i St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 4 (2008–2009)

90-poster behandles av finanskomiteen utenfor rammesystemet.

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 4
Utgifter i hele kroner			
<i>Miljøverndepartementet</i>			
1400	Miljøverndepartementet		569 731 000
	1 Driftsutgifter		195 156 000
	21 Spesielle driftsutgifter		174 757 000
	22 Spesielle driftsutgifter knyttet til lokalt miljøvern og universell utforming, <i>kan overføres</i>		2 000 000
	70 Grunnstøtte til frivillige miljøvernorganisasjoner		40 240 000
	71 Internasjonale organisasjoner		41 257 000
	72 Miljøverntiltak i nordområdene, <i>kan overføres</i>		1 800 000
	73 Tilskudd til kompetanseformidling og informasjon om miljøvennlig produksjon og forbruk, <i>kan overføres</i>		25 750 000
	74 Tilskudd til AMAP, <i>kan overføres</i>		3 700 000
	75 Miljøvennlig byutvikling, <i>kan overføres</i>		31 000 000
	76 Støtte til nasjonale og internasjonale miljøtiltak, <i>kan overføres</i>		22 471 000
	79 Den nordiske verdensarvstiftelsen		5 000 000
	80 Tilskudd til universell utforming og tilgjengelighet for alle, <i>kan overføres, kan nyttes under post 22</i>		600 000
	81 Tilskudd lokalt miljøvern og bærekraftige lokalsamfunn, <i>kan overføres, kan nyttes under post 22</i>		26 000 000
1410	Miljøvernforskning og miljøovervåking		461 676 000
	21 Miljøovervåking og miljødata		143 428 000
	50 Basisbevilgninger til miljøforskningsinstituttene		131 460 000
	51 Forskningsprogrammer m.m.		144 518 000
	53 Internasjonalt samarbeid om miljøvernforskning		5 000 000
	70 Nasjonale oppgaver ved miljøforskningsinstituttene		19 738 000
	72 Tilskudd til GenØk – Senter for biosikkerhet		9 400 000
	73 Infrastrukturtiltak til miljøinstituttene		8 132 000
1425	Vilt- og fisketiltak		78 942 000
	1 Driftsutgifter		27 842 000
	61 Tilskudd til kommunale vilttiltak, <i>kan overføres</i>		3 500 000
	70 Tilskudd til fiskeformål, <i>kan overføres</i>		10 000 000
	71 Tilskudd til viltformål, <i>kan overføres</i>		37 600 000
1426	Statens naturoppsyn		167 755 000
	1 Driftsutgifter		95 498 000
	30 Tiltak i nasjonalparkene, <i>kan overføres</i>		18 891 000
	31 Tiltak i naturverns- og kulturlandskapsområder, <i>kan overføres</i>		30 671 000
	32 Skjærgårdsparker mv., <i>kan overføres</i>		22 695 000

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 4
1427		Direktoratet for naturforvaltning	934 270 000
	1	Driftsutgifter	124 733 000
	21	Spesielle driftsutgifter	224 326 000
	30	Statlige erverv, båndlegging av friluftsområder, <i>kan overføres</i>	34 405 000
	31	Tiltak i friluftsområder, <i>kan overføres</i>	17 500 000
	32	Statlige erverv, fylkesvise verneplaner, <i>kan overføres</i>	19 450 000
	34	Statlige erverv, nasjonalparker, <i>kan overføres</i>	25 100 000
	35	Statlig erverv, nytt skogvern, <i>kan overføres</i>	137 881 000
	49	Statlig erverv, kjøp av forsvareseiendommer, <i>kan overføres</i>	850 000
	60	Tilskudd til lokalt utviklingsfond	6 000 000
	70	Tilskudd til kalking og lokale fiskeformål, <i>kan overføres</i>	88 000 000
	71	Forvaltningstiltak i verdensarvsområder, <i>kan overføres</i>	9 600 000
	72	Erstatninger for beitedyr tatt av rovvilt, <i>overslagsbevilgning</i>	116 895 000
	73	Forebyggende og konfliktdepende tiltak i rovviltforvaltningen, <i>kan overføres</i>	80 500 000
	74	Tilskudd til friluftslivstiltak, <i>kan overføres</i>	17 520 000
	75	Internasjonale avtaler og medlemskap	1 010 000
	76	Tilskudd til informasjons- og kompetansesentre, <i>kan overføres</i>	7 900 000
	77	Tilskudd til nasjonalparksentre, <i>kan overføres</i>	14 600 000
	78	Friluftsrådenes landsforbund og interkommunale friluftsråd, <i>kan overføres</i>	8 000 000
1429		Riksantikvaren	404 260 000
	1	Driftsutgifter	99 258 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under postene 72 og 73</i>	26 915 000
	50	Tilskudd til Samisk kulturminnearbeid	3 000 000
	72	Vern og sikring av fredete og verneverdige kulturminner og kulturmiljøer, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	195 130 000
	73	Brannsikring og beredskapstiltak, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	11 953 000
	74	Fartøyvern, <i>kan overføres</i>	42 004 000
	75	Internasjonalt samarbeid, <i>kan overføres</i>	1 100 000
	77	Verdiskapingsprogram på kulturminneområdet, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	18 400 000
	78	Tilskudd til beslutningsgrunnlag for myndighetsutøvelse innen arkeologi, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	6 500 000
1432		Norsk kulturminnefond	43 680 000
	50	Til disposisjon for kulturminnetiltak	43 680 000
1441		Statens forurensningstilsyn	621 854 000
	1	Driftsutgifter	257 376 000
	21	Spesielle driftsutgifter	32 195 000
	22	Statlig ordning for frivillig kjøp av klimakvoter	13 183 000
	39	Oppryddingstiltak, <i>kan overføres</i>	102 780 000
	75	Utbetaling av pant for bilvrak, <i>overslagsbevilgning</i>	166 320 000
	76	Refusjonsordninger, <i>overslagsbevilgning</i>	50 000 000
1445		Miljøvennlig skipsfart	3 000 000
	21	Spesielle driftsutgifter	3 000 000

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 4
1447		Miljøhensyn i offentlige innkjøp	8 000 000
	21	Spesielle driftsutgifter	8 000 000
1465		Statens kjøp av tjenester i Statens kartverk	378 823 000
	21	Betaling for statsoppdraget, <i>kan overføres</i>	378 823 000
1471		Norsk Polarinstitutt	210 738 000
	1	Driftsutgifter	143 969 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	66 271 000
	50	Stipend	498 000
1472		Svalbard miljøvernfond	11 550 000
	50	Overføringer til Svalbard miljøvernfond	11 550 000

Statens forretningsdrift

2465		Statens kartverk	12 000 000
	24	Driftsresultat:	0
	1	Driftsinntekter	-823 823 000
	2	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	814 712 000
	3	Avskrivninger	6 887 000
	4	Renter av statens kapital	2 224 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	12 000 000
		Sum utgifter rammeområde 13	3 906 279 000

Inntekter i hele kroner

Inntekter under departementene

4400		Miljøverndepartementet	1 253 000
	2	Ymse inntekter	327 000
	3	Refusjon fra Utenriksdepartementet	926 000
4410		Miljøvernforskning og miljøovervåking	4 000 000
	50	Refusjon fra diverse fond	4 000 000
4425		Refusjoner fra Viltfondet og Statens fiskefond	78 942 000
	51	Refusjoner fra Viltfondet	61 942 000
	52	Refusjoner fra Statens fiskefond	17 000 000
4426		Statens naturoppsyn	1 138 000
	1	Ymse inntekter	138 000
	2	Oppdragsinntekter	1 000 000
4427		Direktoratet for naturforvaltning	15 268 000
	1	Ymse inntekter	7 221 000
	9	Internasjonale oppdrag	4 973 000
	54	Gebyrer	3 074 000
4429		Riksantikvaren	5 059 000
	2	Refusjoner og diverse inntekter	3 694 000
	9	Internasjonale oppdrag	1 365 000
4432		Norsk kulturminnefond	43 680 000
	85	Avkastning fra Norsk kulturminnefond	43 680 000

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 4
4441		Statens forurensningstilsyn	64 017 000
	2	Inntekter, statlig ordning for frivillig kjøp av klimakvoter	13 314 000
	4	Gebyrer	25 759 000
	5	Leieinntekter	313 000
	6	Gebyrer, fylkenes miljøvernavdelinger	12 000 000
	7	Gebyrinntekter (Kvotesystemet)	7 200 000
	9	Internasjonale oppdrag	5 431 000
4471		Norsk Polarinstitut	39 954 000
	1	Salgs- og utleieinntekter	8 559 000
	3	Inntekter fra diverse tjenesteyting	20 858 000
	21	Inntekter, Antarktis	10 537 000
4472		Svalbard miljøvernfond	125 000
	70	Diverse inntekter	125 000
Sum inntekter rammeområde 13			253 436 000
Netto rammeområde 13			3 652 843 000

2.1 Komiteens prioriteringer for rammeområde 13 Miljø

2.1.1 Innledning

Komiteen har ved Stortingets vedtak 14. oktober 2008 fått tildelt kapitler under rammeområde 13 Miljø, jf. Innst. S. nr. 4 (2008–2009). Ved Stortingets vedtak 27. november 2008 er netto utgiftsramme for rammeområde 13 fastsatt til kr 3 657 843 000, jf. Budsjett-innst. S. I (2008–2009).

2.1.2 Arbeiderpartiets, Sosialistisk Venstrepartis og Senterpartiets hovedprioriteringer

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, Ann-Kristin Engstad, Asmund Kristoffersen, Marianne Marthinsen, Tore Nordtun, Torny Pedersen og Terje Aasland, fra Sosialistisk Venstreparti, Inga Marte Thorkildsen, og fra Senterpartiet, Erling Sande, er svært tilfreds med den store miljøsatsingen i statsbudsjettet for 2009. Flertallet vil særlig fremheve at Miljøverndepartementets budsjett øker med nesten 25 ps. Det vil bli brukt 810 mill. kroner mer på miljøtiltak i 2009.

Flertallet vil understreke at de menneskeskapte klimaendringene er den største utfordringen menneskeheten står overfor. I 2008 har verden fått oppleve flere eksempler som peker i retning av at klimaendringene går raskere enn FNs klimapanel anslo i sin 4. hovedrapport som ble lagt fram i fjor. Flertallet viser til Regjeringens målsetting om å unngå

global oppvarming på mer enn 2 grader i forhold til før-industriell tid. Ifølge FNs klimapanel må en reduksjon i de globale utslippene senest starte i 2015 dersom dette målet skal nås. Flertallet vil påpeke at utslippene fortsatt øker i både rike og fattige land og at det aldri tidligere har blitt sluppet ut så mye klimagasser i verden som i 2007. Dersom 2-gradersmålet skal nås, haster det med å få gjennomført utslippskutt.

En avtale som etterfølger Kyoto-avtalene er avgjørende for global reduksjon av klimagasser. Flertallet vil understreke at det er viktig at de rike landene viser vilje til å gjøre noe med sine egne utslipp dersom man skal få fattige land til å påta seg utslippsforpliktelser i en ny avtale. Reduksjon av de norske utslippene av klimagasser er også viktig for at vi skal opprettholde vår troverdighet i de internasjonale klimaforhandlingene. I tillegg til reduksjon av utslipp nasjonalt, må Norge og andre land bidra økonomisk til å hjelpe utviklingslandene til å ta i bruk ny teknologi og kutte sine utslipp.

Både Lavutslippsutvalget og den britiske Sternrapporten mener at store utslippsreduksjoner kan gjennomføres uten at dette får spesielt store økonomiske konsekvenser. Flertallet vil understreke at det blir billigere å gjennomføre store utslippsreduksjoner dersom man starter tidlig. Det er også viktig å bruke ressurser på teknologiutvikling som muliggjør store reduksjoner frem i tid. Flertallet vil peke på at det med klimaforliket som ble vedtatt i Stortinget, er lagt et viktig politisk grunnlag for tverrpolitisk samarbeid om å redusere utslipp av klimagasser i Norge.

Flertallet vil peke på at ved siden av klimaendringer er bevaring av naturmangfoldet vår største miljøutfordring. De siste 50 årene har mennesket endret økosystemet raskere og mer ekstremt enn i noen annen periode i vår historie. Flertallet vil fremheve at Norge har som mål å stanse tapet i det biologiske mangfoldet innen 2010. Dette er et svært ambisiøst mål, og flertallet er derfor fornøyd med at tilskuddene til å bevare det norske naturmangfoldet øker betydelig i forslaget til budsjett. 14,3 pst. av fastlandsarealet i Norge er nå vernet etter naturvernloven. Flertallet vil peke på at vern av naturområder er et viktig virkemiddel for å stanse tapet av arter og økosystem, men i tillegg til nytt vern ligger det store utfordringer i å ta bedre vare på de områdene som allerede er vernet. Flertallet vil også fremheve at den største delen av naturmangfoldet alltid vil befinne seg utenfor verneområdene. Det er derfor viktig at hensynet til bevaring av naturens mangfold ligger til grunn for all virksomhet og planlegging.

REGNSKOG

Flertallet vil peke på at stans i hogst av regnskog er et av tiltakene som vil kunne gi rask reduksjon i utslipp. Avskoging står for rundt 20 pst. av de globale utslippene. Flertallet vil derfor fremheve forslaget om å bevilge 1,5 mrd. kroner til tiltak mot avskoging i utviklingsland og tilsagnsfullmakten på 1,5 mrd. kroner til det samme formålet som et av de viktigste klimatiltakene i budsjettet.

CO₂-HÅNDTERING

Flertallet peker på at CO₂-håndtering er et av de viktigste tiltakene Norge kan gjennomføre for å redusere utslippene av klimagasser. Flertallet er tilfreds med at Regjeringen har satt av 1,83 mrd. kroner til CO₂-håndtering i 2009. Flertallet vil understreke at man med denne bevilgningen muliggjør å følge den tidsplanen som er lagt for rensing av gasskraftverkene på Kårstø og Mongstad. Flertallet vil peke på de utfordringene som knytter seg til at gasskraftverket på Kårstø ikke er satt i produksjon, og mener det må vurderes om det finnes muligheter for å erstatte de forurensende gassturbinene på Kårstø-terminalen med CO₂-fri kraft fra gasskraftverket.

NY FORNYBAR ENERGI

Flertallet støtter Regjeringens visjon om at Norge skal være en miljøvennlig energinasjon og være ledende innenfor utvikling av miljøvennlig energi. Flertallet er tilfreds med at Regjeringen legger opp til en videre økning i bevilgningene til omlegging av energibruk og energiproduksjon. Det foreslås en samlet inntekt til Energifondet på 1 426

mill. kroner i 2009. I tillegg avsettes det 10 mrd. kroner ekstra til grunnfondet for fornybar energi. Dette vil øke overføringene til Energifondet med om lag 500 mill. kroner i 2010. Flertallet viser til at det arbeides videre med etablering av et felles grønt sertifikatmarked med Sverige, men at dette er noe forsinket på grunn av svenskenes innfasing av EUs fornybardirektiv.

Flertallet vil også fremheve at forskningen på ny fornybar energi og CO₂-fangst og lagring øker med 300 mill. kroner i forslaget til budsjett for 2009. I henhold til klimaforliket skal de offentlige bidragene til forskning på ny fornybar energi være på nivå med tilskuddene til petroleumsforskning fra 2010.

KOLLEKTIVTRAFIKK

Flertallet peker på transportsektorens store miljøutfordringer. Spesielt gjelder dette veksten i utslipp av klimagasser, men vegtrafikken er også den dominerende kilden til lokal luftforurensning og støy. Klimagassutslippene fra transportsektoren utgjør om lag 25 pst. av de samlede utslippene i Norge.

Flertallet vil understreke at jernbanesatsingen er en viktig miljøsatsing, både for å redusere lokal luftforurensning i og rundt de store byene, men også for å begrense utslippene av klimagasser. Flertallet er derfor svært tilfreds med at Regjeringen foreslår å bevilge i alt 8,84 mrd. kroner til jernbanefor-mål, en økning på vel 1,3 mrd. kroner eller 17,4 pst. i forhold til 2008.

Flertallet er tilfreds med at budsjettforslaget fra Regjeringen representerer en samlet overføring til kollektivtrafikk på 14,3 mrd. kroner. Dette en økning på 30,7 pst. i forhold til 2008.

Flertallet mener det er riktig å prioritere belønningsordningen i storbyområdene. Regjeringen foreslår å bevilge 323,4 mil. kroner til "Belønningsordningen for bedre kollektivtransport og mindre bilbruk i byområdene". Det innebærer en dobling i forhold til 2008. Flertallet støtter bevilgningen på 50 mill. kroner til opprettelsen av Transnova som skal brukes til tiltak for reduserte utslipp av klimagasser fra transportsektoren.

KJØP AV KLIMAKVOTER

Flertallet viser til at Stortinget har vedtatt at Norge skal overoppfylle sine forpliktelser i Kyoto-protokollen med 10 pst. Dette tilsvarer om lag 5 millioner tonn CO₂ årlig i perioden 2008–2012. Regjeringen foreslår en bevilgning på 715 mill. kroner til kjøp av klimakvoter i 2009. Det er i tillegg gitt fullmakt til å inngå avtaler om kjøp av klimakvoter for inntil 6,3 mrd. kroner.

OVERVÅKING, KLIMAINFORMASJON OG ANDRE
TILTAK

Flertallet viser til at det er foreslått at Miljøverndepartementet skal bruke 157 mill. kroner på klimatiltak i 2009, en økning på hele 129 millioner. Pengene skal blant annet gå til overvåking, forskning, klimainformasjon, miljøsamarbeidet Framtidens byer og de internasjonale klimaforhandlingene.

Det er også foreslått å bevilge 22 mill. kroner til et nytt kompetansesenter for is og klima ved Norsk Polarinstitutt i Tromsø.

FRILUFTSLIV

Flertallet vil understreke betydningen av friluftslivet og viktigheten av å sikre arealer, rettigheter for fri ferdsel og tilrettelegging for aktivitet. Friluftslivet har også stor betydning for folkehelsen. Flertallet vil peke på behovet for forsvarlig drift og skjøtsel av friluftsområdene, og at dette må skje i et nært samarbeid med de aktuelle frilufsorganisasjonene. Flertallet viser til at det er brukt betydelige summer på kjøp og tilrettelegging av friluftsareal de siste årene. For at folk skal få tilgang til disse områdene, er det nødvendig at de blir ryddet og vedlikeholdt og at tilgangen til områdene blir sikret. Flertallet foreslår derfor å øke bevilgningene med 5 mill. kroner til dette arbeidet.

NATURMANGFOLD

Flertallet viser til Stortingets og Regjeringens mål om å stanse utryddelsen av arter i Norge innen 2010. Flertallet vil understreke at dette er en ambisiøs målsetting som krever økt innsats og nye tiltak for å lykkes, og er derfor svært tilfreds med at bevilgningene til budsjettet gir oss muligheter til å styrke innsatsen betydelig. Flertallet viser til at økningen på 345 mill. kroner vil gå både til å øke takten i vernearbeidet og kvaliteten på verneområdeforvaltningen, og til tiltak rettet mot å øke kunnskapen om naturmangfoldet, å hindre at truede dyre- og plantearter forsvinner fra norsk natur, og ta vare på deres leveområder. Kampen mot fremmede arter skal også styrkes vesentlig.

Flertallet vil fremheve at alle sider av vernearbeidet vil bli styrket som et ledd i Regjeringens prioritering av arbeidet med verneområder. Budsjettet økes med i alt 140 mill. kroner til disse formålene. Ikke bare blir det etablert flere verneområder, men innsatsen for skjøtsel og forvaltning av verneområdene styrkes vesentlig. Flertallet viser til at Regjeringen legger opp til at nasjonalparkplanen blir fullført i løpet av 2010.

SKOGVERN

Flertallet viser til at per september 2008 er om lag 1,4 pst. av skogarealet i Norge vernet. Hovedstrategien i arbeidet med økt skogvern er å sikre høy faglig kvalitet ved at de viktigste områdene blir fanget opp i arbeidet, samtidig som en sikrer god dialog med skogeiere og andre interessegrupper. Flertallet er fornøyd med at samarbeidet om frivillig vern med Norges Skogeierforbund vil bli videreført i 2009.

VILLREIN

Flertallet viser til at Norge er det eneste landet i Europa som har intakte høyfjellsøkosystem med villrein. Villreinen er derfor en norsk ansvarsart. Videreføring av satsing på villreinsentrene blir viktig i arbeidet for å bevare villreinen. Flertallet er derfor tilfreds med at Regjeringen øker innsatsen for å oppfylle det nasjonale målet om å sikre villreins leveområder. I statsbudsjettet for 2009 økes den totale støtten med 6 mill. kroner i forhold til 2008. For å bidra til økt kunnskap om villreinen og behovet for å ta vare på dens leveområdet, foreslår flertallet å bevilge 5,5 mill. kroner til en villreinutstilling på villreinsenteret på Skinnarbu. En slik utstilling vil også kunne ha bidra betydelig til markedsføring av norsk natur i reiselivssammenheng.

VILLAKS

Flertallet viser til at Regjeringen foreslår å øke pengebruken til bevaring av villaks med 21,5 mill. kroner. Budsjettøkningen vil hovedsakelig gå til bekjempelse av parasitten Gyrodactylus salaris. Dette gir rom for blant annet å starte gjennomføring av tiltak for å bli kvitt parasitten i Vefsna.

FJELLREV

Flertallet er oppmerksom på den svært kritiske situasjonen for fjellrev i Norge. Det er om lag 50 individer igjen av fjellrev i norsk fauna (utenom Svalbard), og arten er klassifisert som kritisk truet. Flertallet er positiv til arbeidet som gjøres for å bevare fjellreven, og forventer at Regjeringen setter i verk de tiltak som er nødvendige for å hindre at fjellreven utryddes. Det pågår i dag to viktige forsøk for å redde fjellreven i Norge. Dette er prosjektet på Varangerhalvøya i Finnmark og prosjektet på Oppdal i Sør-Trøndelag. Flertallet understreker betydningen av at begge disse prosjektene sikres videreføring på et nivå som forhindrer utryddelse av fjellrev.

GENØK

Flertallet har registrert det positive arbeidet Senter for genøkologi (Genøk) i Tromsø gjør for sikker bruk av genteknologi. Flertallet foreslår derfor å øke bevilgningene til Genøk med 3 mill.

kroner i 2009. Flertallet mener dette er en nødvendig oppfølging av at Regjeringen har utpekt Genøk til et nasjonalt kompetansesenter for trygg bruk av genteknologi (biosikkerhet).

MILJØGIFTER OG FORURENSNING

Flertallet viser til de store utfordringene vi står overfor når det gjelder oppryddingstiltak i vann, grunn og sedimenter som er forurenset av farlige miljøgifter.

Flertallet understreker at det er viktig at tiltakene i stortingsmeldingen om miljøgifter og handlingsplanen for opprydding av forurenset sjøbunn og forurenset jord i barnehager, blir fulgt opp.

Flertallet viser til at Regjeringen legger opp til at et offentlig utvalg skal se på hvordan utslipp av miljøgifter kan stanses innen 2020. Utvalget skal gi innspill til myndighetene om konkrete tiltak som kan settes i verk for å bidra til å nå dette målet. Det er foreslått satt av 3 mill. kroner til dette arbeidet i 2009. Flertallet understreker behovet for å sikre bedre dokumentasjon av utviklingen av miljøgiftsforurensning, og er tilfreds med at Regjeringen setter av 5 mill. kroner til opprettelsen av en miljøprøvebank.

Flertallet viser til at regelverket om radioaktiv forurensning av det ytre miljøet må revideres. Det er satt av 11 mill. kroner i 2009-budsjettet, som skal gå til kunnskapsinnhenting, overvåking og etablering av et tilsynsapparat.

Flertallet viser til at det i stortingsmeldingen om helhetlig forvaltningsplan for Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten legges opp til at det legges frem en oppdatert forvaltningsplan i 2010. En forutsetning for en slik oppdatering er innhenting av kunnskap i forhold til seismikk, bunnforhold, konsekvenser for sjøfugl og fisk og andre maritime miljøhensyn. Flertallet viser til at ferdigstilling av MAREANO og forskningsprogrammet SEAPOP for sjøfugl må gjennomføres i tråd med forvaltningsplanen før en oppdatert forvaltningsplan kan legges frem i 2010.

Flertallet er tilfreds med styrkingen av oljevernberedskapen i budsjettforslaget fra Fiskeri- og kystdepartementet (FKD).

2.1.3 *Fremskrittspartiets hovedprioriteringer*

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Tord Lien, Ketil Solvik-Olsen og Ingrid Skårmo, viser til at Norge er et land med en unik natur og naturlandskap. Det er både et privat og offentlig ansvar å sikre et godt miljø og en forsvarlig utnyttelse og bruk av landets naturressurser. Disse medlemmer vil legge vekt på at myndighetene inntar en forvalterrolle, fremfor å bli en museumsvokter i miljøpolitikken. Disse medlemmer mener det er viktig å føre en realistisk mil-

jøpolitikk, basert på kunnskap og kostnadseffektive løsninger. Myndighetenes miljøpolitikk må ha aksept og støtte blant folk flest for å oppnå ønskede effekter.

Disse medlemmer viser til at grunnleggende for Fremskrittspartiets miljøpolitikk blant annet er følgende:

- Norsk industri og næringsliv skal operere under så strenge miljøkrav som det er mulig for industrien å håndtere (BAT).
- Lokale utfordringer må løses lokalt, globale utfordringer må løses globalt.
- Aktivt artsvern fremfor passivt arelavern.
- Aktive miljøtiltak fremfor passive avgiftstiltak.

MILJØAVGIFTER

Fremskrittspartiet mener en spekulativ bruk av såkalte miljøavgifter svekker miljøarbeidets troverdighet når inntektene ender opp i statskassen i stedet for å gå til miljøtiltak. Fremskrittspartiet vil styrke næringslivets miljøinnsats ved å samarbeide med industrien om miljøtiltak, fremfor å tømme næringslivet for kapital og svekke konkurranseevnen gjennom høye miljøavgifter. Klimavoteloven må endres slik at den gir rammevilkår på linje med EU, også etter 2012.

VILLAKS

Bevaring og styrking av landets villaksbestander er en prioritert oppgave for Fremskrittspartiet. Det er grunn til å peke på at forsuring i enkelte elver fortsatt forårsaker fiskedød i Sør-Norge, og at det fortsatt er elver som har behov for kalking og hvor kalkingsprosjekter ikke er satt i gang. Derfor prioriterer Fremskrittspartiet å styrke kalkingsbevilgningene i håp om at dette vil medføre at laksen returnerer til flere elver tidligere, enn tilfellet ville vært ved å følge Regjeringens opplegg.

Fremskrittspartiet er glade for at Regjeringen i årets budsjett styrker bekjempelsen av lakseparasitten Gyrodactylus salaris, men mener det fortsatt ikke er tilfredsstillende for å sikre villaksen gode levekår for fremtiden. En forutsetning for å nærme seg en fullføring av gyrobekjempelsen i 2016 er at bygging av en laksesperre i Driva blir påbegynt i 2009, derfor øker Fremskrittspartiet gyrobevilgningen med 20 mill. kroner. Kunnskap om hvilke forhold som påvirker laksen i elv er av stor betydning for villaksforvaltningen.

KLIMA

Fremskrittspartiet fremmet i 2007 et omfattende forslag for å kutte CO₂-utslipp. CO₂-reducerende tiltak må innrettes der de gir størst nytte på lang sikt. Dette gjelder både i prioriteringen mellom umiddel-

bare tiltak og langsiktig forskning, så vel som geografisk og sektormessig gjennomføring av tiltak. Fremskrittspartiet er positive til å utvikle CO₂-verdikjeder så vel som å øke produksjonen av fornybar energi og stimulere til en mer miljøvennlig og effektiv infrastruktur.

Næringslivet har vist vilje og evne til å kutte uønskede utslipp, og bør stimuleres til videre aktivitet i Norge gjennom konkurransedyktige rammevilkår. Avgifter og restriksjoner som medfører karbonlekasje må unngås.

KYSTKULTUR

Det har lenge vært en uttalt målsetting fra et stort flertall på Stortinget å øke satsingen på maritim- og kystkultur. Regjeringen beveger seg i årets budsjett i riktig retning, men Fremskrittspartiet prioriterer å bevilge mer penger til kystkultur enn Regjeringen legger opp til.

MILJØFORSKNING

Fremskrittspartiet legger til grunn at for å få mest mulig ut av hver krone brukt på den hel- og delstatlige instituttsektoren, må det være reell konkurranse internt i Norge, men også med mulighet for reell konkurranse med institutter i utlandet. Det er derfor grunn til å være skeptisk til at det er svært stor forskjell mellom andelen basisfinansiering mellom de forskjellige instituttene. Med dagens finansieringsordning kommer ikke miljøforskningsinstituttene godt ut i forhold til andre deler av norsk instituttsektor når det gjelder basisfinansiering, de kommer heller ikke spesielt godt ut overfor en del av sine konkurrenter i utlandet. På sikt bør det være et mål at alle de nasjonale strategiske instituttene bør ha lik basisfinansiering, og at Norge i størst mulig grad bør tilpasse finansieringsløsningene slik at norske og europeiske institutter på like vilkår kan konkurrere om forskningsoppdrag i Europa og i Norge.

ARTSMANGFOLD OG VERN

Fremskrittspartiet støtter satsningen på å etablere konkrete handlingsplaner for aktivt artsvern, samt redde og styrke arter som Norge har et særskilt ansvar for å ivareta. Fremskrittspartiet mener dette arbeidet kunne vært ytterligere styrket i forhold til det passive artsvernet. På denne bakgrunn ønsker vi

blant annet å styrke fjellrevarbeidet med 2 mill. kroner.

Fremskrittspartiet er skeptisk til omfattende, passivt arealvern. Det har vært drevet hogst til lokal industri og eksport i Norge i århundrer, og artsmangfoldet tilknyttet norsk skog er i liten grad påvirket negativt av dette. I tillegg har norsk skogbruk innført en "Levende skog"-standard, og endringene i skogbruket har medført økt nedfallsskog og dødskog. Fremskrittspartiet ønsker derfor en vernepause og vil prioritere ressursene til å opprettholde kulturlandskapet, utrede miljø- og samfunnseffekt av gjennomført vern og etablere forvaltningsplaner for allerede vernede områder. Fremskrittspartiet kutter derfor i de poster på Regjeringens budsjett som er avsatt til etablering av nytt vern.

ROVDYR

Det blir mer og mer klart at den rovdyrpolitikken flertallet ønsker å føre, blir mindre og mindre akseptert i befolkningen og mer og mer uforenlig med utmarksbeite og opprettholdelse av livskvalitet i distriktene, særlig langs svenskegrensen. Løsningen på dette problemet er ikke å kaste mer penger etter rovdyrforvaltningen. Såkalte rovdyrsikre gjerder er tilsynelatende Regjeringens viktigste virkemiddel i rovdyrpolitikken. Vi finner det meget betenkelig at gjerdene tilsynelatende utelukkende sperrer sauen inne fra viktige beiteområder, men ikke klarer å sperre rovdynene ute. Det ville være mer fornuftig å redusere bestandsmålene og gi lokale politikere mer direkte innflytelse over forvaltningen av norsk rovdyrpolitikk, samt å lage et mer liberalt regelverk for skade- og nødvergefelling.

FRILUFTSLIV

Fremskrittspartiet mener ikke det bør være en statlig oppgave å engasjere seg i hva voksne folk gjør på fritiden. Men i en erkjennelse av at norsk ungdom i stadig mindre grad er fysisk aktive og ute i naturen, mener Fremskrittspartiet det er viktig å støtte opp om tiltak som retter seg mot ungdom, men også mot mennesker med fysiske og psykiske utfordringer. Mange kommuner har også gjennom nasjonale verneprosesser fått beslaglagt store arealer, og da kan tilrettelegging for friluftsbasert turisme være med å bidra til en kompensasjon for kommunenes tapte rett til selvstendig arealdisponering.

Kap.	Post	Merknad	Endring (1 000 kr)
1400	1	Det er mulig med effektiviseringstiltak og bedre ressursutnyttelse.	-10 000
1400	21	Det er rom for å gjøre innsparinger på området "spesielle driftsutgifter" ved å redusere tiltak og kjøp av ulike tjenester. Man kan innenfor rammen prioritere videre arbeid med forvaltningsplanen for Barentshavet og midler til nordområdestrategien. Midlene til den ensrettede klimainformasjonskampanjen som føres bør reduseres.	-8 500
1400	70	Støtten til miljøorganisasjonene bør i størst mulig grad tildeles til organisasjonene med utgangspunkt i medlemstall og barne- og ungdomsaktivitet. Øvrige midler bør være støtte til konkrete prosjekter. Miljøvernorganisasjonene og stiftelsene bør i større grad bør hente sine inntekter fra privat sektor og fra medlemmer.	-10 000
1400	71	Det bør foretas en kritisk vurdering av hvilke internasjonale organisasjoner det er hensiktsmessig å delta i.	-1 500
1400	73	Det er verdifullt å drive holdningsskapende arbeid rundt energi og miljø. Det er allikevel forsvarlig å redusere denne posten, da mange tiltak er rettet mot offentlig virksomhet. Videre bør støtten til ZERO, Bellona og Miljømerking i Norge fjernes, da deres virksomhet på dette området bør være selvfinansierende. Grønn hverdag og Idébanken må anses som kommunale oppgaver. LOOPs arbeid med spesialavfall forutsettes ikke å bli rammet av kuttet.	-5 000
1400	81	Arbeidet beskrevet under denne posten bør i større grad baseres på interkommunalt samarbeid og erfaringsutveksling direkte kommunene i mellom.	-26 000
1426	1	Driftsutgifter kan reduseres ved vurdering av aktivitet, generelle innsparings- og effektiviseringstiltak. Bedre ressursutnyttelse og en omlegging av rovdyrpolitikken vil kunne redusere behovet for aktivitet. SNOs kompetanse og aktivitet vedrørende bistand til felling av rovdyr bør styrkes utover Regjeringens forslag, men innenfor den nye rammen.	-5 000
1426	32	Tiltak for å fremme offentlighetens tilgang til skjærgården må primært anses som et kommunalt ansvar og omfanget av statlig finansierte og dikterte tiltak i skjærgårdsparker bør reduseres.	-7 000
1427	50	Driftsutgifter kan reduseres ved generelle innsparings- og effektiviserings-tiltak, samt bedre ressursutnyttelse og samordning av aktiviteter.	-6 000
1427	21	Posten økes for å gå til mer satsing på bekjempelse av gyro.	40 000
1427	30	Tiltak for å fremme offentlighetens tilgang til skjærgården og andre fri-luftsområder må primært anses som et kommunalt ansvar, og omfanget av statlig finansierte og dikterte tiltak i skjærgårdsparker bør reduseres. Det oppstår ikke sjelden konflikt mellom det offentlige og grunneierne i slike saker, og statens deltakelse i slike prosesser demper neppe dette konflikt-nivået.	-10 000
1427	34	Opprettelse av nasjonalparker og verneområder medfører ofte et høyt konflikt-nivå. Dette understreker behovet for en grundig gjennomgang av videre vernearbeid, inntil et slikt arbeid er gjennomført, må ambisjons-nivået reduseres betraktelig.	-8 000

Kap.	Post	Merknad	Endring (1 000 kr)
1427	35	Tvunget vern ønskes redusert til fordel for frivillig vern. Det bør innføres en vernepause som også bør omfatte frivillig vern inntil de økonomiske konsekvenser ved ytterligere vern er utredet. En vernepause for produktive skogsområder er viktig for å opprettholde råvaretilgang for norsk trelast, energiproduksjon og prosessindustri. Grunneiere som allerede har fått vedtatt vernet sin grunn skal ikke lide økonomiske tap og igangsatte prosesser bør fullføres.	-70 000
1427	70	Etterkalking har hatt positive effekter. Ringvirkningene og verdien av fisket er store, og bidrar til en oppblomstring i de bygder som omfattes av kalkingsvirksomheten. Rundt 15 % av alle laks som fanges i Norge kommer fra vassdrag som er restaurert gjennom kalking. Det er derfor riktig å øke denne posten. Særlig i Sør-Norge er behovet for kalking fortsatt stort og det står fortsatt et betydelig antall elver i kø for å bli behandlet.	7 000
1427	72	Det ønskes en ny og mer restriktiv rovdyrpolitikk og som vil redusere behovet for erstatning. En halvering av tap er ikke usannsynlig.	-30 000
1427	73	Økte bevilgninger til forebyggende rovviltskader og omstillingstiltak vil knapt hjelpe på de utfordringene vi har i forhold til rovvilt. Løsningen ligger i en omlegging av dagens rovviltpolitikk, slik at behovet for utbetalinger blir mindre.	-30 000
1427	74	Holdningsskapende arbeid for friluftsliv kan ikke være et statlig ansvar. Tilskuddet som gis skal i sin helhet gå til tiltak overfor barn og unge, samt mennesker med psykiske og fysiske utviklingshemninger.	-3 000
1427	78	Det er betenkelig at mange organisasjoner får over halvparten av sine inntekter som støtte over statsbudsjettet og at paraplyorganisasjoner som friluftsrådene får penger både som støtte til medlemsorganisasjonene og til paraplyorganisasjonene.	-2 000
1429	1	Denne posten har et potensial for innsparing gjennom generelle effektiviseringstiltak, samt gjennom samordning av aktivitet.	-5 000
1429	21	Det bør legges til grunn et skatte- og avgiftssystem som stimulerer til privat verneinnsats for å sikre bredde og mangfold, fremfor økte statlige bevilgninger. Det bør legges til grunn strengere kriterier før man igangsetter og gjennomfører tiltak under denne posten.	-3 000
1429	50	Samisk kulturminnevern må komme under samme ordning som øvrig kulturminnevern, og posten bør derfor avvikles.	-3 000
1429	72	Post 72.4 Kystkultur og 72.7 Fartøyvernssentra, har ikke fått noen økning og disse bør økes med 3 millioner på hver.	6 000
1429	73	Det ønskes å styrke det viktige arbeidet med brannsikring av historisk trehusbebyggelse. I forhold til den økningen vi i det siste har sett i branner i nettopp slik bebyggelse bør denne posten økes ytterligere.	4 000
1441	1	Denne posten har et potensial for innsparing gjennom generelle effektiviseringstiltak, samt gjennom samordning av aktivitet.	-12 500
1441	21	Det kan ikke være noe behov for at Norge skal bruke midler til "å ta en ledende rolle" under partsmøtet i København.	-6 000
1447	21	Miljøhensyn i offentlige innkjøp bør være en selvfølge, og ikke medføre behov for økt byråkrati.	-3 000
1471	1	Denne posten har et potensial for innsparing gjennom generelle effektiviseringstiltak, samt gjennom samordning av aktivitet.	-7 000

2.1.4 Høyres hovedprioriteringer

Komiteens medlemmer fra Høyre, Peter Skovholt Gitmark og Ivar Kristiansen, viser til Budsjett-innst. S. I. (2008–2009) og Høyres alternative statsbudsjett hvor det foreslås en netto ramme på 3 906,279 mill. kroner for rammeområde 13, som er en reduksjon på 124 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag.

Disse medlemmer vil øke bevilgningene til opprydding i forurensede sedimenter i fjorder og havner, kalking, friluftstiltak og kulturminner, og redusere administrative utgifter i departement og direktorater.

Disse medlemmer tar miljøutfordringene og generasjonsperspektivet alvorlig. Disse medlemmer vil prioritere tiltak som gir reelle miljøforbedringer, og vil ha effektive og treffsikre miljøtiltak. Respekt for privat eiendomsrett og bruk av markedet er nødvendig for en effektiv håndtering av miljøutfordringene.

Disse medlemmer har merket seg at det på Miljøverndepartementets budsjett er foreslått 810 mill. kroner, eller om lag 25 pst., i økte bevilgninger i forhold til statsbudsjettet for 2008. Disse medlemmer har imidlertid merket seg at det meste av dette brukes til administrasjon og drift av departementet og underliggende direktorater. Disse medlemmer vil i stedet omdisponere en del av disse midlene til direkte innsats for miljøet.

Disse medlemmer viser til at den antageligvis største utfordringen verden står overfor, er trusselen om alvorlige menneskeskapte klimaendringer. FNs klimapanel (IPCC) slår i sin 4. hovedrapport fast at den globale gjennomsnittstemperaturen er i ferd med å nå et nivå vi aldri har opplevd så lenge det har bodd mennesker på jorden. De vitenskapelige data slår fast med økende sikkerhet at vi står overfor en alvorlig trussel om farlige, menneskeskapte klimaendringer.

Disse medlemmer viser til at FNs klimapanel slår fast at dersom vi skal unngå at klimasituasjonen kommer ut av kontroll, og gjennomsnittlig temperaturøkning begrenses til 2–3 grader over førindustrielt nivå, må økningen av verdens utslipp av klimagasser stanses, og snus til en nedgang innen 2015 og reduseres med 50–80 pst. av dagens nivå innen 2050. Det er derfor avgjørende at det oppnås enighet om en internasjonal avtale om reduksjon i utslippene av klimagasser på klimatoppmøtet i København i 2009. Samtidig er det nødvendig med nasjonal innsats for å redusere klimagassutslippene i tråd med klimaforliket.

Disse medlemmer viser til at mangfoldet av livsformer er grunnlaget for menneskets eksistens, livskvalitet og velferd. Det biologiske mangfoldet er utviklet naturlig over lang tid og gjennom kulturpå-

virkning. Disse medlemmer vil ta vare på det biologiske mangfoldet for kommende generasjoner, og mener at det gjøres best gjennom en kombinasjon av vern og bærekraftig bruk.

Disse medlemmer viser til at Norge har et særskilt ansvar for å ta vare på den nordatlantiske villaksen. Villaksen er i dag truet fra en rekke kanter, slik som lakseparasitten Gyrodactylus salaris, lakselus og sur nedbør. Disse medlemmer konstaterer at til tross for tidligere løfter om en styrking av bevilgningene til kalking, har Regjeringen valgt å holde bevilgningene til kalking nominelt uendret i statsbudsjettet for 2009. Disse medlemmer foreslår å styrke bevilgningene til kalking og lokale fiskeformål med 10 mill. kroner utover Regjeringens forslag.

Disse medlemmer er bekymret for miljøtilstanden i mange av landets fjorder, havner og innsjøer med hensyn til høye konsentrasjoner av miljøgifter. Mye av dette er historisk forurensning som representerer en betydelig belastning for naturmiljøet. Regjeringen har bebudet økt innsats for å rydde opp i denne forurensningen. Dette løftet følges ikke opp. I stedet foreslås det i statsbudsjettet for 2009 en reduksjon i bevilgningene til oppryddingstiltak i forurensede sedimenter med 10 mill. kroner. Disse medlemmer viser til at Regjeringens forslag til reduserte bevilgninger på denne posten vil medføre at det tar lengre tid å rydde bl.a. norske fjorder og havner for farlige miljøgifter.

Disse medlemmer mener at det som behøves er en ytterligere styrking av denne posten, og ikke bevilgningskutt. Disse medlemmer foreslår derfor å styrke bevilgningene til oppryddingstiltak i forurensede sedimenter med 30 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag. Dette innebærer en styrking på 20 mill. kroner i forhold til 2008-nivå.

Disse medlemmer mener at vern av fornminner og kulturminner er avgjørende for å forstå norsk kulturarv og historie. Vern gjennom bruk og verdiskaping er temaer på den politiske dagsorden som stadig blir viktigere. Disse medlemmer foreslår derfor å øke støtten til å ta vare på våre kulturminner med 10 mill. kroner utover Regjeringens forslag. Videre foreslår disse medlemmer å øke Kulturminnefondet med 100 mill. kroner.

Disse medlemmer viser til Høyres helhetlige alternative statsbudsjett i Budsjett-innst. S. I (2008–2009). For å dekke inn bevilgningsøkninger i sitt primære budsjett innenfor bl.a. miljøtiltak på andre departements budsjett, miljøvennlige avgifts- og forsknings- og utviklings- og utvikling, ligger budsjettforslaget fra disse medlemmer noe lavere enn den vedtatte rammen for rammeområde 13. Disse medlemmer har derfor valgt å fremme sitt primære budsjettalternativ uavhengig av den vedtatte

rammen for rammeområde 13. På rammeområde 13 foreslår disse medlemmer følgende endringer i

forhold til Regjeringens forslag i St.prp. nr. 1 (2008–2009):

Tabellen viser Høyres primære budsjettalternativ sammenlignet med Regjeringens forslag. Endringer er i forhold til St.prp. nr. 1 (2008–2009).

Kap.	Post	Navn	Endring (1 000 kr)
1400	1	Miljøverndepartementet, Driftsutgifter	-30 000
1400	21	Miljøverndepartementet, Spesielle driftsutgifter	-50 000
1426	1	Statens naturoppsyn, Driftsutgifter	-25 000
1427	1	Direktoratet for naturforvaltning, Driftsutgifter	-50 000
1427	21	Direktoratet for naturforvaltning, Spesielle driftsutgifter	-35 000
1427	31	Direktoratet for naturforvaltning, Tiltak i friluftsområder	+20 000
1427	70	Direktoratet for naturforvaltning, Tilskudd til kalking og lokal friluftsmål	+10 000
1427	76	Direktoratet for naturforvaltning, Tilskudd til informasjons- og kompetansesentra	+6 000
1429	72	Riksantikvaren, Vern og sikring av fredete og verneverdige kulturminner og kulturmiljøer	+10 000
1432	90	Norsk kulturminnefond, Fondskapital	+100 000
1441	1	Statens forurensningstilsyn, Driftsutgifter	-10 000
1441	39	Statens forurensningstilsyn, Oppryddingstiltak	+30 000

I tillegg til de forslag som er presentert ovenfor, fremmer disse medlemmer også noen forslag til omprioriteringer innen den vedtatte rammen på rammeområde 13. Disse endringsforslag vil fremkomme i merknader under de respektive kapitler.

2.1.5 Kristelig Folkepartis hovedprioriteringer

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti, Line Henriette Holten Hjemdal, viser til Budsjett-innst. S. I (2008–2009) og Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det foreslås en netto ramme på 3 697,343 mill. kroner for rammeområde 13, som er en økning på 44,5 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag. Dette medlem viser til foreslåtte endringer i Kristelig Folkepartis alternative budsjett som bidrar til økt innsats innen kulturminnevern, friluftslivstiltak, kjøp og forvaltning av friluftsområder, og miljøkartlegging i havområdene utenfor Lofoten og Vesterålen.

Dette medlem viser til Stortingets behandling av St.meld. nr. 34 (2006–2007), Innst. S. nr. 145 (2007–2008) Norsk klimapolitikk, og er glad for at Regjeringen i forslaget til statsbudsjett for 2009 i hovedsak følger opp de vedtak og bevilgninger vi som avtalepartnere ble enige om i klimaforliket. Dette medlem vil herunder spesielt peke på økningen i bevilgningen til klimainformasjonskampanjen "Klimaløftet", samt bevilgningene til arbeidet med de internasjonale klimaforhandlingene.

Dette medlem viser til at Regjeringen har utpekt 2009 til å være et kulturminneår. Formålet er blant annet å aktualisere og bringe mangfoldet av kulturminnene fram i lyset. På denne bakgrunn er det skuffende at Regjeringen ikke følger opp Stortingets vedtak fra St.meld. nr. 16 (2004–2005), Innst. S. nr. 227 (2004–2005) Leve med kulturminner, om å gjennomføre en opptapping av fondskapitalen i Norsk kulturminnefond slik at fondskapitalen kommer opp i 1,4 mrd. kroner i løpet av inneværende stortingsperiode. I Regjeringens budsjettforslag mangler det fortsatt 200 mill. kroner for å nå målsettingen på 1,4 mrd. kroner. Dette medlem foreslår derfor en kapitalavsetning til Kulturminnefondet med 200 mill. kroner.

Dette medlem ønsker en sterkere satsing på sikring og forvaltning av friluftsområder enn det Regjeringen legger opp til. I Regjeringens budsjettforslag for 2009 er midlene til forvaltning av friluftsområder redusert med 10 mill. kroner, mens midlene til sikringskjøp er på samme nivå som i 2007. Med fallende eiendomspriser ligger det nå til rette for en skikkelig satsing på tilbakekjøp av strandeieendommer langs kysten. Dette medlem foreslår derfor en økning av midlene til sikring og forvaltning av friluftsområder med til sammen 20 mill. kroner, samt økning på 5 mill. kroner til forvaltning av skjærgårdsparker.

Dette medlem mener også at det er behov for å styrke det offentlige bidraget til friluftslivstiltak.

Friluftslivet er ikke lenger selvrekutterende og trenger derfor offentlig støtte. Lavere deltagelse i friluftsliv er dårlig nytt for folkehelsen, og stikk i strid med målsettingen om økt fysisk aktivitet i befolkningen. Dette medlem foreslår derfor å øke tilskuddet til friluftslivstiltak med 7 mill. kroner.

I henhold til forvaltningsplanen for Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten er det viktig å få kartlagt både miljøressurser og geologiske forhold. Regjeringen har i sitt budsjettforslag satset betydelig mer på geologiske undersøkelser i form av seismikk enn på miljøkartlegging. Regjeringen har så langt ikke greid å følge opp med store nok bevilgninger til MAREANO-programmet, og miljøkartleggingen er derfor forsinket. Dette vil kunne bety at revisjonen av forvaltningsplanen må utsettes. Dette medlem vil derfor øke bevilgningen til MAREANO over Miljøverndepartementets budsjett med 3 mill. kroner. Tilsvarende økning er også gjort på budsjettet til Nærings- og handelsdepartementet og Fiskeri- og kystdepartementet.

Dette medlem foreslår også økte midler til styrking av olje- og klimakompetansen i SFT, samt støtte til en utstilling ved norsk villreinsenter sør.

Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det foreslås en netto ramme på 3 697,343 mill. kroner for rammeområde 13, som er en økning på 44,5 mill. kroner i forhold til det Regjeringen legger til grunn i sitt forslag.

2.1.6 Venstres hovedprioriteringer

Komiteens medlem fra Venstre, lederen Gunnar Kvassheim, viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor Venstre foreslår å bevilge 106,9 mill. kroner mer over rammeområde 13 enn det som følger av Regjeringens forslag.

Dette medlem vil vektlegge betydningen av en ambisiøs miljøpolitikk med mål om å sikre livsgrunnlaget for kommende generasjoner og for alle deler av verden, og skape likeverdige muligheter for alle. Naturmiljøet er vårt livsgrunnlag. Det er et grunnleggende liberalt verdisyn å skape et økologisk likt utgangspunkt for alle generasjoner. Å hegne om miljøet og naturen er avgjørende for vår eksistens. Miljøpolitikk er å ta hensyn til langsiktige effekter på miljøet, selv om forurensning og overutnytting av ressurser kan gi kortsiktige fordeler.

Dette medlem ønsker en framtidsrettet miljøpolitikk. Dette medlem vil at Norge skal være et foregangsland og bidra til å finne løsninger også andre land kan benytte seg av. Globalt står vi overfor tre hovedutfordringer i miljøpolitikken; utslipp av klimagasser, miljøgifter og tap av biologisk mangfold. Dette medlem vil påpeke at Norge har et nasjonalt ansvar for disse miljøutfordringene. I tillegg gjenstår det mye regionalt og lokalt miljøarbeid i forhold til lokal luft- og vannkvalitet, ressurs- og avfallshåndtering, sikring av viktige naturområder og tilgang til natur.

Dette medlem viser til Venstres satsing på miljø- og klimatiltak over rammeområde 13 i Venstres alternative statsbudsjett, som følger av tabellen nedenfor:

Kap.	Post	Tiltak	Forslag (mill. kroner)
1410	21	Miljøovervåkning mv.	20
1427	21	Tiltak for villaksen	10
	31	Friluft	20
	74	Friluftstiltak	20
1441	22	Klimakvotesalg	-13,2
	39	Opprydning av gift i fjorder	20
1465	21	Miljøkartlegging	30
Sum økte utgifter			106,9
Inntekter			
4441	2	Klimakvoter	13,3
Sum økte inntekter			13,3
Netto			120,1
Fondsavsetning			
1432	90	Kulturminnefondet	200
Sum fondsavsetning			200

Klimautfordringen er en av de største utfordringene menneskeheten står overfor. Dette medlem vil at Norge skal være en pådriver i det internasjonale klimaarbeidet, og at vi skal ta en lederrolle i arbeidet med å utvikle et godt, klimavennlig samfunn. Norges troverdighet som pådriver er avhengig av at vi reduserer egne utslipp, bidrar til utvikling av teknologi og viser at det er mulig å frikoble økonomisk vekst fra utslipp av klimagasser.

Dette medlem synes det var positivt at det ble bred enighet om klimaforliket, avtalen om St.meld. nr. 34 (2006–2007) Norsk Klimapolitikk, Innst. S. nr. 145 (2007–2008) om mer ambisiøse mål for klimaarbeidet og flere konkrete tiltak i flere sektorer. Dette medlem viser til at Regjeringen i sitt budsjettforslag har økt satsingen på klima- og miljøtiltak som et resultat av klimaforliket. Dette medlem mener imidlertid dette ikke er tilstrekkelig, da Regjeringen ikke følger opp med de nødvendige tiltak for å nå klimamålene som har fått bred tilslutning.

Dette medlem vil peke på at det er en vesentlig ubalanse i Regjeringens oppfølging av St.meld. nr. 8 (2005–2006) om helhetlig forvaltning av det marine miljø i Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten, Innst. S. nr. 225 (2005–2006). Det satses kraftig på oljeleting gjennom seismiske undersøkelser i sårbare havområder, mens Regjeringen ligger langt etter i satsingen på kartlegging av miljøverdiene i de sårbare områdene. Forvaltningsplanen skal rulleres i 2010, og det skal da på ny tas stilling til områdenes status. For at denne behandlingen skal foregå på et faglig forsvarlig grunnlag vil dette medlem peke på at det er svært viktig å styrke kunnskapen om miljøverdier og økosystemene i områdene. Det vil være avgjørende for miljøinteressene.

Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor Venstre foreslår å øke bevilgningene til kartlegging og innhenting av kunnskap om sjøfugl over SEAPOP-programmet og kartlegging av bunnforhold gjennom MAREANO-programmet med til sammen 50 mill. kroner utover Regjeringens forslag, og hvor Venstre foreslår å kutte bevilgningene til seismiske undersøkelser i sårbare havområder med 200 mill. kroner.

Dette medlem har merket seg mange organisasjoners bekymring for manglende bevilgninger til tiltak for bevaring av villaksen. Levende lakseelver er viktige for å bevare det biologiske mangfoldet, og for reiselivet og turismenæringen i distriktene. Dette medlem deler denne bekymringen, og vil understreke at Norge har et særlig ansvar for å forvalte våre unike villaksstammer. Regjeringen har fått massiv kritikk av blant annet miljøorganisasjonene for ikke å følge arbeidet med vernetiltak for villaksen. Dette medlem viser til Venstres alternative

statsbudsjett hvor Venstre foreslår en økning av bevilgningen til særlige tiltak for villaksstammene med 10 mill. kroner utover Regjeringens forslag.

Dette medlem vil understreke betydningen av friluftslivet også som et ledd i en styrking av folkehelsen og arbeidet for en bærekraftig utvikling. Det er viktig å sikre friluftslivets utfoldelse gjennom arealer for friluftsliv, rettighet for ferdsel, aktiviteter og liknende. Dette medlem vil vise til Venstres alternative Statsbudsjett hvor Venstre foreslår en økning av bevilgning til friluftslivstiltak med 40 mill. kroner utover Regjeringens forslag.

Dette medlem er bekymret for miljøtilstanden i mange av landets fjorder, havner og innsjøer med hensyn til høye konsentrasjoner av miljøgifter. Mye er historisk forurensing som representerer en betydelig belastning for naturmiljøet. Regjeringen har bebudet økt innsats for å rydde opp i denne forurensingen. Dette løftet følges ikke tilstrekkelig opp. Dette medlem vil vise til Venstres alternative statsbudsjett hvor Venstre foreslår å øke bevilgningene til oppryddingstiltak for forurenset grunn og sjøbunn med 20 mill. kroner.

Regjeringen har opprettet en ordning i regi av SFT med salg av klimakvoter til privatpersoner og bedrifter. Det finnes allerede en rekke aktører, både miljøorganisasjoner og private firma, som driver salg av klimakvoter. Flere er bekymret for hvordan de skal kunne fortsette sin virksomhet når Regjeringen satser tungt på dette markedet. Den naturlige løsning ville være å la de ulike aktørene bidra til et mangfold av tjenester, og at staten begrenser sin rolle til å sørge for nødvendig kvalitetssikring med den hensikt å ivareta forbrukernes interesser og å bidra til effektive klimatiltak. På denne bakgrunn foreslår dette medlem i Venstres alternative statsbudsjett å redusere de budsjetterte inntektene og utgiftene over rammeområdet til denne virksomheten.

Dette medlem vil vise til at regjeringen Bondevik II i sin periode trappet opp innsatsen i kulturminnearbeidet. Dette medlem savner en offensiv oppfølging av dette arbeidet fra Regjeringen. Dette medlem vil blant annet vise til at Regjeringen har åpnet opp for at midlene fra kulturminnefondet skal gå til flere oppgaver – uten å øke fondets størrelse samtidig. På denne bakgrunn foreslår dette medlem å øke overføringene til kulturminnefondet med 200 mill. kroner fra 2009 i Venstres alternative statsbudsjett.

Dette medlem vil også vise til at Venstre i sitt alternative budsjett foreslår økt innsats innen klima- og miljøtiltak under andre rammeområder med totalt 809 mill. kroner for 2009 utover Regjeringens forslag, samt en økning i kapitaloverføringen til grunnfond for fornybar energi og energieffektivisering på 10 mrd. kroner.

Forslag til miljø- og klimatiltak over andre rammeområder i Venstres alternative statsbudsjett:

Økt satsing på miljøteknologi- FoU	+ 120 mill. kr
Økt satsing på jernbane	+ 606 mill. kr
Ungdomskort i kollektivtrafikken 50 pst. rabatt	+ 34 mill. kr
Fjerning/tømming av miljøfarlige vrak	+ 50 mill. kr
Økt satsing på energieffektive bygg	+ 5 mill. kr
Kapitaloverføring til grunnfondet for fornybar energi og energieffektivisering	+ 10 000 mill. kr

I sum bidrar Venstres satsing på klima- og miljøtiltak i sitt alternative budsjett med en grønn skatte- og avgiftsreform, som bidrar til et samlet skattesifte på omlag 2,7 mrd. kroner, 921,9 mill. kroner i bevilgninger for 2009 og fondsavsetninger på totalt 10,2 mrd. kroner utover Regjeringens forslag. Dette

medlem vil også vise til at Venstre i sitt alternative budsjett foreslår å øke kapitaloverføringen til forskningsfondet med totalt 28 mrd. kroner i en strategisk satsing på kunnskaps- og lavutslippssamfunnet. Denne satsingen vil være avgjørende for å nå målsettingene i klimapolitikken.

2.1.7 Sammenligning av budsjettall, kapitler og poster. Rammeområde 13

Sammenligning av primære budsjettalternativ fra de ulike partiene slik de lå til grunn for partienes primære budsjettalternativ i finansinnstillingen under rammeområde 13. Tabellen viser partienes avvik (kapitler og poster med avvikende forslag) i forhold til vedtatt ramme for rammeområde 13. Endring i forhold til Regjeringens forslag i St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 4 (2008–2009) i parentes.

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 4	A, SV, Sp	FrP	Høyre	KrF	Venstre
Utgifter (i hele tusen kroner)								
1400	Miljøverndepartementet							
	1	Driftsutgifter	195 156	195 156 (0)	185 156 (-10 000)	165 156 (-30 000)	195 156 (0)	195 156 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	174 757	174 757 (0)	166 257 (-8 500)	124 757 (-50 000)	174 757 (0)	174 757 (0)
	70	Grunnstøtte til frivillige miljøvernorganisasjoner	40 240	40 240 (0)	32 740 (-7 500)	40 240 (0)	40 240 (0)	40 240 (0)
	71	Internasjonale organisasjoner	41 257	41 257 (0)	39 757 (-1 500)	41 257 (0)	41 257 (0)	41 257 (0)
	73	Tilskudd til kompetanseformidling og informasjon om miljøvennlig produksjon og forbruk	25 750	25 750 (0)	20 750 (-5 000)	25 750 (0)	25 750 (0)	25 750 (0)
	81	Tilskudd lokalt miljøvern og bærekraftige lokalsamfunn	26 000	26 000 (0)	0 (-26 000)	26 000 (0)	26 000 (0)	26 000 (0)
1410	Miljøvernforskning og miljøovervåking							
	21	Miljøovervåking og miljødata	143 428	143 428 (0)	143 428 (0)	143 428 (0)	143 428 (0)	163 428 (+20 000)
	72	Tilskudd til GenØk - Senter for biosikkerhet	9 400	12 400 (+3 000)	9 400 (0)	9 400 (0)	9 400 (0)	9 400 (0)
1426	Statens naturoppsyn							
	1	Driftsutgifter	95 498	95 498 (0)	90 498 (-5 000)	70 498 (-25 000)	95 498 (0)	95 498 (0)
	32	Skjærgårdsparker mv.	22 695	22 695 (0)	15 695 (-7 000)	22 695 (0)	27 695 (+5 000)	22 695 (0)

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 4	A, SV, Sp	FrP	Høyre	KrF	Venstre
1427		Direktoratet for naturforvaltning						
	1	Driftsutgifter	124 733	124 733 (0)	118 733 (-6 000)	74 733 (-50 000)	124 733 (0)	124 733 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	224 326	224 326 (0)	264 326 (+40 000)	189 326 (-35 000)	224 326 (0)	234 326 (+10 000)
	30	Statlige erverv, båndlegging av friluftsområder	34 405	34 405 (0)	24 405 (-10 000)	34 405 (0)	44 405 (+10 000)	34 405 (0)
	31	Tiltak i friluftsområder	17 500	22 500 (+5 000)	17 500 (0)	37 500 (+20 000)	27 500 (+10 000)	37 500 (+20 000)
	34	Statlige erverv, nasjonalparker	25 100	25 100 (0)	17 100 (-8 000)	25 100 (0)	25 100 (0)	25 100 (0)
	35	Statlig erverv, nytt skogvern	137 881	137 881 (0)	67 881 (-70 000)	137 881 (0)	137 881 (0)	137 881 (0)
	70	Tilskudd til kalking og lokale fiskeformål	88 000	88 000 (0)	95 000 (+7 000)	98 000 (+10 000)	88 000 (0)	88 000 (0)
	72	Erstatninger for beitedyr tatt av rovvilt	116 895	116 895 (0)	86 895 (-30 000)	116 895 (0)	116 895 (0)	116 895 (0)
	73	Forebyggende og konfliktdempende tiltak i rovviltforvaltningen	80 500	80 500 (0)	50 500 (-30 000)	80 500 (0)	80 500 (0)	80 500 (0)
	74	Tilskudd til friluftslivstiltak	17 520	17 520 (0)	14 520 (-3 000)	17 520 (0)	24 520 (+7 000)	37 520 (+20 000)
	76	Tilskudd til informasjons- og kompetansesentre	7 900	13 400 (+5 500)	8 900 (+1 000)	13 900 (+6 000)	13 400 (+5 500)	7 900 (0)
	78	Friluftsrådenes landsforbund og interkommunale friluftsråd	8 000	8 000 (0)	6 000 (-2 000)	8 000 (0)	8 000 (0)	8 000 (0)
1429		Riksantikvaren						
	1	Driftsutgifter	99 258	99 258 (0)	94 258 (-5 000)	99 258 (0)	99 258 (0)	99 258 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	26 915	26 915 (0)	23 915 (-3 000)	26 915 (0)	26 915 (0)	26 915 (0)
	50	Tilskudd til Samisk kulturminnearbeid	3 000	3 000 (0)	0 (-3 000)	3 000 (0)	3 000 (0)	3 000 (0)
	72	Vern og sikring av fredete og verneverdige kulturminner og kulturmiljøer	195 130	195 130 (0)	201 130 (+6 000)	205 130 (+10 000)	195 130 (0)	195 130 (0)
	73	Brannsikring og beredskapstiltak	11 953	11 953 (0)	15 953 (+4 000)	11 953 (0)	11 953 (0)	11 953 (0)
	74	Fartøyvern	42 004	42 004 (0)	42 004 (0)	42 004 (0)	41 004 (-1 000)	42 004 (0)
1441		Statens forurensnings-tilsyn						
	1	Driftsutgifter	257 376	257 376 (0)	244 876 (-12 500)	247 376 (-10 000)	262 376 (+5 000)	257 376 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	32 195	32 195 (0)	26 195 (-6 000)	32 195 (0)	32 195 (0)	32 195 (0)
	22	Statlig ordning for frivillig kjøp av klimakvoter	13 183	13 183 (0)	13 183 (0)	13 183 (0)	13 183 (0)	0 (-13 183)
	39	Oppryddingstiltak	102 780	94 280 (-8 500)	102 780 (0)	132 780 (+30 000)	102 780 (0)	122 780 (+20 000)

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 4	A, SV, Sp	FrP	Høyre	KrF	Venstre
1447		Miljøhensyn i offentlige innkjøp						
	21	Spesielle driftsutgifter	8 000	8 000 (0)	5 000 (-3 000)	8 000 (0)	8 000 (0)	8 000 (0)
1465		Statens kjøp av tjenester i Statens kartverk						
	21	Betaling for statsoppdraget	378 823	378 823 (0)	378 823 (0)	378 823 (0)	381 823 (+3 000)	408 823 (+30 000)
1471		Norsk Polarinstitutt						
	1	Driftsutgifter	143 969	143 969 (0)	136 969 (-7 000)	143 969 (0)	143 969 (0)	143 969 (0)
		Sum utgifter	3 906 279	3 911 279 (+5 000)	3 695 279 (-211 000)	3 782 279 (-124 000)	3 950 779 (+44 500)	4 013 096 (+106 817)
Inntekter (i hele tusen kroner)								
4441		Statens forurensnings-tilsyn						
	2	Inntekter, statlig ordning for frivillig kjøp av klimakvoter	13 314	13 314 (0)	13 314 (0)	13 314 (0)	13 314 (0)	0 (-13 314)
		Sum inntekter	253 436	253 436 (0)	253 436 (0)	253 436 (0)	253 436 (0)	240 122 (-13 314)
		Sum netto	3 652 843	3 657 843 (+5 000)	3 441 843 (-211 000)	3 528 843 (-124 000)	3 697 343 (+44 500)	3 772 974 (+120 131)

2.2 Komiteens merknader til de enkelte budsjettkapitler under rammeområde 13

For så vidt angår de kapitler som ikke er omtalt nedenfor, har komiteen ingen merknader og slutter seg til forslagene i St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 4 (2008–2009).

Kap. 1400 Miljøverndepartementet

Det foreslås bevilget 569,731 mill. kroner på dette kapitlet for 2009, som er en økning på 30,6 pst. i forhold til 2008.

Komiteen legger vekt på at miljøarbeid er av avgjørende betydning for det norske samfunn. Hver generasjon har et ansvar for å ta vare på og forvalte naturen til gagn for sine etterkommere.

Komiteen vil understreke betydningen av det frivillige miljøarbeid i det norske samfunn. Det frivillige miljøarbeidet er viktig for å skape engasjement og kunnskap rundt miljøutfordringene.

Komiteen legger stor vekt på den verdifulle innsatsen som gjøres av engasjerte personer i miljø- og kulturvernorganisasjonene. Det er avgjørende for et levende demokrati å ha ressurssterke organisasjoner for å forsvare interesser det i utgangspunktet ikke er knyttet økonomiske inntekter til.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, er imidlertid av den oppfatning at retningslinjene for hvordan støtten til de frivillige organisasjonene fordeles over Miljøverndepartementets budsjett, kan bli enda klarere.

Flertallet peker på at det kan være behov for en ny gjennomgang av støtten til de frivillige organisasjonene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre er imidlertid av den oppfatning at det fortsatt er et problem at det ikke synes å være klare retningslinjer for hvordan støtten til de frivillige organisasjonene fordeles over Miljøverndepartementets budsjett. Disse medlemmer peker på at det fortsatt er behov for en total gjennomgang av støtten til de frivillige organisasjonene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener støtten til miljøorganisasjonene i størst mulig grad bør tildeles organisasjonene med utgangspunkt i medlemstall og barne- og ungdomsaktivitet. Øvrige midler bør være støtte til konkrete prosjekter.

Disse medlemmer mener miljøvernorganisasjonene og stiftelsene i større grad bør hente sine inntekter fra privat sektor og fra medlemmer. Dette er

organisasjoner som besitter mye kunnskap som bør kunne videreformidles – for eksempel gjennom salg av rapporter og utredninger til offentlige organer og næringsliv.

Disse medlemmer synes det er betenkelig at mange organisasjoner får over halvparten av sine inntekter som støtte over statsbudsjettet, og at en del paraplyorganisasjoner får penger både i første og annet ledd.

Disse medlemmer har notert seg at Folkeaksjonen Ny Rovdyrpolitikk heller ikke i årets budsjettforslag blir tilgodesett med støtte. En organisasjon med 8000 medlemmer og god fagkompetanse om rovdyrfeltet burde ha tilstrekkelig legitimitet til å bli tilgodesett på lik linje med andre organisasjoner med virksomhet innenfor miljøfeltet.

Disse medlemmer vil advare mot å basere tildelingen til frivillige organisasjoner ut fra politiske standpunkter. Disse medlemmer mener at medlemstall og lokale aktiviteter bør vektlegges høyere som tildelingskriterium.

Disse medlemmer har merket seg at finanskomiteen foreslår å bevilge 1 mill. kroner til Folkeaksjonen Ny Rovdyrpolitikk over Landbruks- og matdepartementets budsjett. Disse medlemmer mener imidlertid at det beløpet er for lite, sett i forhold til organisasjonens medlemsmasse, det arbeidet de gjør og den kompetansen de har.

Disse medlemmer mener også at en organisasjon som jobber med rovdyrproblematikk, bør få støtte over Miljøverndepartementets budsjett – dvs. ikke over budsjettet til Landbruks- og matdepartementet.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative budsjettforslag hvor det ble foreslått bevilget 1,5 mill. kroner til Folkeaksjonen Ny Rovdyrpolitikk.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til Regjeringens foreslåtte økning på 10 mill. kroner på Miljøverndepartementets budsjett til gjennomføring av Kulturminneåret 2009. I komiteens budsjetthøring den 6. november 2009 uttrykte representanter fra Norges Kulturvernforbund frustrasjon over at store deler av disse midlene, som opprinnelig var tiltenkt lokale tiltak og arrangementer i Kulturminneåret, er bundet opp gjennom sentrale føringer fra departementet. Av en total bevilgning på 15,7 mill. kroner fordelt på Miljøverndepartementets og Kultur- og kirkedepartementets budsjetter står det igjen bare 3 mill. kroner til lokale tiltak. Tilskuddet som skulle gått til organisering og gjennomføring av frivillig aktivitet i Kulturminneåret er kraftig redusert og midlene overført til forvaltningen og til større arrangementer hvor all-

mennheten kun deltar som publikum. Disse medlemmer beklager sterkt denne disponeringen, og mener departementet bør øke bevilgningen til lokale tiltak og frivillig aktivitet i Kulturminneåret.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sitt alternative budsjettforslag.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative budsjettforslag.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Venstre viser til innspill fra Den norske kirke under budsjetthøringen i energi- og miljøkomiteen 6. november 2008, hvor det ble fremmet et ønske om at det opprettes en ny budsjettpost til miljøvernarbeid i organisasjoner som ikke primært er miljøorganisasjoner, og at det settes av midler til lokalt og regionalt miljøarbeid av organisasjoner. Opprettelse av en slik budsjettpost vil være viktig for å få til et løft for det folkelige engasjementet som kirkelige og andre aktører viser i miljøraken. Den norske kirke har gjennom sitt nettverk og sin satsing på klima og miljø en unik rolle å spille for å skape folkelig oppslutning om en ambisiøs klima- og miljøpolitikk.

Med dette som bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen i statsbudsjettet for 2010 opprette en ny budsjettpost til miljøvernarbeid i organisasjoner som ikke primært er miljøorganisasjoner."

Disse medlemmer viser videre til at finanskomiteen foreslår å bevilge 1 mill. kroner til Folkeaksjonen Ny Rovdyrpolitikk over Landbruks- og matdepartementets budsjett. Disse medlemmer støtter bevilgningen, men mener at den burde plasseres på Miljøverndepartementets budsjett. Disse medlemmer har liten sans for at rene taktiske og partipolitiske hensyn skal medføre at pengebevilgninger plasseres under departementer hvor de ikke hører hjemme.

NORSK SKOGMUSEUM/NORSK ELGSENTER

Komiteen har merket seg det arbeidet som gjøres ved Norsk elgsenter for å kartlegge elgens levevilkår.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre peker på at elgen er det viktigste hjorteviltet her i landet, men i motsetning til for eksempel villrein, er det så langt ikke etablert noe

eget elgsenter i Norge. Disse medlemmer peker på at kunnskap om elgforvaltning er viktig, både ut fra ressurs hensyn, men også ut fra hensyn til trafikk-sikkerhet, skogproduksjon, sykdom etc. Det ligger store utfordringer i å optimalisere bestanden av elg i Norge.

Disse medlemmer har merket seg rapporten om effekter av ulv på elgbestanden, som nylig har kommet fra Høgskolen i Hedmark.

Disse medlemmer peker videre på at jakt på elg har lange tradisjoner i Norge, og at elg også er en del av den norske matkulturen.

Disse medlemmer har merket seg at Regjeringen ikke har foreslått bevilgninger til etablering av Norsk elgsenter over statsbudsjettet.

Disse medlemmer foreslår derfor at det etableres et nasjonalt elgsenter i Hedmark, og mener det bør avsettes bevilgning til dette innenfor den totale bevilgningen over post 21 Spesielle driftsutgifter. Disse medlemmer forutsetter et nært og godt samarbeid mellom elgsenteret og Høgskolen i Hedmark og Norsk skogmuseum.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett, hvor det er foreslått 1 mill. kroner til etableringstilskudd til Norsk Elgsenter.

NORSK KULTURARV

Komiteen har merket seg at Norsk Kulturarv gjør en viktig jobb for kulturminner i privat eie. Komiteen viser til at Norsk Kulturarv er en landsdekkende organisasjon for å ivareta interessene og bistå eierne av fredete og verneverdige eiendommer. Norsk Kulturarv arbeider for å fremme et allment engasjement for kulturarven gjennom utdannings- og kursvirksomhet, publikasjoner, innsamlinger og aksjoner.

Komiteen viser til at vern gjennom bruk og verdiskaping er temaer på den politiske dagsorden som stadig blir viktigere. Komiteen mener denne brede bevisstgjøring og satsing på kulturminnevern ikke kan skje uten Norsk Kulturarv.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre er kjent med at Norsk Kulturarv i en årrekke har ønsket å komme inn med en grunnstøttebevilgning på Miljøverndepartementets budsjett. Miljøverndepartementet har tidligere avvist Norsk Kulturarv fordi det er en stiftelse. De har imidlertid i sine vedtekter åpnet for vanlig medlemskap, har årlig årsmøte, stemmerett for alle medlemmer

osv. Altså vanlige demokratiske prinsipper, og de har en landsdekkende aktivitet.

Det er derfor etter disse medlemmers mening ikke noe som tilsier at ikke Norsk Kulturarv bør få grunnstøtte over Miljøverndepartementets budsjett på linje med andre miljøorganisasjoner. Disse medlemmer viser videre til at et flertall på Stortinget i Budsjett-innst. S. nr. 9 (2004–2005) ba Regjeringen vurdere om disse bør få støtte over statsbudsjettet.

Disse medlemmer mener at Norsk Kulturarv bør komme inn på post 70 Grunnstøtte til frivillige miljøvernorganisasjoner.

RØROS KIRKE OG LOFOTKATEDRALEN

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ber Miljøverndepartementet ta et ansvar for at de to viktige nasjonale kulturminnene, Røros kirke og Lofotkatedralen, får den nødvendige opprustning, og mener det bør bevilges midler til vedlikeholds- og reparasjonsarbeid ved Røros kirke og Lofotkatedralen, og som vil være utover bevilgningene foreslått over Riksantikvarens budsjettkapittel.

NICE

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at dagens tekstil- og moteindustri er en av de store miljøforurensere i verden. I tillegg har bransjen store utfordringer når det gjelder bruken av arbeidskraft, ikke minst med tanke på barnearbeid. Flertallet har i den forbindelse merket seg initiativet Nordic Initiative Clean & Ethical, et opprinnelig norsk, nå nordisk, prosjekt under Nordic Fashion Association. Prosjektet har allerede fått betydelig oppmerksomhet.

Flertallet viser til informasjon fra NICE om at Fretex i Oslo-regionen samler inn 17 tonn tekstilavfall hver dag. Overforbruket utgjør en betydelig utfordring med hensyn til bærekraft. I Norge har Statens Institutt for Forbruksforskning fått midler til å se på hvordan dette avfallet kan utnyttes som en ressurs, og NICE er involvert i arbeidsgruppen. Flertallet vil følge arbeidet med interesse.

Flertallet mener NICE er et interessant prosjekt som tar fatt i et viktig felt. Det er bra at det som i utgangspunktet begynte som et norsk initiativ for å bevisstgjøre designere, produsenter og forbrukere, har blitt et nordisk samarbeid med alle de nordiske landene, hvor man har bestemt seg for å prioritere miljø og etikk overfor bransjen. Flertallet mener det bør vurderes om NICE kan støttes av norske myndigheter, slik at det kan utvikles et nettbasert verktøy.

Kap. 4400 Miljøverndepartementet

Det budsjetteres med 1,253 mill. kroner på dette kapitlet for 2009, som er en økning på 4,4 pst. i forhold til 2008.

Kap. 1410 Miljøvernforskning og miljøovervåking

Det foreslås bevilget 461,676 mill. kroner på dette kapitlet for 2009, som er en økning på 17,9 pst. i forhold til 2008.

Komiteen legger til grunn – i likhet med det som framkommer av budsjettforslaget – at en god og effektiv miljøpolitikk må basere seg på mest mulig kunnskap. Dette forutsetter et bredt spekter av miljøovervåkingsprogrammer, oppdatert miljøstatistikk, best mulig indikatorer, som kan fortelle om hva som er oppnådd og hvilke virkninger en oppnår for helse og miljø ved de forskjellige tiltak. Dette vil også være nødvendig kunnskap for Norges oppfølging av de mange internasjonale avtaler og konvensjoner som vi har forpliktet oss på i miljømessig sammenheng.

Komiteen understreker at skal kunnskapsbaserte miljøanalyser og tilstandsrapporter være pålitelige, så krever dette i mange sammenhenger at en har overvåkingsprogrammer som er breie nok, og som går over et tilstrekkelig tidsspenn slik at en på en god måte fanger opp endringer som er på gang. Et eksempel på mangelfull overvåking kan være tap av store områder med tareskog uten at en har sikre data for når det skjedde, og dermed svært mangelfulle data om årsaken, noe som kan ha konsekvenser for tiltak for å hindre ytterligere tap og eventuell reparasjon av allerede oppdaget skade.

Komiteen mener og at dokumentasjon av klimaendringer og global oppvarming krever målrettede program, som på en mest mulig sikker måte kan avdekke endringer over tid. Her kan f.eks. observasjoner og målinger over tilstrekkelig lang tid i alpine miljø vise hva som skjer av endringer i økosystemet om og når temperaturen øker. I slikt miljø vil endringene lettere bli synlige.

Komiteen har merket seg og gir sin støtte til at det fra 2009 innføres et nytt finansieringssystem for instituttsektoren, der den statlige basisfinansieringen av forskningsinstituttene består av grunnbevilgning og strategiske bevilgninger, og der grunnbevilgninga består av en fast del og en resultatbasert del, men med innfasing av resultatdelen bare for nye midler det første året.

Komiteen merker seg at hovedregelen er at de strategiske bevilgningene skal lyses ut gjennom Norges forskningsråd, men at det gis en åpning for at et sektordepartement kan tildele midler direkte til et institutt.

Komiteen mener det er viktig at slike åpninger finnes, da en godt kan tenke seg at et fagdepartement

kan ha ønske om å få gjennomført et bestemt oppdrag som kan kreve en slik direkte bevilgning til et institutt.

Komiteen har merket seg at det foreslås økt driftsstøtte til luftmålestasjon til NILU på Zeppelinfjellet ved Ny-Ålesund, og fortsatt støtte for å sikre drift av NINAs forskningsstasjon på Ims i forbindelse med overvåking av villaks.

Komiteen har registrert det positive arbeidet Senter for genøkologi (Genøk) i Tromsø gjør for sikker bruk av genteknologi. Det tas sikte på at senteret skal være fullt utbygd i løpet av 2010. Komiteen viser til utbyggingsplanene som er lagt fram av Genøks administrasjon.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, foreslår å øke bevilgningene til Genøk med 3 mill. kroner, og viser til at dette var en nødvendig oppfølging av at Regjeringen har utpekt Genøk til et nasjonalt kompetansesenter for trygg bruk av genteknologi (biosikkerhet).

Flertallet foreslår at kap. 1410 post 72 økes med 3 mill. kroner utover Regjeringens forslag til Senter for genøkologi (Genøk). Post 72 bevilges med i alt 12,4 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet har merket seg at Regjeringen begynner oppfølgingen av St.meld. nr. 20 (2004–2005) Vilje til forskning, men mener at de endringer som innføres i budsjettet for 2009 bare er det første nødvendige skrittet for å oppfylle intensjonene i St.meld. nr. 20 (2004–2005.)

Disse medlemmer er særlig skeptiske til at det er svært stor forskjell mellom andelen basisfinansiering mellom de forskjellige instituttene. Disse medlemmer peker på at med dagens ordning kommer ikke miljøforskningsinstituttene godt ut i forhold til andre deler av norsk instituttsektor når det gjelder basisfinansiering. Disse medlemmer mener at det på sikt er et mål at alle de nasjonale strategiske instituttene bør ha lik basisfinansiering, og at denne bør være i størrelsesorden 20–30 pst.

Disse medlemmer mener for øvrig at forskningsinstitusjonene utover dette i størst mulig grad må være selvfinansierende og konkurrere om frie forskningsmidler, enten over departementenes budsjett, fra Forskningsrådet eller andre kilder.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Venstre vil peke på at det er en vesentlig ubalanse i Regjeringens oppfølging av St.meld. nr. 8 (2005–2006) om helhetlig forvaltning av det marine miljø i Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten, Innst. S. nr. 225 (2005–2006). Det

sattes kraftig på oljeleting gjennom seismiske undersøkelser i sårbare havområder, mens Regjeringen ligger langt etter i satsingen på kartlegging av miljøverdiene i de sårbare områdene.

Forvaltningsplanen skal rulleres i 2010, og det skal da på ny tas stilling til områdenes status. For at denne behandlingen skal foregå på et faglig forsvarlig grunnlag vil disse medlemmer peke på at det er svært viktig å styrke kunnskapen om miljøverdier og økosystemene i områdene. Det vil være avgjørende for miljøinteressene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sitt alternative budsjettforslag.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative budsjettforslag.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor Venstre foreslår å øke bevilgningene til kartlegging og innhenting av kunnskap om sjøfugl over SEAPO-programmet med 20 mill. kroner utover Regjeringens forslag.

Kap. 1410 Miljøvernforskning og miljøovervåking: Oversikt over de postene der partiene har avvikende forslag til bevilgning. Kapittelsummen inkluderer summen av alle poster under kapitlet. Tall i parentes viser avviket i forhold til Regjeringens forslag (i 1000 kr)

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1	A, SV og Sp
1410		Miljøvernforskning og miljøovervåking (jf. kap. 4410)	461 676	464 676
				(+3 000)
	72	Tilskudd til Genøk	9 400	12 400
				(+3 000)

Kap. 4410 Miljøvernforskning og miljøovervåking

Det budsjetteres med 4,0 mill. kroner for dette kapitlet for 2009, som er tilsvarende som i saldert budsjett for 2008.

Kap. 1425 Vilt- og fisketiltak

Det foreslås bevilget 78,942 mill. kroner på dette kapitlet for 2009, som er en økning på 3,3 pst. i forhold til 2008.

Komiteen viser til at utgiftene over kap. 1425 er finansiert ved avgifter på jakt og fiske, og tilsvarer inntektene på kap. 4425 i tiltakspostene. Komiteen legger vekt på at bruken av midlene bør skje i dialog med representanter for brukerinteressene og lokal og regional fiske- og viltforvaltning, slik Regjeringen legger opp til.

Komiteen er fornøyd med at samarbeidet med frivillige organisasjoner om lokale vilttiltak styrkes.

Komiteen legger merke til at Regjeringen også i år legger til grunn at det fra og med neste år skal kunne søkes om midler til vilttiltak på nettet, og ser frem til at denne ordningen også vil bli innført for fisketiltak.

Komiteen viser til at friluftsliv og naturopplevelser er viktig sett i forhold til å fremme livskvalitet, rekreasjon og god helse.

Komiteen ser det arbeid som gjøres i forhold til en langsiktig og bærekraftig utnyttning av vilt- og fiskeressursene, samt allmennhetens tilgang til disse, som svært viktig. Komiteen mener at tilrettelegging av allmennhetens tilgang til jakt og fiske er vik-

tig, og styrker allmennhetens forståelse for naturens verdier. Komiteen er særskilt opptatt av at barn, unge og funksjonshemmede skal ha tilgang til denne form for naturopplevelser.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre er bekymret for at det i deler av landet kan tyde på at en del hjortedyrbestander ikke er under kontroll, og mener på dette grunnlag det kan være grunn til å vurdere hvorvidt man bør videreføre ekstrabevilgningene til stimulering og styrking av forvaltningstiltak til kommuner med særlige utfordringer i så måte.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative budsjettforslag.

Kap. 4425 Refusjoner fra Viltfondet og Statens fiskefond

Det budsjetteres med 78,942 mill. kroner på dette kapitlet for 2009, som er en økning på 3,3 pst. i forhold til 2008.

Komiteen viser til at inntektene i kapitlet stammer fra Viltfondet, som er finansiert av jegeravgiften og som er hjemlet i viltloven § 40 og fra Statens fiskefond gjennom fiskeravgift hjemlet i lov om laksefisk og innlandsfisk § 30.

Komiteen peker på at disse øremerkede avgiftene bidrar til forutsigbar finansiering av vilt- og fisketiltak i kap. 1425.

Kap. 1426 Statens naturoppsyn

Det foreslås bevilget 167,755 mill. kroner på dette kapitlet for 2009, som er en økning på 29,9 pst. i forhold til 2008.

Komiteen mener det er viktig å ha et Statens naturoppsyn (SNO) som skal ta vare på de nasjonale miljøverdiene og forebygge miljøkriminalitet. De skal føre kontroll med at regelverket i 7 ulike miljølover blir etterlevd, og ha en samlet oversikt over all oppsynsinnsats.

Komiteen er kjent med at Statens naturoppsyn også har viktige oppgaver i forbindelse med rovviltforvaltningen, bl.a. bestandregistrering og skadedokumentasjoner, og at Statens naturoppsyn har et overordnet ansvar for lakseoppsynet og Skjærgårdstjenesten.

Komiteen er fornøyd med at Miljøverndepartementet har utviklet en mer aktiv rolle som eier av Statens naturoppsyn.

Komiteen er fornøyd med utviklingen i de to Villreinsentrene, og ser fram til det arbeidet som Statens naturoppsyn skal utføre gjennom naturveiledere ved sentrene.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser også til de tiltak som gjøres i naturvern- og kulturlandskapsområder med bl.a. tilrettelegging og skjøtsel for å ivareta naturmangfoldet. Her er bevilget 12 mill. kroner på post 31 til dette arbeidet.

Flertallet vil bemerke samarbeidet med landbruket for å styrke utvalgte kulturlandskap i jordbruket, og viser til at av de 12 mill. kronene går 3 mill. kroner til dette samarbeidet.

Et annet flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, er fornøyd med den foreslåtte budsjettøkningen for SNO for 2009, noe som vil styrke SNOs rolle som et godt oppsyns- og feltapparat.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Kristelig Folkeparti, er ikke fornøyd med samarbeidet SNO har til Fjellstyresambandet, som har ansvaret for organiseringen av Fjelloppsynet i statsallmenningen. For å få full virkning av det arbeidet som både Statens naturoppsyn og Fjelloppsynet skal gjøre, mener flertallet det er viktig at rollene er nøye definert.

Flertallet mener det er viktig at oppgavene gjennom tjenestekjøp er mest mulig lik fra år til år, slik at fjellstyrene kan bygge kompetanse for å kunne utføre oppgavene tilfredsstillende. Flertallet mener forutsigbarhet vil gi et bedre samarbeidsklima.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre mener det er viktig at Miljøverndepartementet, Landbruks- og matdepartementet og Justisdepartementet tydeliggjør samarbeidsbehovene og rolleforståingen når det gjelder statlig oppsyn i statsallmenningen og forholdet mellom SNO og fjellstyrenes oppsyn.

Disse medlemmer viser til at Stortinget i 1996 ved etableringen av SNO sa at eksisterende oppsyn ikke skulle legges ned eller erstattes.

Disse medlemmer peker på at det mange steder kan være en betydelig overlapping mellom SNO, fjelloppsynet i regi av fjellstyrene, Statskogs fjelltjeneste og politiet. Disse medlemmer mener derfor det kan være et potensial for mer effektiv naturovervåking, og at energi- og miljøkomiteen en rekke ganger har påpekt at det er ønskelig å videreføre ordningen med fjelloppsynet som et helhetlig naturoppsyn i statsallmenningene, og at nye oppsynsbehov i disse områdene skal søkes dekket gjennom tjenestekjøp fra fjellstyrene.

Disse medlemmer viser til behandlingen av Miljøverndepartementets budsjett for 2006, jf. Budsjett-innst. S. nr. 9 (2005–2006), der en enstemmig energi- og miljøkomité anmodet departementet om å ta et større ansvar som eier av SNO, og der man legger til grunn en meget tydelig rollefordeling, spesielt i forhold til politi og fjellstyre, men også til andre involverte parter.

Disse medlemmer mener det er nødvendig at Regjeringen på nytt går gjennom arbeidsforholdene og fordelingen av oppgaver mellom SNO og fjellstyrene. Disse medlemmer avventer en orientering om dette så snart som mulig.

Disse medlemmer viser videre til forslag fra komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre om å be Regjeringen om å utrede en ordning med kjøp av oppsynstjenester fra andre enn staten. Disse medlemmer kan ikke se at en slik utredning foreligger.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen om å utrede en ordning med kjøp av oppsynstjenester fra andre enn staten."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre er bekymret over den tilsynelatende gradvise økningen av SNOs utøvelse av politimyndighet. Disse medlemmer er generelt skeptiske til at andre enn politiet i utstrakt grad skal utøve politimyndighet.

Disse medlemmer er opptatt av at de midler som blir satt av til oppsyn over norsk natur blir utnyttet på en mest mulig effektiv måte. Fjellstyrene og

fjelloppsynet har over år bygget opp en meget god kompetanse på naturforvaltning og oppsyn, og vil være meget konkurransedyktig i forhold til på vegne av Direktoratet for naturforvaltning og Statens naturoppsyn å utføre oppsyn i nasjonalparker i Statsallmenning.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener videre at man med en mer restriktiv rovdyrpolitikk kunne redusert driftsutgiftene ved SNO. Med dagens rovdyrpolitikk mener disse medlemmer at SNOs kompetanse og aktivitet vedrørende bistand til felling av rovdyr bør styrkes utover Regjeringens forslag. Disse medlemmer vil særlig peke på at SNOs arbeid med hi-uttak og generelle bestandsreguleringer ikke må bli hindret av budsjettmessige forhold.

Disse medlemmer er imidlertid opptatt av at når det gjelder økt tjenestekjøp utenfor SNOs egne rekker, må dette skje basert på at den eller de organisasjoner som er best egnet, mest kompetent og kan løse oppdraget på mest kostnadseffektivt vis får til delt oppdraget med å gjennomføre oppsyn.

Disse medlemmer er kjent med at også Norges Jeger- og Fiskeforbund har kompetanse innenfor dette feltet, og mener at også andre organisasjoner enn disse må vurderes ved statlig tjenestekjøp utenfor SNO.

Disse medlemmer har merket seg at SNOs innsats for mer effektiv skadefelling og bestandsreguleringer i de senere år har blitt styrket, men mener dette arbeidet bør ytterligere styrkes. Særlig uttak i bestandsregulerende hensyn av jerv bør det settes økt fokus på. Dette arbeidet bidrar uten tvil til å styrke SNO i de lokalsamfunnene hvor de er tilstede. SNOs jakthunder er et viktig redskap for å effektivisere uttak på skadefelling, særlig av bjørn. Opptrening av bjørnehunder til kommunale skadefellingslag bør også styrkes innenfor SNOs ramme.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative budsjettforslag.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til de oppgaver som Statens naturoppsyn (SNO) har. Det dreier seg om forebygging av miljøkriminalitet, informasjon, rettledning, registrering, dokumentasjon, skjøtsel og drift. Dette omhandler også rovviltforvaltningen, et overordnet ansvar for lakseoppsynet og oppfølgingen av Skjærgårdstjenesten. Disse medlemmer mener oppgavene er mange, og at det er nødvendig å ha et godt samarbeid med de lokale og regionale aktørene som SNO må forholde seg til. Dette gjelder både politiet, Kystvakta, Statskogs fjelltjeneste, fjelloppsynet i regi av fjellstyrene og bygdeallmenninger.

Disse medlemmer viser til at fortsatt oppbygging av naturfaglig kompetanse i fjellstyrene og Fjelloppsynet bare kan sikres dersom kjøp av oppsynstjenester fra fjellstyrene sikres. Erfaringsmessig har SNO økt eget oppsyn på bekostning av kjøp fra fjellstyrene. Det svært varierende bevilgningsnivået medfører også vansker med å bygge opp kompetanse i Fjelloppsynet i deler av landet. Hvis en vil unngå en videre utvikling i denne retningen, må tjenestekjøpet hos fjellstyrene sikres og økes. Disse medlemmer mener dette best kan gjøres ved at det etableres en egen post for tjenestekjøp hos fjellstyrene i kap. 1426, slik det gjøres for Skjærgårdstjenesten.

Disse medlemmer legger stor vekt på det arbeidet som SNO er pålagt med å legge til rette for allmennhetens tilgang til verneområder på en bærekraftig måte. Dette dreier seg om blant annet løyper, stier, merking, tilrettelegging av parkeringsplasser, informasjonstavler osv.

Disse medlemmer legger også stor vekt på SNOs arbeid med rovdyruttak. Dette arbeid burde kunne styrkes innenfor rammen.

Disse medlemmer peker på at SNO har et betydelig kommunikasjonsproblem i mange norske utmarkskommuner, og det kan være fornuftig å legge til rette for bedre dialog mellom SNO og de lokalmiljøene hvor SNO er representert. Disse medlemmer peker på at økt bidrag fra SNO ved skadefelling av rovdyr kan være en fornuftig måte å bidra til bedre dialog mellom lokalmiljøene og SNO på.

Disse medlemmer peker på den betydelige innsats innenfor oppsynsvirksomhet og uttak av skadedyr som gjøres av frivillige. Lokale jegere bruker tusenvis av timeverk på å finne og ta ut skadedyr. Samtidig som SNOs mannskaper får full lønn, får ikke frivillige mannskaper dekket noen utgifter for sin innsats, til tross for at dette er en enorm arbeidsbelastning, særlig på dem som leder innsatsen. Dette har gitt betydelig frustrasjon blant de frivillige mannskaper. Disse medlemmer viser til at frivillig innsats er helt nødvendig for et effektivt oppsynsarbeid innen naturforvaltningen og effektiv uttak av skadedyr. Disse medlemmer ser det som et betydelig paradoks at samtidig som driftsbevilgningene til SNO er foreslått øket, så strupes det frivillige tilsynsarbeidet.

Disse medlemmer mener at det bør settes av 3 mill. kroner av de foreslåtte midlene over kap. 1426 post 1 Statens naturoppsyn, driftsutgifter, til godtgjørelse av lokale frivillige mannskaper for arbeid knyttet til naturoppsyn og uttak av skadedyr.

Disse medlemmer viser for øvrig til Høyres alternative budsjettforslag.

SKJÆRGÅRDSPARKER

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Regjeringen i sitt budsjettforslag har styrket posten for skjærgårdsparker o.a. med 4,5 mill. kroner, men disse midlene er øremerket kjøp av en oppsynsbåt i Finnmark. Økte driftsutgifter vil ikke bli kompensert, og skjærgårdstjenesten vil høyst sannsynlig som en følge av dette måtte redusere sin virksomhet i 2009.

Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det foreslås 5 mill. kroner ekstra til skjærgårdstjenesten.

Kap. 4426 Statens naturoppsyn

Det budsjetteres med 1,138 mill. kroner på dette kapitlet for 2009, som er en reduksjon i forhold til saldert budsjett 2008.

Kap. 1427 Direktoratet for naturforvaltning

Det foreslås bevilget 934,270 mill. kroner på dette kapitlet for 2009, som er en økning på om lag 40 pst. i forhold til 2008, jf. St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 4 (2008–2009).

Komiteen viser til Stortingets og Regjeringens målsetting om å stanse utryddelsen av arter i Norge innen 2010, og viser til at arbeidet i Direktoratet for naturforvaltning (DN) vil spille en vesentlig rolle i forhold til å nå dette ambisiøse målet.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, tar funnene i Dokument nr. 3:12 (2005–2006) Riksrevisjonens undersøkelse av myndighetenes arbeid med kartlegging og overvåking av biologisk mangfold og forvaltning av verneområder, alvorlig. Rapporten konkluderer med at rundt 30 pst. av våre verneområder er truet, og flertallet viser til den økte innsatsen på dette området.

Flertallet har merket seg at bevilgningene til vern, bruk, skjøtsel og forvaltning av verneområder øker med 140 mill. kroner i forslag til statsbudsjett for 2009, og at dette er en økning i forhold til bevilgningene i 2008.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Regjeringen foreslår å øke midlene til forvaltning og skjøtsel av vernede områder, men mener at dette arbeidet burde ha vært høyere prioritert. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett hvor skjøtsel og forvaltning var foreslått økt med 4,5 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative budsjettforslag.

BEVARING AV TRUEDE ARTER

Komiteen har registrert at Artsdatabanken i sine første operative år har vært meget leveringsdyktig. Komiteen registrerer videre at Artsdatabankens produkter og tjenester utgjør et stadig viktigere grunnlag for en kunnskapsbasert forvaltning av biologisk mangfold. Miljøverndepartementet har et særlig ansvar for at resultatene fra Artsdatabanken blir godt implementert i forvaltningen. Komiteen vil derfor påpeke viktigheten av at Artsdatabanken i fremtiden sikres midler, slik at den blir i stand til å utføre oppgaven som et nasjonalt kunnskapssenter.

Komiteen imøteser en revidert rødliste for arter i Norge i 2010, og understreker viktigheten av at dette arbeidet får tilstrekkelig finansiering i 2009. Komiteen mener det er viktig at Miljøverndepartementet bidrar til dette, slik at det etableres en faglig prosess med høy kvalitet frem mot lansering av Norsk rødliste 2010.

Komiteen støtter en styrket satsing på tiltak mot fremmede arter. Komiteen understreker i denne sammenheng viktigheten av at ulike brukere får tilgang til oppdatert kunnskap om fremmede arter i Norge.

Komiteen hilser det nye artsprosjektet velkommen. Det er en helt nødvendig og lenge etterlengtet satsing for å øke kunnskapen om det norske artsmangfoldet. Komiteen understreker at artsprosjektet må forankres i Artsdatabanken, at det må etableres et godt bilateralt samarbeid med Sverige, og at Kunnskapsdepartementet må finansiere prosjektets forskningsdel.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, ser at naturtyper er et tema med økende betydning i arbeidet med kartlegging av norsk natur og i utviklingen av naturindeks for Norge. Dette krever en standardisert inndeling av norsk natur. Flertallet viser til det helhetlige typesystemet "Naturtyper i Norge", som er utviklet av vitenskapelige institusjoner i samarbeid med Artsdatabanken for dette arbeidet.

HANDLINGSPLAN FOR TRUEDE ARTER

Komiteen viser til Direktoratet for naturforvaltnings arbeid med handlingsplanene for truede enkeltarter, som vil bli et viktig ledd i oppfølgingen av rødlisten.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, er tilfreds med at bevilgningen til handlingsplaner for truede arter økes med 22 mill. kroner i Regjeringens budsjettforslag for 2008.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet peker på at aktivt artsvern bør ha større prioritet enn passivt arealvern.

Disse medlemmer mener ikke den totale budsjettøkningen til aktivt artsvern er tilfredsstillende, og viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett hvor artsvernarbeidet ble foreslått styrket med 31,5 mill. kroner.

FJELLREV

Komiteen er oppmerksom på den svært kritiske situasjonen for fjellrev i Norge. Det er om lag 50 individer igjen av fjellrev i norsk fauna (utenom Svalbard), og arten er klassifisert som kritisk truet. Komiteen er positiv til arbeidet som gjøres for å bevare fjellreven, og forventer at Regjeringen setter i verk de tiltak som er nødvendige for å hindre at fjellreven utryddes.

Det pågår i dag to viktige forsøk for å redde fjellreven i Norge. Dette er prosjektet på Varangerhalvøya i Finnmark og prosjektet på Oppdal i Sør-Trøndelag. Komiteen understreker betydningen av at begge disse prosjektene sikres videreføring på et nivå som forhindrer utryddelse av fjellrev.

Komiteen vil understreke betydningen av myndighetenes samarbeid med frivillige organisasjoner i arbeidet for å bevare fjellreven, og vil trekke frem Prosjekt Fjellrev som et godt eksempel på dette.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre er kjent med at det i tråd med intensjonene i Fjellrevprosjektet til neste år vil være mulig å få på plass 50 ynglinger i avlsstasjonen på Oppdal. Til tross for betydelig frivillig innsats fra lokale og nasjonale aktører vil dette medføre økte kostnader til oppfølging på stasjonen, men også i forbindelse med utsetting og oppsyn i fjellet. Det er derfor viktig å sørge for nødvendige tilleggsbevilgninger. Slik kan det unngås at prosjektet på Varangerhalvøya blir rammet av at avlsstasjonen på Oppdal oppnår sine mål, og at fjellrevvalper blir satt ut uten tilfredsstillende oppfølging etter utsetting.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet peker på at føring av fjellrevvalper og økt jaktpress på rødrev i Sverige har hatt stor suksess og håper at norske myndigheter fortløpende vurderer å øke omfanget av føring og rødrevjakt også i Norge.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett hvor fjellrevarbeidet ble foreslått styrket med 2 mill. kroner for dette formålet.

VILLREIN

Komiteen viser til at Norge er det eneste landet i Europa som har intakte høyfjellsøkosystem med villrein. Villreinen er derfor en norsk ansvarsart. Videreføring av satsing på villreinsentrene blir viktig i arbeidet for å bevare villreinen.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, er tilfreds med at Regjeringen øker innsatsen for å oppfylle det nasjonale målet om å sikre villreinens leveområder. I statsbudsjettet for 2009 økes den totale støtten med 6 mill. kroner i forhold til 2008.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre tar funnene i Dokument nr. 3:12 (2005–2006) Riksrevisjonens undersøkelse av myndighetenes arbeid med kartlegging og overvåking av biologisk mangfold og forvaltning av verneområder, alvorlig. Rapporten konkluderer med at rundt 30 pst. av våre verneområder er truet. Disse medlemmer mener det må gjøres en kraftig opprioritering av arbeidet med forvaltning og skjøtsel av vernede områder. Disse medlemmer understreker at forholdene må følges nøye opp, og det må iverksettes tiltak som gjør at de vernede områdene ivaretas på en tilfredsstillende måte.

Disse medlemmer imøteser en egen sak om bærekraftig bruk, forvaltning og skjøtsel av nasjonalparker og landskapsvernområder, og understreker betydningen av at nasjonalparkplanen gjennomføres som forutsatt.

Disse medlemmer etterlyser en handlingsplan for bærekraftig bruk og skjøtsel av nasjonalparker og andre verneområder. Denne vil være viktig for en god forvaltning av disse områdene. Disse medlemmer mener også at det må utvikles en mer offensiv politikk i forhold til merking av løyper, kart, skånsom tilrettelegging og økt tilgjengelighet til de aktuelle verneområdene. Disse medlemmer mener en slik handlingsplan også vil kunne redusere konfliktnivået knyttet til vern av områder. Disse medlemmer legger til grunn lokal medvirkning og medbestemmelse i forvaltningen av disse områdene.

Disse medlemmer har merket seg at den opprinnelige planen for etablering av nasjonalparksenter nå er gjennomført, i og med at 14 nasjonalparksenter er etablert. Disse medlemmer har registrert at det rundt flere nasjonalparker og tematiske verneområder er ønsket og behov om informasjonssentre. Disse medlemmer viser til at nasjonalparksentre er storsamfunnets bidrag til verdiskaping i kommuner som har fått vernet mange og store områder.

For å bidra til økt kunnskap om villreinen og behovet for å ta vare på dens leveområder, foreslår komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, å bevilge 5,5 mill. kroner til en villreinsutstilling på villreinsenteret på Skinnarbu. En slik utstilling vil også kunne bidra betydelig til markedsføring av norsk natur i reiselivssammenheng. Villreinsentrene har nøkkelfunksjoner for bevaring av villreinen og dens leveområder i framtida.

Flertallet foreslår at kap. 1427 post 76 Tilskudd til informasjons- og kompetansesentre, økes med 5,5 mill. kroner utover Regjeringens forslag – til villreinutstilling på Skinnarbu. Post 76 bevilges med i alt 13,4 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til brev fra ordførerutvalget for Hardangervidda den 24. oktober 2008, hvor det bes om støtte til finansiering av et formidlingsprosjekt om villrein ved Norsk villreinsenter Sør og Hardangerviddasenteret AS. Av brevet går det frem at Nasjonalparksenteret og Norsk villreinsenter i over et år har arbeidet for å finansiere ei ny utstilling som er planlagt ut fra et høyt ambisjonsnivå. Utstillingen har en total kostnad på 24 mill. kroner. Utstillingen vil bli av internasjonalt format, og bidra til å styrke senterets faglige autoritet både regionalt og nasjonalt. Utstillingen vil også formidle sentral kunnskap og viktige holdninger i miljøspørsmål til et bredt publikum, fra skoleklasser til norske og utenlandske turister.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett hvor villreinarbeidet er foreslått styrket med 5,5 mill. kroner for dette formålet.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at informasjons- og kompetansesentrene for villrein har som hovedfunksjon å formidle kunnskap om villrein, dens levevilkår, krav til leveområder etc., og på denne måten bidra til god forvaltning av villrein i Norge. Disse medlemmer viser til Høyres alternative budsjettforslag der det er foreslått å bevilge 6 mill. kroner utover Regjeringens forslag til informasjons- og kompetansesenteret for villrein på Skinnarbu i Tinn kommune.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjettforslag hvor det foreslås å bevilge 5,5 mill. kroner til villreinutstillingen på villreinsenteret på Skinnarbu.

NASJONALPARKER OG SKJØTSEL AV VERNEOMRÅDER

Komiteen viser til at pr. 1. september 2008 er 38 av i alt 54 verneforslag i nasjonalparkplanen gjennomført, og at ytterligere 9 områder er planlagt vernet i løpet av denne stortingsperioden.

Komiteen vil peke på at vernearbeidet i Norge er i ferd med å bevege seg over i en forvaltnings- og skjøtselsfase, hvor mer oppmerksomhet må vies til hvordan vi sikrer naturverdiene i verneområdene.

Komiteen har også registrert den økte oppmerksomheten verneområdene våre har fått i forbindelse med reiselivsutvikling og naturbasert verdiskaping. I den sammenheng er komiteen tilfreds med at det bevilges 10 mill. kroner til et eget verdiskapingsprogram for verneområder. Dette programmet vil gi kommuner med verneområder økonomisk støtte til å utvikle næringsaktivitet knyttet til bedre tilrettelegging for fornuftig bruk av verdifulle naturområder.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, er tilfreds med at bevilgningen til oppsyn og skjøtsel av verneområdene er foreslått økt med 63 mill. kroner i Regjeringens budsjettforslag for 2009. Flertallet mener Miljøverndepartementet med dette møter kritikken som kom i Dokument nr. 3:12 (2007–2008) Riksrevisjonens undersøkelse av myndighetenes arbeid med kartlegging og overvåking av biologisk mangfold og forvaltning av verneområder. Rapporten konkluderte med at rundt 30 pst. av våre verneområder er truet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet har merket seg at Regjeringen foreslår en økning i midlene til skjøtsel og forvaltning av allerede vernede områder. Disse medlemmer mener at Miljøverndepartementet hermed bare delvis imøtekommer kritikken som kom i Dokument nr. 3:12 (2007–2008) Riksrevisjonens undersøkelse av myndighetenes arbeid med kartlegging og overvåking av biologisk mangfold og forvaltning av verneområder. Rapporten konkluderte med at den kvaliteten som lå til grunn for vern i medhold av naturvernloven er truet i rundt 30 pst. av våre vernede områder.

Disse medlemmer mener at en ytterligere økning i midlene til forvaltning og skjøtsel ville vært ønskelig.

BEVARING AV VILLAKS

Komiteen viser til at Stiftelsen Kunnskapssenter laks og vannmiljø har som formål å bidra til økt kunnskap om laksebestandene, som grunnlag for bærekraftig forvaltning og næringsmessig utnyttelse. Stiftelsen er samlokalisert med Høgskolen i Nord-Trøndelags avdeling i Namsos.

Komiteen vil understreke at parasitten Gyrodactylus salaris (gyro) er en av de alvorligste truslene mot de norske villaksbestandene i dag. Siden gyroen ble introdusert er 46 vassdrag smittet, og 15 vassdrag er friskmeldt etter behandling. Komiteen viser til at en tredel av bestandene fortsatt er truet og at 45 bestander har gått tapt.

Komiteen vil understreke at målsettingen for arbeidet med bekjempelse av gyro må være å bli kvitt parasitten, slik at den ikke lenger utgjør en trussel mot norske laksebestander. Komiteen vil understreke at dette er en miljøkamp som kan vinnes.

Dagens bekjempelsesstrategi for gyro baserer seg på en kombinasjon av bygging av fiskesperrer og kjemisk behandling. Komiteen er kjent med at bygging av sperrer har en sentral plassering i denne strategien, og øker muligheten for å lykkes med den kjemiske behandlingen.

Komiteen viser til at Driva lenge har vært infisert med Gyrodactylus salaris, og at bygging av en fiskesperre vil være en forutsetning for å bli kvitt parasitten i denne regionen. Komiteen mener derfor at bygging av fiskesperre i Driva bør gis høy prioritet i det videre bekjempelsesarbeidet.

Komiteen viser til at det etter hvert som vassdrag friskmeldes for Gyrodactylus salaris, og bestandene kommer tilbake, vil bli mer attraktivt for enkelte rettighetshavere å leie ut fisket.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre, viser til at samtidig øker utfordringene med å fordele inntekter på en rettferdig måte. Resultatet kan bli at enkelte rettighetshavere trekker seg ut av fellesskapet og ikke lenger tilbyr fiske til allmennheten.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at Regjeringen foreslår å øke bevilgningene til bevaring av villaks med 21,5 mill. kroner. Budsjettøkningen vil hovedsakelig gå til bekjempelse av parasitten Gyrodactylus salaris. Dette gir rom for blant annet å starte gjennomføring av tiltak for å bli kvitt parasitten i Vefsna.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Venstre, vil peke på at i vassdrag hvor det gis offentlig støtte til bekjempelse av gyro og forsuring, må det være en målsetting at 50 pst. av fisket i vassdraget gjøres allment tilgjengelig gjennom åpent salg av fiskekort.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil peke på at gyrodactylus salaris

er introdusert i norske elver av staten, og at staten derfor har et klart ansvar for å rydde opp.

Disse medlemmer er kjent med at når det gjelder forsuring, er det primært forhold utenfor norske myndigheters kontroll som har ført til forsuring. Disse medlemmer er også kjent med den betydelige frivillige innsatsen som Norges Jeger- og Fiskerforbund og andre frivillige legger ned i arbeidet for å bekjempe forsuring.

Disse medlemmer er av den oppfatning at samarbeidet mellom grunneiere og fiskere er av avgjørende betydning for forvaltningen av norske villakssstammer, men også for å skaffe støtte i opinionen for fortsatt bruk av offentlige midler på å styrke villaksen. Disse medlemmer mener at det i vassdrag hvor frivillige fra lokale og nasjonale fiskeorganisasjoner har deltatt i behandlingen av gyro eller forsuring, må det være en målsetting at vassdraget i tilstrekkelig grad gjøres tilgjengelig for åpent salg av fiskekort. Disse medlemmer mener at lovfestet lokal forvaltning, med deltakelsesplikt for alle valdeiere i vassdraget kunne sikret at det til enhver tid ble stilt til rådighet fiske gjennom åpent salg av fiskekort.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at privat eiendomsrett er et viktig grunnlag for vårt samfunn. Dette gjelder også eiendomsretten til jakt- og fiskerettigheter. Disse medlemmer erkjenner at retten til jakt og fiske ligger til grunneierne. Flertallet vil ikke medvirke til endring av disse rettsforholdene. Disse medlemmer peker på at utleie av jakt- og fiskerettigheter gir muligheter til viktige tilleggssinntekter til jord- og skogbruk. Slike inntekter kan være med på å bevare et rikt bomiljø og kulturlandskap i store deler av landet. Landbruket står foran flere omstillinger, og utnyttelsen av inntektspotensialet som mange landbrukseiendommer har, kan være med på å opprettholde drift og bosetting. Disse medlemmer mener derfor at en skal være varsom med å innføre begrensninger i de inntekter som slik aktivitet kan gi.

Disse medlemmer vil peke på at gyrodactylus salaris er introdusert i norske elver av staten, og at staten derfor har et klart ansvar for å rydde opp. Disse medlemmer er kjent med at når det gjelder forsuring er det primært forhold utenfor norske myndigheters kontroll som har ført til forsuring, men at det likevel er et offentlig ansvar å bote på skadene gjennom bl.a. kalking. Disse medlemmer peker på at grunneierne derfor ikke bør få sin eiendomsrett i forhold til fiskerettigheter redusert som følge av at det gjennomføres tiltak som det offentlige har et ansvar for.

Komiteens medlem fra Senterpartiet mener det er en målsetting at allmennheten fremdeles har god tilgang til fiske i vassdragene våre gjennom fiskekortordninger.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at levende lakseelver er viktige for å bevare det biologiske mangfoldet og for reiselivet og turistnæringen i distriktene. Disse medlemmer vil understreke at Norge har et særlig ansvar for å forvalte våre unike villaksstammer.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen legge frem en stortingsmelding om hvordan bekjempelsen av Gyrodactylus salaris som trussel mot norske villaksstammer er tenkt gjennomført. En slik plan bør inneholde både metodevalg, budsjettmessige konsekvenser og prioritering av smitteområder."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet har merket seg at Regjeringen har styrket bevilgningene til bevaring av villaksen, og at økningen i hovedsak vil gå til bekjempelse av lakseparasitten Gyrodactylus salaris. Disse medlemmer er imidlertid skeptiske til om alle de nødvendige tiltak kan gjennomføres innenfor denne rammen. Både avsluttende behandling i Steinkjervassdraget, første gangs behandling i Vefsna, smittebegrensning i Lærdalselva og bygging av sperre i Driva må på plass i løpet av 2009.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett hvor gyrobekjempelse ble foreslått økt med 21,5 millioner, et bevilgningsnivå som ville sikret at alle disse fire tiltakene ville kunnet bli realisert i 2009. Disse medlemmer vil peke på at dersom det ikke lar seg gjøre å fullfinansiere alle disse fire tiltakene slik planene legger til grunn, bør man først og fremst vurdere å endre behandlingsmetode i Lærdalselva fra aluminium til rotenon, slik at de nødvendige midler til å fullføre de tre andre prosjektene kan sikres.

Komiteens medlem fra Venstre har merket seg mange organisasjoners bekymring for manglende bevilgninger til tiltak for bevaring av villaksen. Levende lakseelver er viktige for å bevare det biologiske mangfoldet, og for reiselivet og turismenæringen i distriktene. Dette medlem deler denne bekymringen, og vil understreke at Norge har et særlig ansvar for å forvalte våre unike villaksstammer. Regjeringen har fått massiv kritikk av blant annet miljøorganisasjonene for å ikke følge arbeidet med vernetiltak for villaksen.

Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor Venstre foreslår en økning av bevilgning til særlige tiltak for villaksstammene med 10 mill. kroner utover Regjeringens forslag.

FRILUFTSLIV

Komiteen vil peke på behovet for å rette fokuset mot forsvarlig drift og skjøtsel av friluftsområdene, og at dette må skje i et nært samarbeid med de aktuelle frilufsorganisasjonene.

Komiteen vil understreke betydningen av friluftslivet også som et ledd i en styrking av folkehelsen og arbeidet for en bærekraftig utvikling. Det er viktig å sikre friluftslivets utfoldelse gjennom arealer for friluftsliv, rettighet for ferdsel, aktiviteter og liknende.

Komiteen registrerer at midlene til aktivitets tiltak ikke er foreslått økt, og at vi har betydelige utfordringer i å stimulere til et mer aktivt friluftsliv. Komiteen vil understreke at friluftsliv er en kilde til livskvalitet, rekreasjon og bedre folkehelse. Friluftsliv bidrar til å bedre forståelsen for en økologisk bærekraftig utvikling, og er en viktig ressurs i næringssammenheng for mange distrikter.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at fysisk inaktivitet koster det norske samfunn milliarder i form av økt sykefravær og merforbruk av helsetjenester, og gir redusert livskvalitet og levealder for den enkelte. Flertallet viser videre til at friluftsliv er en del av vår kultur, koster lite å tilrettelegge og har potensial til å aktivisere mange. Ved siden av fysisk aktivitet gir friluftsliv naturopplevelser, ro, stillhet og mulighet for godt sosialt samvær slik at hele menneskets helse og trivsel fremmes. Flertallet mener derfor tiden er inne for et krafttak i folkehelsearbeidet med fokus på friluftsliv.

Flertallet peker på at de største utfordringene er overfor dem som ikke er med i den organiserte idretten. De inaktive finnes ikke i idrettslagene i noen særlig grad. Flertallet peker på at det er de gode lavterskeltilbudene og mulighetene for den enkelte på frivillig basis til å kunne gå seg en tur og lignende, spesielt i nærmiljøet, det er viktig å stimulere.

Et annet flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, er tilfreds med at Regjeringen prioriterer arbeidet med å sikre nye friluftsområder høyt, og at fokuset særlig er rettet mot å gjøre strandsonen mer tilgjengelig for allmennheten.

Dette flertall har merket seg at staten har sikret mer enn 2 000 områder til frilufsformål gjennom kjøp eller avtaler om bruk av eiendommen.

Fleirtalet i komiteen, medlemmene fra Arbeidarpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at det er brukt betydelege summer på kjøp og tilrettelegging av friluftsareal dei siste åra. For at folk skal kunne få tilgang til desse områda, er det naudsynt at dei blir rydda og haldne ved like, og at tilgjenget til områda blir sikra. Fleirtalet foreslår derfor å løyve 5 mill. kroner til dette arbeidet.

Fleirtalet foreslår at kap. 1427 post 31 Tiltak i friluftsområdene økes med 5 mill. kroner utover Regjeringens forslag. Post 31 bevilges med i alt 22,5 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre mener at friluftsliv bør gjenopprettes som et eget resultatområde under Miljøverndepartementet for å øke både den forvaltningsmessige og politiske oppmerksomheten om området. Friluftsliv gir helse og trivsel, ferdigheter og opplevelser, og er den største fritidsaktiviteten i landet. Friluftsliv øker kunnskap og forståelse for natur og miljø, og bidrar til bedre livskvalitet og bedre helse.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2010 gjenopprette friluftsliv som eget resultatområde i Miljøverndepartementets budsjett."

Disse medlemmer viser til at Regjeringen i statsbudsjettet for 2009 har redusert bevilgningene til tilrettelegging og drift av friluftsområder med 10 mill. kroner i forhold til saldert budsjett for 2008. Dette vitner om en manglende forståelse for nødvendigheten av å ta vare på de drøyt 2 000 friluftsområdene som er i offentlig eie i Norge.

Disse medlemmer viser til at Friluftsrådenes Landsforbund (FL) grundig har dokumentert behovet for å etablere varige driftsordninger for landfaste offentlig eide friluftslivsområder etter mønster fra Skjærgårdstjenesten der staten deltar i et spleiselag. Regjeringen gambler med noen av landets flotteste friluftspærlar ved å ignorere behovet for driftsoppbygg.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre har merket seg at Regjeringen i statsbudsjettet for 2009 foreslår en reduksjon i bevilgningene til tilrettelegging og drift av friluftslivsområder på 10 mill. kroner. Disse medlemmer mener denne reduksjonen er uheldig, og innebærer at friluftsansjonane må redusere aktiviteten innen flere områder som kunne ha bidratt til at flere menneske

kommer i fysisk aktivitet. De forskjellige friluftsområdene vil med dette forslaget få mindre oppmerksomhet og nye må stå lengre på vent.

Disse medlemmer peker på at i et år hvor Miljøverndepartementet er budsjettvinner med en økning på totalt 810 mill. kroner, er friluftslivet blitt en budsjett-taper. Dette mener disse medlemmer er en gal prioritering.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative statsbudsjett der det er foreslått å bevilge 20 mill. kroner utover Regjeringens forslag til forvaltning av friluftsområder over kap. 1427 post 31.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Venstre mener det er behov for økt satsing på friluftsliv i statsbudsjettet. Spesielt gjelder dette tilskuddene til stimuleringstiltak og holdningsskapende arbeid for friluftsliv gjennom tredje sektor og med vekt på styrking av allmennhetens interesser.

Disse medlemmer viser til en fellessatsing på ungdom som allerede er under planlegging i FRIFO, med spesielt fokus på ungdom, etniske minoriteter og funksjonshemmede.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det foreslås å øke bevilgningen til tilrettelegging og drift av friluftsområder med 10 mill. kroner. Kristelig Folkeparti forslår også å øke bevilgningene til statlig kjøp og sikring av friluftsområder med 10 mill. kroner.

Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett, hvor det foreslås en økning på 7 mill. kroner til friluftslivstiltak over kap. 1427 post 74.

Komiteens medlem fra Venstre vil understreke betydningen av friluftslivet også som et ledd i styrking av folkehelsen og arbeidet for en bærekraftig utvikling. Det er viktig å sikre friluftslivets utfoldelse gjennom arealer for friluftsliv, rettighet for ferdsel, aktiviteter og liknende.

Dette medlem vil vise til Venstres alternative statsbudsjett hvor Venstre foreslår å styrke friluftslivet med 20 mill. kroner over post 31 og 20 mill. kroner over post 74 utover Regjeringens forslag. Totalt utgjør satsingen på friluftslivet i Venstres alternative budsjett på 40 mill. kroner utover Regjeringens forslag.

SKOGVERN

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, har merket seg at det er

vernet i overkant av 1 000 km² produktiv skog i Norge, dette tilsvarer knapt 1,5 pst. av skogarealet i landet. Flertallet har registrert at bevilgningene til nytt skogvern er foreslått økt til 137 mill. kroner og at tilsagnsfullmakten er økt til 140 mill. kroner.

Flertallet registrerer at bevilgningene i hovedsak skal brukes til kjøp av skogområder som er vernet, vederlag for ordninger som er under vurdering for vern, og makeskifteløsninger. Midlene skal også dekke andre utgifter, som er knyttet til gjennomføring av skogvernet, frivillig vern, videreføring av verneprosesser for eiendom på statsgrunn og naturfaglig registrering i prioriterte skogtyper.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at nær halvparten av de rundt 3 000 artene som i dag er oppført på den nasjonale rødlista over truede arter lever i skog, og mange av disse artene er avhengige av forholdsvis gammel og tilnærmet inngrepsfri naturskog. Disse medlemmer mener derfor at vern av skog må styrkes, da det i dag er få urørte skogsområder og lite naturskog igjen i Norge.

Disse medlemmer peker samtidig på at det i forbindelse med økt vern av skog er viktig å redusere konfliktnivået i naturforvaltningsarbeidet. Disse medlemmer viser til at frivillig vern er en viktig strategi i arbeidet med økt skogvern. Gjennom frivillig vern kan en oppnå økt vern av verdifull skog og bevare biologisk mangfold, samtidig som konflikter med lokalsamfunn og berørte grunneiere minimeres.

Disse medlemmer ønsker å redusere konfliktene knyttet til vern, samtidig som den faglige kvaliteten i vernearbeidet opprettholdes. Disse medlemmer vil videreføre konfliktreduserende tiltak. Disse medlemmer mener derfor at frivillig vern må være en viktig strategi for å redusere konfliktnivået i skogvernet.

Disse medlemmer mener at dersom man skal videreføre arbeidet med frivillig vern av skog, er det viktig at det settes av tilstrekkelige midler til å kompensere grunneiere som stiller sin eiendom til disposisjon for frivillig vern av skog.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet har merket seg at Regjeringen legger vekt på å styrke det frivillige vernet, men skulle samtidig ønske det kom i stedet for tvunget vern.

Disse medlemmer peker på at "Levende skog"-standarden som er utviklet av bl.a. Landbruks- og matdepartementet, Villmarksfondet og Norges Skogeierforening, ivaretar størstedelen av de rødlistede artene, og at denne ordningen ikke krever store overføringer fra staten, men snarere virker som en konkurransefremmende faktor for eksport av produkter fra norsk treforedlingsindustri.

Disse medlemmer peker på at av de mange arter som har sitt biotop tilknyttet skogen, er en stor del tilknyttet randsoneområder, plantefelt og ungskog. Skog som blir skjøttet medfører også mindre risiko for større og mer ødeleggende skogbranner. Disse medlemmer vil peke på at en vernekvallitet ofte har oppstått på grunn av aktiv forvaltning fra grunneiers side. Det er ingen logikk i at de grunneierne og bruksberettigede som ut fra et økologisk perspektiv har tatt best vare på skogen, skal straffes ved å bli fratatt råderetten over denne. Det er grunn til å peke på at det har vært drevet hogst til lokal industri og eksport i Norge i århundrer og at artsmangfoldet tilknyttet norsk skog nærmest ikke er påvirket av dette. Endringene i skogbruket de senere år har for øvrig medført at mengden nedfallsskog og dødsskog ikke har vært så stor som i dag på århundrer. Samtidig vil Regjeringens uttalte målsetting om vern av skogsområder i enkelte deler av landet de neste 20 til 30 årene kunne bidra til svekket virkestilgang både for trelast-, prosess- og bioenergiindustrien.

Disse faktorene medfører at disse medlemmer nå mener at en vernepause er på sin plass og at tiden og ressursene nå heller bør benyttes til å opprettholde kulturlandskapet, utrede miljø- og samfunnseffekt av gjennomført vern, og etablere forvaltningsplaner for allerede vernede områder. Fremfor å møte grunneierne og lokalsamfunnene i rettssystemet, bør ressursene brukes på å sikre full økonomisk erstatning og godt samarbeid.

Disse medlemmer vil på denne bakgrunn fremme følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen gjennomføre en evaluering av de naturfaglige og samfunnsøkonomiske konsekvenser av gjennomførte og planlagte skogverneprosesser."

KALKING

Komiteen viser til at sur nedbør historisk har vært en alvorlig trussel mot de norske laksebestandene. Ifølge Norsk Institutt for Naturforskning (NINA) ble 25 stedegne laksebestander utryddet som følge av sur nedbør.

Komiteen vil understreke at det er meget positivt for tilstanden i norsk natur at utslippene av sur nedbør som følge av et godt internasjonalt miljøsamarbeid, særlig svoveldioksid (SO₂), har gått kraftig ned siden 1980. Samtidig er fremdeles 10 pst. av norsk natur skadd på grunn av forsurening, og utslipp av nitrogenoksider (NO_x) har overtatt for SO₂ som den viktigste årsaken til sur nedbør. Komiteen vil derfor understreke betydningen av at det internasjonale arbeidet for å redusere NO_x-utslippene (Gøteborg-protokollen) lykkes, og at Norge når sin målset-

ting om å redusere utslippene med 30 pst. innen 2010.

Komiteen vil understreke at kalking er et godt virkemiddel for å avbøte skade fra sur nedbør. Resultatene av arbeidet er at laksebestander er reetablerte, biologisk mangfold er sikret, og at Sørlandet igjen har blitt et viktig område for norsk villaks.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, stiller seg positiv til at det foreslås å bevilge 88 mill. kroner til kalking i 2009. Dette innebærer muligheter for å videreføre igangsatte kalkingsprosjekter. En slik linje med stabile kalkningsbevilgninger gir gode rammer og nødvendig forutsigbarhet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre har merket seg at Regjeringen ikke legger opp til å øke bevilgningene til kalking i statsbudsjettet for 2009, men at den i likhet med tidligere år også i dette budsjettet kun foreslår å videreføre den samme nominelle bevilgning som året før. Dette til tross for at det er behov for økte midler til kalking for å avbøte skader fra sur nedbør og å reetablere laksebestander.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sitt alternative budsjett, der det er foreslått å bevilge 7 mill. kroner utover Regjeringens forslag til kalking m.m.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative statsbudsjett, der det er foreslått å bevilge 10 mill. kroner utover Regjeringens forslag til kalking og lokale fiskeformål.

ROVDYR

Komiteen viser til at målet med bevilgningen til forebyggende og konfliktdempende tiltak er å forebygge rovviltskader på husdyrhold og tamreindrift gjennom å finansiere forebyggende tiltak og medvirke til å dempe konflikter knyttet til rovdyr i lokalsamfunnet.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, har merket seg at Regjeringen har foreslått å øke bevilgningene til forebyggende og konfliktdempende tiltak med over 33,8 mill. kroner i forhold til saldert budsjett for 2008.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre har merket seg at Regjeringens viktigste tiltak for å redusere rovdyrkonflikten er inngjerding av utmarksbeitende besetninger. Disse medlemmer peker på at slik inn-

gjerding av beitedyr i seg selv innebærer tap av rettigheten til å bruke beitemark som tidligere gjen-
nom århundrer har vært brukt til utmarksbeite. I tillegg er disse medlemmer skeptiske til hvorvidt disse gjerdene faktisk er effektive i forhold til å holde beitedyr og rovdyr adskilt, og peker på at en rekke gjerdeprosjekter ikke har hatt den antatte effekt, og at det har vært store tap også innenfor slike innhegninger.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at effektiv skadefellingsjakt er av stor betydning både for å redusere tap og for å holde konfliktnivået på et minimum. Dessverre er mange skadefellingsjakter resultatløse. En rekke endringer kunne bidra til å øke fellingsprosenten på skadefellingsjakta, f.eks. tillate bruk av halsende hund i bjørnejakta, gi skadefellingstillatelse på større områder, raske tildeling av skadefellingstillatelser, tildeling av skadefellingstillatelser på kommunalt nivå og lengre tidsintervall ved skadefellingstillatelser. At jegere som på statens vegne deltar i skadefellingsjakt ikke skal få betalt for det arbeidet de legger ned, finner disse medlemmer å være svært uheldig, og antar at også dette bidrar til en mindre effektiv skadefellingsprosent enn ønskelig.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen innføre lønnskompensasjon for jegere i skadefellingslag fra dag 1."

"Stortinget ber Regjeringen inkludere retten til å forsvare hund og egen innmark i den varslede endringen i nødvergeparagrafen."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Stortingets vedtatte rovdyrpolitikk slik den fremkommer i rovdyrforliket fra 2004, ikke er verken ønskelig eller gjennomførbar. Disse medlemmer vil peke på at Fremskrittspartiet ikke støttet rovviltforliket, og mener at målsettingene i rovviltforliket spriker i alle retninger, og at målet om opprettholdelsen av utmarksbeite på ingen måte har blitt fulgt opp på samme måte som bestandsmålene for de store rovdyrartene.

Disse medlemmer viser til at dersom bestandene av jerv og gaupe holdes på bestandsmålet, og ikke over bestandsmålet, kan disse målene være forsvarlige. Men samtidig viser disse medlemmer til at bestandsmålene for gaupe og jerv er overoppfyllt, og at staten dessverre ikke er i stand til å holde bestandene av disse artene nede på bestandsmålet. En av konsekvensene av denne utviklingen er

at det i løpet av de to siste årene er meldt inn tap av 7 000 rein bare i Nord-Trøndelag til rovvilt.

Disse medlemmer peker også på at bestandsmålene om 3 ynglende ulveflokker i et lite og avgrenset område i det sørøstligste Norge ikke er – og heller aldri har vært – gjennomførbart.

Når det gjelder målet om 15 dokumenterte bjørneynglinger, mener disse medlemmer at heller ikke dette målet er forenlig verken med målet om å opprettholde livskvaliteten til folk flest i utmarksområdene, og heller ikke med målet om å opprettholde utmarksbeitet i rovviltutsatte områder. Disse medlemmer viser til at det aldri har vært dokumentert så mye som 5 ynglinger i Norge, altså en tredjedel av bestandsmålet, og allikevel er allerede konflikten mellom bjørn og andre interesser i store deler av landet allerede svært høy.

Disse medlemmer viser til at det i midten av november ble registrert to alvorlige bjørneangrep mot mennesker i Sverige. Med det har mennesker i Sverige tre år på rad blitt drept eller alvorlig skadet av bjørn i Skandinavia.

Disse medlemmer viser til at det i flere lokalsamfunn i de deler av landet som er innenfor forvaltningssonene for rovviltbestandene, er en følelse av å bli overkjørt av storsamfunnet, ved at de må betale hele prisen for å stortingsflertallets mål om å ha store rovviltbestander her i landet. En styrking av den lokale retten til å delta i avgjørelser om forvaltningen av de store rovdyrene ville kunne virke dempende for konflikten. Lierne kommune hadde i en årrekke selv ansvaret for å tildele skadefellingstillatelser. I samme periode fant det sted en betydelig vekst i bjørnebestanden i området.

Disse medlemmer vil videre peke på at en lang rekke endringer i lov og forskrift kunne gjort det enklere å håndtere større rovdyrbestander, og fremmer på dette grunnlag følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen revurdere og redusere bestandsmålene for ulv og bjørn."

"Stortinget ber Regjeringen sørge for at bestandsmålene for jerv og gaupe ikke i betydelig grad overstiger de vedtatte bestandsmål."

"Stortinget ber Regjeringen styrke lokaldemokratiets rett til å delta i forvaltningen av norske rovdyr, herunder tildele skadefellingstillatelser."

"Stortinget ber Regjeringen oppheve forvaltningsområdet for ulv."

"Stortinget ber Regjeringen legge det totale antallet ulveynglinger i flokker som helt eller delvis har revir i Norge til grunn for bestandsmålene."

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at Stortinget våren 2004 vedtok en ny rovviltpolitikk på bakgrunn av et bredt politisk forlik. En viktig forutsetning i dette forliket var økt satsing på økt forebygging og konfliktdempende tiltak.

Disse medlemmer mener at Regjeringen må komme tilbake til Stortinget med forslag til tiltak dersom grensebestandene av ulv med Sverige overstiger bestandstallet på det tidspunkt rovdyrforliket ble inngått. Videre mener disse medlemmer at Regjeringen må komme tilbake til Stortinget med forslag om hvordan man vil unngå at belastningen knyttet til forvaltning av ulv blir konsentrert om noen få kommuner, slik at konfliktnivået knyttet til rovdyrforvaltningen i de berørte lokalsamfunn reduseres mest mulig.

Disse medlemmer peker videre på at hensikten med rovviltforliket var å ivareta Norges internasjonale forpliktelser i Bern-konvensjonen om å ha levedyktige bestander av de store rovdyrene, samtidig som hensynet til menneskers levevilkår og mulighetene for fortsatt å ha aktive utmarksnæringer ble bevart. Disse medlemmer viser til at et viktig element i St.meld. nr. 15 (2003–2004) og rovviltforliket på Stortinget var økt lokalt selvstyre i rovviltpolitikken og en differensiert forvaltning av de ulike rovviltartene basert på ulike soner.

Disse medlemmer peker på at erfaringene i årene som er gått siden forliket ble inngått viser at man ikke har klart å skape den ro rundt rovviltproblematikken som var målet med forliket. I flere lokalsamfunn i de deler av landet som er innenfor forvaltningssonene for rovviltbestandene, er det en følelse av å ha blitt overkjørt av storsamfunnet ved at de må betale hele prisen for å ha levedyktige rovviltbestander her i landet.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at tiden er kommet for å evaluere rovviltforliket sett i lys av de erfaringene vi har fått i årene som er gått siden forliket ble inngått.

Disse medlemmer viser derfor til Dokument nr. 8:127 (2007–2008) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Gunnar Gundersen, Elisabeth Aspaker, Martin Engeset, Peter Skovholt Gitmark, Kari Lise Holmberg og Ivar Kristiansen om en evaluering av rovviltforliket for å få bedre samsvar mellom storsamfunnets, lokalsamfunns og enkeltindividers interesser, og disse medlemmers merknader og forslag i Innst. S. nr. 59 (2008–2009).

Kap. 1427 Direktoratet for naturforvaltning: Oversikt over de postene der partiene har avvikende forslag til bevilgning. Kapittelsummen inkluderer summen av alle poster under kapitlet. Tall i parentes viser avviket i forhold til Regjeringens forslag (i 1 000 kr)

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 4	A, SV og Sp
1427		Direktoratet for naturforvaltning (jf. kap. 4427)	934 270	944 770 (+10 500)
	31	Tiltak i friluftsområder	17 500	22 500 (+5 000)
	76	Tilskudd til informasjons- og kompetansesentra	7 900	13 400 (+5 500)

Kap. 4427 Direktoratet for naturforvaltning

Det budsjetteres med 15,268 mill. kroner på dette kapitlet for 2009, som er en økning i forhold til 2008.

Kap. 1429 Riksantikvaren

Det foreslås bevilget 404,260 mill. kroner på dette kapitlet for 2009, som er en økning på 13,8 pst. i forhold til 2008.

Komiteen peker på at Riksantikvaren er rådgivende og utøvende faginstans for forvaltning av kulturminner, kulturmiljø og det kulturhistoriske innholdet i landskapet, og at arbeidet primært er organisert igjennom ti bevaringsprogram for nasjonalt viktige kulturminner. Komiteen viser til at vern av fornminner og kulturminner er avgjørende for å forstå norsk kulturarv og historie.

Komiteen er fornøyd med at Regjeringen gir uttrykk for at den ønsker å styrke rammevilkårene for private eiere av kulturminner. Komiteen merker seg også at det er foreslått en økning i overføringene som stilles til rådighet for private kulturminner.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at Regjeringen har utpekt 2009 som kulturminneår, og at det er bevilget 10 mill. kroner til gjennomføring av året. Dette er et samarbeidsprosjekt mellom Miljøverndepartementet og Kultur- og kirkedepartementet.

Flertallet forventer stor aktivitet rundt omkring i landet med mange aktører der Norges kulturvernforbund er hovedansvarlig for gjennomføringen.

Flertallet ser fram til statens sektorvise markeringer, der de skal vise resultat av arbeidet med verneplaner knyttet til prosjektet Statens kulturhistoriske eiendommer.

Flertallet viser videre til reglene som var gjeldende for vernede private boliger og fritidsboliger før 1. januar 2005, der eiere av fredede og bevaringsregulerte boliger kunne velge prosentligning eller regn-

skapsligning ved eventuelle ekstra kostnader med å eie og vedlikeholde vernede bygninger.

Flertallet er kjent med at denne særregelen (Ot.prp. nr. 1 (2004–2005)) ble avvirket når egen bolig generelt ble fritatt for skattlegging.

Flertallet vil minne om at tilskuddsmidlene til kulturminner har økt med 70 pst. siden 2005, fra 152 mill. kroner til 258 mill. kroner, og at tilskuddene fra kulturminnefondet har økt fra 13 mill. kroner til 43 mill. kroner.

Flertallet mener at arbeidet som nå er organisert i programmer gir større effektivitet og bedre måloppnåelse, og at 2009-budsjettet er offensivt og godt.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre mener at det i tillegg bør være en målsetting å etablere et skatte- og avgiftssystem som stimulerer til privat verneinnsats for å sikre bredde og mangfold, og ikke bare basere det private kulturminnearbeidet på økte statlige bevilgninger.

Disse medlemmer vil sikre fornminner og kulturminner for fremtidige generasjoner gjennom et sterkt kulturminnevern.

Disse medlemmer mener at arbeidet med fredning bør bygge opp under eiernes og brukernes motivasjon til å bruke kulturarven. Disse medlemmer vil utvikle de statlige virkemidlene slik at eierne fortsatt kan ta ansvar for egne kulturminner gjennom bruk. Eiere av kulturminner som får bruksverdien redusert som følge av vern, bør kompenseres økonomisk.

Disse medlemmer foreslår:

"Stortinget ber Regjeringen legge fram et skatte- og avgiftsopplegg for å styrke kulturminnearbeidet."

Komiteens medlemmer fra Høyre viser for øvrig til Høyres alternative statsbudsjett der det er foreslått å bevilge 10 mill. kroner utover Regjeringens forslag til bevaring av kulturminner. Økningen

skal blant annet benyttes til en styrking av ruinprogrammet.

FARTØYVERN

Komiteen mener at fartøyvern utgjør en viktig del av norsk kulturarv. Det er viktig å bevare og vedlikeholde et representativt utvalg av fartøy som representerer de ulike epokene innen den norske maritime historie.

Komiteen ser fram til at Regjeringen legger fram en nasjonal verneplan for fartøy der man tar vare på et representativt utvalg av fartøy.

Komiteen mener fartøyvern genererer viktige verdier for eierne, brukerne og lokalsamfunnene langs kysten.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre mener videre at det derfor er viktig med tilskuddsordninger der det til nå er inngått avtale med eierne om vern.

Kap. 4429 Riksantikvaren

Det budsjetteres med 5,059 mill. kroner på dette kapitlet for 2009, som er en økning på 4,4 pst. i forhold til 2008.

Kap. 1432 Norsk kulturminnefond

Det foreslås bevilget 43,680 mill. kroner på post 50 for 2009. Dette er det samme som for saldert budsjett 2008.

Norsk kulturminnefond ble opprettet i 2002 med en grunnkapital på 200 mill. kroner, som siden er øket til 1 000 mill. kroner. Det er foreslått å øke fondskapitalen med 200 mill. kroner i 2009. Avkastningen av kapitalen skal benyttes til kulturminneformål og til forvaltningen av tilskuddsmidlene, jf. post 50. Post 90 Fondskapital behandles av finanskomiteen utenfor rammesystemet.

Komiteen vil peke på at målet med Norsk kulturminnefond er at det skal legge til rette for økt samspill mellom offentlige og private midler til vern og utvikling av fredede og bevaringsverdige kulturminner og kulturmiljøer.

Komiteen viser til at midlene fra fondet skal komme i tillegg til de ordinære bevilgningene til kulturminneformål, og at dette vil stimulere til økt innsats for kulturminnevern fra private, men også fra næringslivet.

Komiteen viser til at kulturminner og kulturmiljø representerer store verdier både for den enkelte og for samfunnet. Komiteen erkjenner at viktige kulturhistoriske verdier er i ferd med å gå tapt for all tid.

Komiteen viser til at fondets midler skal gå til både fredede og ikke fredede, bevaringsverdige kulturminner og kulturmiljø. Tildeling til fredede kulturminner må økes for å etterkomme kravet i forskriftene om at minst 1/3 av fondets avkastning skal gå til fredede kulturminner.

Komiteen vil understreke viktigheten av å ivareta vår kulturarv. Kulturminner – både i immateriell og materiell form – er sporene av våre forfedres liv og virke som fortsatt kan sees og oppleves i dagens samfunn. Vi har en forpliktelse til å bringe kunnskapen om vår fortid videre. Staten er en stor "eier" av kulturminner, og har et spesielt ansvar for å ta vare på disse.

Komiteen viser til at hovedtrekkene for kulturminnepolitikken ble trukket opp i St.meld. nr. 16 (2004–2005) Leve med kulturminner og Innst. S. nr. 227 (2004–2005).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at Regjeringen i statsbudsjettet for Kulturminneåret 2009 ikke foreslår noe som bedrer situasjonen for fredede bygg i privat eie. Det er fortsatt ingen insitamenter fra det offentlige som oppmuntrer til jevnt og godt vedlikehold av fredede bygg i privat eie. Disse medlemmer viser til at det i statsbudsjettet for 2009 ikke er foreslått endringer i forhold til utgiftsføring av vedlikehold på fredet hus. Merverdiavgiftsspørsmålet er utsatt, og budsjettpostene hos Riksantikvaren som er relevant for fredede bygg er ikke foreslått økt.

Disse medlemmer vil understreke behovet for at Regjeringen følger opp Stortingets intensjoner. I "Leve med kulturminner" varslet regjeringen Bondevik II en opptrapping av Kulturminnefondet, og disse medlemmer viser til stortingsvedtak nr. 428, 8. juni 2005, der Regjeringen oppfordres til å gjennomføre en opptrapping av fondskapitalen i Norsk kulturminnefond, slik at den når 1,4 mrd. kroner i løpet av 2009.

Disse medlemmer viser til at med det fremlagte budsjettforslaget vil fondskapitalen i 2009 være på 1,2 mrd. kroner. Disse medlemmer konstaterer derfor at Regjeringen ikke vil nå målsettingen det var bred enighet om ved behandlingen av St.meld. nr. 16 (2004–2005) om 1,4 mrd. kroner i 2009.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative statsbudsjett der det er foreslått å øke fondskapitalen i Kulturminnefondet med 100 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Venstre viser til partienes respektive alternative budsjett hvor det er foreslått å

øke fondskapitalen i Kulturminnefondet med 200 mill. kroner utover Regjeringens forslag.

Kap. 4432 Norsk kulturminnefond

Det budsjetteres med 43,680 mill. kroner på dette kapitlet for 2009, som er det samme som for 2008.

Kap. 1441 Statens forurensningstilsyn

Det foreslås bevilget 621,854 mill. kroner på dette kapitlet for 2009, som er en økning på 0,4 pst. i forhold til 2008.

Komiteen viser til at Statens forurensningstilsyn (SFT) har en meget sentral funksjon i miljøpolitikken, ved bl.a. å ha som ansvar å tydeliggjøre de ulike samfunnssektorenes ansvar for å oppfylle de miljøpolitiske mål vi har satt oss i Norge.

Dette innebærer at SFT skal medvirke til at klimagassutslippene reduseres, et av de mest sentrale miljøtiltakene, og videre bidra til reduksjon og spredning av helse- og miljøfarlige stoff og kjemikalier, bidra til bedre hav- og vannforvaltning, bidra til avfallsreduksjon, bidra til reduksjon av skadevirkningene ved støy og luftforurensning og sikre tilgang på oppdatert og pålitelig miljøinformasjon. SFT er også meget viktig i rådgivningsarbeidet og som utreder for Miljøverndepartementet. SFT har meget viktige overvåkingsoppgaver, tilsynsoppgaver og informasjonsoppgaver i forhold til miljøutviklingen. SFT har en viktig rolle i det internasjonale miljøvernssamarbeidet og utviklingssamarbeidet på miljøområdet.

Komiteen merker seg SFTs ansvar som forvalter av flere forskrifter i tilknytning til gebyrer, som har utgangspunkt i prinsippet om at "forurenser skal betale".

Komiteen mener opprettingen av en nasjonal miljøprøvebank for analyse av miljøgifter i forskjellige typer prøvemateriale, kan vise seg å bli meget viktig for å få til riktige tiltak mot forurensning med miljøgifter og selvsagt dokumentasjon på spredning og konsentrasjon av miljøgifter.

Komiteen er tilfreds med at det legges opp til at innsamling av materiale skal skje fra faste stasjoner over hele landet og i de arktiske områdene og i havområdene utenfor norskekysten.

Komiteen har merket seg at det foreslås at SFT får en økning på 5 mill. kroner av posten som bl.a. går til faggruppen på klima, og at denne faggruppen blant annet skal utarbeide underlagsmateriale til en eventuell ny klimamelding. Komiteen mener dette er viktig da klimaendringer krever kontinuerlige vurderinger, analyser og tiltak.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, støtter sterkt opp under at Norge, også sammen med de nordiske land, har tatt

mål av seg til å ha en ledende rolle fram mot miljøtoppmøtet (partsmøtet) i København i desember 2009. Norge markerte dette tydelig under miljøtoppmøtet på Bali i 2007, bl.a. ved å bekjentgjøre at vi ville finansiere et av de forberedende møtene som ble planlagt holdt i Afrika i løpet av 2008 for å legge et bedre grunnlag for nødvendige beslutninger i København 2009.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, er kjent med at SFT har fått i oppdrag fra Miljøverndepartementet å ta ansvar for den statlige ordninga for frivillig kjøp av klimakvoter. Det er viktig at denne ordningen gjøres kjent, og at den gjøres enkel å håndtere for folk som er motiverte for å kjøpe klimakvoter. Dermed kan de som ønsker det være med på å få til utslippsreduksjoner av CO₂.

Dette flertallet merker seg at det foreslås en økning på 3 mill. kroner utover de 3 mill. kronene som var der fra før, for å fremme innovasjon av miljøteknologi. Dette er meget viktig.

Dette flertallet vil videre støtte at det tas initiativ til å styrke kommunenes arbeid med miljø og samfunnsutvikling – bl.a. ved at Miljøverndepartementet og Kommunenes Sentralforbund går sammen om et femårig program for kommunenettverk for miljø- og samfunnsutvikling, der klima og energi inngår i programmet. Flertallet støtter opp om at det vurderes ytterligere tiltak for i sterkere grad å involvere det lokale nivået i klimapolitikken.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre har merket seg at SFT har fått i oppdrag å foreslå tiltak som skal følge opp klimaforliket på Stortinget januar 2008, og som skal danne underlagsmateriale for en ny stortingsmelding om oppfølging av klimaforliket.

Disse medlemmer har merket seg at dette arbeidet, kalt Klimakur 2020, først vil være ferdig i november 2009. Dette innebærer at SFTs forslag til tiltak som skal følge opp klimaforliket, og Regjeringens politiske behandling av disse, først vil være klart etter stortingsvalget høsten 2009, noe disse medlemmer mener er uheldig.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener Norge i mindre grad bør fokusere på å være ledende og drive månelandinger, og i større grad finne frem til realistiske standpunkter som Kina, USA, Brasil, India og andre store land kan være med på. Disse medlemmer mener en ny internasjonal klimaavtale må ta innover seg utfordringene med karbonlekkasje, og at dette må være

sentralt i arbeidet fremfor å presentere alternativer som man vet verden for øvrig ikke kan stille seg bak.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det foreslås å øke bevilgningene til SFT med 5 mill. kroner for å styrke kompetansen til å kunne møte de store utfordringene på klimaområdet og innen petroleumsvirksomheten.

FORURENSET GRUNN. OPPRYDDINGSTILTAK

Komiteen understreker viktigheten av en systematisk oppfølging av oppryddingstiltak for vann, grunn og sedimenter som er forurenset av farlige miljøgifter. Komiteen er bekymret for miljøtilstanden i mange av landets fjorder, havner og innsjøer med hensyn til høye konsentrasjoner av miljøgifter. Mye er historisk forurensning som representerer en betydelig belastning for naturmiljøet. Mattilsynet advarer mot spising av fisk og skalldyr fra over 30 fjordområder langs kysten. Fjordene er forurenset med alt fra PCB til tungmetaller og dioksiner. Mange lokalsamfunn sliter med forurensede fjorder. At forurensningen får ligge, svekker også Norges omdømme som kyst- og fiskerinasjon.

Komiteen har merket seg det arbeidet som foregår med oppryddingstiltak i vann, i grunnen og i sedimenter som er forurenset av farlige miljøgifter. Komiteen ser at det må foretas nøye forhandsvurderinger før en kan sette i gang opprydding på den enkelte lokalitet, men understreker at det er viktig at det holdes godt tempo i dette arbeidet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til St.prp. nr. 15 (2008–2009). Flertallet har merket seg at arbeidet med igangsetting av tiltak i sedimenter er tid- og kostnadskrevende, og at flere av de kostnadskrevende tiltakene først kan igangsettes i 2010/2011.

På denne bakgrunn foreslår flertallet at kap. 1441 post 39 Oppryddingstiltak, reduseres med 8,5 mill. kroner i forhold til Regjeringens budsjettfor-slag. Post 39 bevilges med i alt 94,280 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre vil vise til at Jærvassdragene er klassifisert som "sterkt forurenset" eller "forurenset". Disse medlemmer vil åpne for at midlene over posten skal kunne benyttes til delfinansiering av helhetlige tiltak som reduserer næringstilførselen og bedrer vannkvaliteten i Jærvassdragene, herunder tiltak innenfor landbruks- og avløpssektoren. Midlene skal også kunne benyttes til nødvendig tilstandsovervåkning.

Disse medlemmer mener det er viktig å arbeide for å nå regionale mål om å redusere fosforutslipp til vassdrag. Morsa er drikkevannskilde for 60 000 mennesker, og det er således særdeles viktig å ha nok ressurser og kompetanse til dette viktige vassdraget. Det skal være gjennomført en evaluering av tiltaksgjennomføringen innen spredte avløp og jordbruket i Morsa. Denne skal danne grunnlaget for en revidering av Handlingsplan for Morsa og innspill til forvaltningsplan for Vannregion Glomma med flere vassdrag.

Disse medlemmer mener det er behov for en handlingsplan for opprydding og finansiering av giftopprydding i fjorder og sedimenter.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen lage en handlingsplan for å sikre opptrapping av arbeidet med opprydding av forurensning i fjorder, vassdrag og havner."

Disse medlemmer viser til at Regjeringen har bebudet økt innsats for å rydde opp i denne forurensningen. Dette løftet følges ikke tilstrekkelig opp. I stedet reduseres bevilgningene til oppryddingstiltak med 10 mill. kroner i statsbudsjettet for 2009. Denne reduksjonen gjør at det viktige arbeidet med å fjerne miljøgifter fra norske fjorder, havner og innsjøer blir forsinket.

Disse medlemmer mener det er behov for styrket innsats for oppryddingstiltak i vann, grunn og sedimenter som er forurenset med farlige miljøgifter. Disse medlemmer registrerer at Regjeringen tvert imot reduserer bevilgningen til oppryddingstiltak i statsbudsjettet med 10 mill. kroner, og at regjeringspartiene kutter bevilgningen ytterligere med 8,5 mill. kroner i Stortingets behandling. Disse medlemmer mener Regjeringen med dette sender signaler om å redusere innsatsen i forhold til opprydding av forurensning og miljøgifter, og er bekymret for at kuttet i bevilgningene blant annet skal gå ut over oppryddingen i Vansjø.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative statsbudsjett der det er foreslått å bevilge 30 mill. kroner utover Regjeringens forslag til oppryddingstiltak i vann, grunn og sedimenter som er forurenset med farlige miljøgifter over kap. 1441 post 39. Det vil si en bevilgning på 132,780 mill. kroner, som er en økning på 20 mill. kroner i forhold til 2008.

Komiteens medlem fra Venstre er bekymret for miljøtilstanden i mange av landets fjorder, havner og innsjøer med hensyn til høye konsentrasjoner av miljøgifter. Mye er historisk forurens-

ning som representerer en betydelig belastning for naturmiljøet. Regjeringen har bebudet økt innsats for å rydde opp i denne forurensningen. Dette løftet følges ikke tilstrekkelig opp. Dette medlem vil vise til Venstres alternative statsbudsjett hvor Venstre foreslår å øke bevilgningene til oppryddingstiltak for forurenset grunn og sjøbunn med 20 mill. kroner.

AVFALL

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at departementet i budsjettproposisjonen har foretatt en brei gjennomgang av de aktuelle avfallspolitiske saker, og flertallet viser til gjennomgangen.

Flertallet vil spesielt peke på at det er innført forbud mot å deponere nedbrytbart materiale, noe som sammen med andre eksisterende virkemidler ventelig vil redusere klimagassutslippene fra deponi til om lag en tredel. Deponiforbudet vil tre i kraft fra 1. juli 2009. Det er nå betydelig forbrenningskapasitet under planlegging og oppbygging, og det kan forventes at nødvendig forbrenningskapasitet vil være på plass i løpet av få år. En vil ha stort fokus på materialgjenvinning og utnytting av materiale i bioenergianlegg.

Flertallet viser og til at Miljøverndepartementet i tiden fremover vil ha stor oppmerksomhet på avfallsforebygging, og det er i budsjettforslaget for 2009 lagt inn 3 mill. kroner til et prosjekt for avfallsforebygging.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at Regjeringen i budsjettproposisjonen fra Miljøverndepartementet s. 101–105 foretar det den kaller "en brei gjennomgang av dei aktuelle virkemidla på avfallsområdet", med henvisning til et vedtak fattet under Stortingets behandling av St.meld. nr. 26 (2006–2007) Regjeringens miljøpolitikk og rikets miljøtilstand.

Disse medlemmer mener redegjørelsen i statsbudsjettet er svært langt fra å være en helhetlig gjennomgang av avfallspolitikken. Redegjørelsen er snarere et tilfeldig utvalg av aktuelle avfallspolitiske saker, uten at disse settes i en større sammenheng. Siste gang Norge hadde en systematisk og helhetlig gjennomgang av avfallspolitikken var under Torbjørn Berntsens tid som miljøvernminister på 1990-tallet.

Disse medlemmer registrerer at Regjeringen mener den har foretatt en slik helhetlig gjennomgang i forslaget til statsbudsjett for 2009, og at dette er grunnen til at regjeringspartiene ikke fant å kunne støtte representantforslaget under behandlingen av Innst. S. nr. 60 (2008–2009). Disse medlemmer

mener dette sier mye om Regjeringens lave ambisjonsnivå i avfallspolitikken. Konsekvensen av Regjeringens avfallspolitikk vil høyst sannsynlig være sterkt økende avfallseksport og mange dispensasjoner fra det tidspunktet deponiforbudet for biologisk nedbrytbart avfall trer i kraft 1. juli 2009.

Med dette som bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2009 fremme forslag om:

- forbedring av rammebetingelsene for kildesortering, materialgjenvinning, energiutnyttelse og biologisk behandling av avfall
- utvidet bruk av produsentansvar, spesielt innen håndtering av farlig avfall
- omlegging av sluttbehandlingsavgiften i tråd med klimapolitiske målsettinger og deponiforbudet."

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser for øvrig til Dokument nr. 8:129 (2007–2008) representantforslag fra stortingsrepresentantene Line Henriette Holten Hjemdal, May-Helen Molvær Grimstad og Ingebrigt S. Sørfonn om helhetlig gjennomgang av avfallspolitikken og bedring av rammebetingelsene for miljøvennlig avfallshåndtering i Norge. I forslaget tar representantene til orde for:

- forbedring av rammebetingelsene for kildesortering, materialgjenvinning, energiutnyttelse og biologisk behandling av avfall
- tiltak for økt utbygging av infrastruktur for industrivarmer/fjernvarmer
- en kritisk gjennomgang av dagens avgiftsregime med forslag til omlegging av sluttbehandlingsavgiften i tråd med klimapolitiske målsettinger
- forslag til utvidet bruk av produsentansvar, spesielt innen håndtering av farlig avfall
- vurdering av enerett for behandling av avfall som et virkemiddel for å bygge opp nødvendig behandlingskapasitet i Norge
- vurdering av kvoteregulering eller eksportforbud for blandet kommunalt avfall.

VEST TANK-ULYKKEN

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til Vest Tankulykken i Sløvåg i Gulen kommune 24. mai 2007, hvor to tanker med giftig oljeavfall og svovel gikk i luften etter selvantennning. Vest Tank mottok i månedene før eksplosjonen avfall fra avsvovling av coker

gasoline samt flere leveranser av coker gasoline. Selskapet inngikk i en virksomhet med vasking av svovelholdig coker gasoline, et restprodukt fra oljeraffinering. Svovelen som ble skilt ut ble samlet opp på tanken som senere eksploderte. Flertallet viser til at befolkningen i området har slitt med helseplager i etterkant av ulykken. Erfaringene fra hendelsen viser at offentlige instanser ikke gjorde en god nok jobb i håndteringen av eksplosjonen.

Flertallet mener Vest Tank-ulykken viser at det er behov for en grundig gjennomgang av systemene for kontroll og tilsyn med skipslaster som ankommer norske havner, – og med virksomheter som importerer, eksporterer eller på andre måter håndterer kjemikalier og farlig avfall. Mye tyder på at kontrollen av farlige skipslaster i dag kan forbedres.

Flertallet er orientert om at SFT har opprettet en arbeidsgruppe med medlemmer fra blant annet Kystverket, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap og Toll- og avgiftsdirektoratet for å styrke samarbeidet på dette området gjennom bl.a. bedre informasjonsutveksling, større grad av fysiske kontroller og bedre samordning av ressursinnsatsen. Flertallet mener det er behov for helhetlig gjennomgang av systemene for kontroll og tilsyn med håndtering av farlige skipslaster basert på erfaringene etter Vest Tank-ulykken.

Flertallet foreslår:

"Stortinget ber Regjeringen på bakgrunn av erfaringene fra Gulen orientere Stortinget om gjennomgangen av kontroll og tilsyn med inn- og utskipping av farlige stoffer og avfall i norske havner."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til Vest Tank-ulykken i Sløvåg i Gulen kommune 24. mai 2007, hvor to tanker med giftig oljeavfall og svovel gikk i luften etter selvantennning. Vest Tank mottok i månedene før eksplosjonen store leveranser av dårlig bensin. Selskapet inngikk i en virksomhet med vasking av svovelholdig coker gasoline, et restprodukt fra oljeraffinering. Etter vaskingen ble den svært dårlige

bensinen, med et svovelinnhold som langt overstiger det som er tillatt i Europa, fraktet til Vest-Afrika. Svovelen som ble skilt ut ble liggende igjen på tanken som senere eksploderte.

Disse medlemmer viser til at befolkningen i området har slitt med tildels omfattende helseplager i etterkant av ulykken. Erfaringene fra hendelsen viser at de statlige instansene ikke gjorde en god nok jobb i håndteringen av eksplosjonen. SFT har ifølge ordføreren i kommunen, Trude Brosvik, fortsatt ikke offentliggjort hva som var på tankene da de eksploderte, og SFT tok ikke egne prøver trass i lovnader om skjerpede kontroller.

Disse medlemmer mener Vest Tank-ulykken viser at det er behov for en grundig gjennomgang av systemene for kontroll og tilsyn med skipslaster som ankommer norske havner – og med virksomheter som importerer, eksporterer eller på andre måter håndterer kjemikalier og farlig avfall. Mye tyder på at kontrollen av farlige skipslaster i dag ikke fungerer slik den burde gjøre, og at det er behov for å få på plass et kontrollsystem med systematiske uanmeldte stikkprøvekontroller av skipslaster som ankommer norske havner.

Disse medlemmer er orientert om at SFT har opprettet en arbeidsgruppe med medlemmer fra blant annet Kystverket, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap og Toll- og avgiftsdirektoratet for å styrke samarbeidet på dette området gjennom bl.a. bedre informasjonsutveksling, større grad av fysiske kontroller og bedre samordning av ressursinnsatsen.

Disse medlemmer mener det er behov for helhetlig gjennomgang av systemene for kontroll og tilsyn med håndtering av farlige skipslaster basert på erfaringene etter Vest Tank-ulykken, og fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen på bakgrunn av erfaringene fra Gulen gjennomføre en helhetlig gjennomgang av kontroll og tilsyn med inn- og utskipping av farlige stoffer og avfall i norske havner, og fremme forslag for Stortinget om et forbedret kontrollsystem i Revidert nasjonalbudsjett for 2009."

Kap. 1441 Statens forurensningstilsyn: Oversikt over de postene der partiene har avvikende forslag til bevilgning. Kapittelsummen inkluderer summen av alle poster under kapitlet. Tall i parentes viser avviket i forhold til Regjeringens forslag (i 1 000 kr)

Kap.	Post	Formål	St.prp. nr. 1	A, SV og Sp
1441		Statens forurensningstilsyn (jf. kap. 4441)	621 854	613 354
	39	Oppryddingstiltak	102 780	(-8 500) 94 280 (-8 500)

Kap. 4441 Statens forurensningstilsyn

Det budsjetteres med 64,017 mill. kroner på dette kapitlet for 2009, som er en økning på 14,1 pst. i forhold til 2008. Økningen skyldes i hovedsak ny post 1 Inntekter, som følge av den statlige ordningen for frivillig kjøp av klimakvoter.

Kap. 1445 Miljøvennlig skipsfart

Det budsjetteres med 3,0 mill. kroner på dette kapitlet for 2009, som er en styrking på 1 mill. kroner i forhold til saldert budsjett for 2008. Denne styrkingen er lagt inn for å intensivere strategisk internasjonalt arbeid, håndheving av nye og eksisterende miljøkrav og oppfølging av tiltakene i Regjeringens maritime strategi.

Komiteen viser til at Norge er forpliktet av Ballastvannkonvensjonen, som er et internasjonalt forpliktende regelverk for kontroll og behandling av ballastvann og sedimenter fra skip.

Komiteen deler Regjeringens bekymring for spredning av fremmede arter til områder hvor disse naturlig ikke hører hjemme.

Komiteen viser til Norges utslippsforpliktelser i henhold til Gøteborg-protokollen hva gjelder nitrogenoksider (NO_x). Komiteen er enig i Regjeringens ambisjoner om å redusere norske NO_x-utslipp, og viktigheten av at Norge ivaretar våre forpliktelser i Gøteborg-protokollen om utslippsreduksjon av gasser som fører til forsuring, overgjødning og ozonangivelse.

Komiteen er tilfreds med at Miljøverndepartementet i mai 2008 inngikk en miljøavtale med 14 næringsorganisasjoner.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, viser til at Regjeringen i statsbudsjettet for 2007 innførte en egen avgift på NO_x.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre støttet ikke innføringen av en NO_x-avgift, men foreslo allerede sommeren 2006 å innføre en NO_x-fondsordning i samarbeid med industri og andre næringsaktører. Disse medlemmer er sikker på at den ordningen som nå er innført, vil ha langt større miljøgevinst enn en ren NO_x-avgift ville kunnet få.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative statsbudsjett.

Kap. 1447 Miljøhensyn i offentlige innkjøp

Det budsjetteres med 8,0 mill. kroner på dette kapitlet for 2009.

Komiteen viser til at Direktoratet for forvaltning og IKT (DIFI) ble opprettet under Fornyings- og administrasjonsdepartementet 1. januar 2008. Komiteen viser til at hovedarbeidsområdet for direktoratet innenfor Miljøverndepartementets ansvarsområde, vil være miljøbevisste offentlige nyanskaffelser. Direktoratet har ansvar for å følge opp handlingsplanen for miljø og samfunnsansvar i offentlige nyanskaffelser, herunder sikre at miljøhensyn blir integrert som en naturlig del av den generelle innkjøpspolitikken i all offentlig virksomhet.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, er positiv til at bevilgningene knyttet til oppfølging av handlingsplanen er styrket med 4,0 mill. kroner for 2009.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative statsbudsjett.

Kap. 1465 Statens kjøp av tjenester i Statens kartverk

Det foreslås bevilget 378,823 mill. kroner på dette kapitlet for 2009, som er en økning på 2,0 pst. i forhold til 2008.

Komiteen legger vekt på at den overordna målsettingen om at Norge skal ha en formålstjenlig infrastruktur for sjø- og landområde med tilgjengelig geografisk informasjon. Komiteen peker på at nøyaktige sjøkart er en forutsetning for sikker skipstrafikk. God kartlegging er også en forutsetning for godt redningsarbeid på sjøen, uansett om det er menneskeliv eller miljøet man skal redde.

Komiteen er derfor fornøyd med at Regjeringen legger opp til at arbeidet med å lede og koordinere en offisiell internasjonal karttjeneste gjennom Primar Stavanger blir en prioritert oppgave for Kartverket.

Komiteen er fornøyd med at hele kysten nå er dekt av elektroniske sjøkart, men er bekymret for at kunnskapsgrunnlaget fortsatt ikke overalt er så pålitelig som overgangen til satellittbaserte løsninger krever.

Komiteen ber derfor Regjeringen fortsette å prioritere sjøkartlegging også etter at hele kysten har fått nye digitale kartserier.

Komiteen viser også til at sjøtrafikken rundt Svalbard har økt kraftig, og at det i havområdene rundt Svalbard og spesielt nord for øygruppen er svært mangelfullt kartlagt. Komiteen peker på at disse forholdene sammen med mørke og dravis kan øke faren for et alvorlig uhell i området.

Samtidig peker komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig

Folkeparti og Venstre på at store områder på de nye digitale kartene inneholder gamle data. Spesielt bekymringsfullt mener disse medlemmer det er at randsonen, grunnere enn 20 meter, ikke er sjømålt i det hele tatt, og peker på at slik kartlegging er en forutsetning for kystnær navigering, som for eksempel i en oljevernaksjon.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative statsbudsjett.

Kap. 2465 Statens kartverk

Det budsjetteres med 12,0 mill. kroner på dette kapitlet for 2009, som er tilsvarende saldert budsjett for 2008.

Komiteen peker på at Statens kartverk skal være et tydelig nasjonalt fagorgan innen sitt fagområde. Virksomheten skal konsentreres om myndighetsoppgaver og tilrettelegging for den norske geodatavirksomheten. Her inngår produksjon, standardisering, forvaltning og drift av offentlige data.

Komiteen viser til at Statens kartverk i 2009 står overfor store og viktige utfordringer med den videre oppbyggingen av matrikkelen, iverksettelsen av ny lov om eiendomsregistrering og Norge Digital.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative statsbudsjett.

Kap. 1471 Norsk Polarinstitut

Det budsjetteres med 210,738 mill. kroner på dette kapitlet for 2009, som er en økning på 24,4 pst. i forhold til saldert budsjett for 2008.

Komiteen har merket seg at Norsk Polarinstitut (NP) er den sentrale statsinstitusjonen for kartlegging, miljøovervåking og forvaltningsrettet forskning i Arktis og Antarktis, faglig og strategisk rådgiver overfor den sentrale forvaltningen og faglig rådgiver for miljødirektoratene og Sysselmannen i polarspørsmål.

Komiteen peker på at Norsk Polarinstitut har viktige oppgaver i arbeidet med gjennomføringen av den helhetlige forvaltningsplanen for Barentshavet – og ikke minst i å påse at miljøforvaltningen er aktivt til stede i Arktisk.

Komiteen mener at klimaendringene krever nøye overvåking, et arbeid som Norsk Polarinstitut bl.a. utfører i Arktis.

Komiteen vil understreke viktigheten av at instituttet driver et effektivt og godt informasjonsarbeid, noe som igjen kan danne grunnlag både for forståelsen av klimafaktorer og for politiske myndigheters handling nasjonalt og internasjonalt.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, understreker at instituttets polarforskning er viktig også i politisk henseende i tillegg til de åpenbare faglige årsakene. Vi må som nasjon gå foran og vise hvor viktig det er at vi setter inn ressurser på å bevare de polare områder som mest mulig upåvirkede områder i verden.

Et annet flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, har merket seg at det er lagt inn en betydelig økning til Norsk Polarinstitut, noe som gir rom for økt aktivitet på flere områder, f.eks. oppbygging av et "Norsk kompetansesenter for is og klima", med en bevilgning på 22 mill. kroner i tillegg til styrket aktivitet på andre områder.

Et tredje flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at det på en rekke områder innenfor flere departementers budsjetter er lagt inn ressurser til bredere og økt aktivitet i nordområdene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet peker på at Norsk Polarinstitut både driver med forvaltning og rådgivning overfor andre forvaltningsorganer, særlig Sysselmannen på Svalbard, samtidig som de driver miljøforskning på en rekke områder i Arktis og til dels i Antarktis.

Disse medlemmer peker på at dette ikke er en ideell situasjon, og peker på at en slik praksis heller ikke er i tråd med St.meld. nr. 20 (2004–2005) Med vilje til forskning, hvor det ble lagt til grunn at forskning og forvaltning i størst mulig grad burde skilles institusjonelt.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at budsjettene til NP er stramme, og bør i større grad i fremtiden reflektere de store utfordringene direktoratet står overfor.

Disse medlemmer viser til Høyres alternative budsjettforslag.

Kap. 4471 Norsk Polarinstitut

Det budsjetteres med 39,954 mill. kroner på dette kapitlet for 2009, som er en økning på 4,4 pst. i forhold til saldert budsjett for 2008.

Kap. 1472 Svalbard miljøvernfond

Det budsjetteres med 11,55 mill. kroner på dette kapitlet for 2009, som er en økning på 35,9 pst. i forhold til saldert budsjett for 2008.

Komiteen viser til at Svalbard miljøfond skal ha som formål, i samsvar med svalbardmiljøloven, å verne miljøet på Svalbard.

Komiteen viser videre til at fondet finansieres av flere kilder som miljøavgift for reisende til Svalbard, avgift på kort og for felling i forbindelse med høsting m.m.

Komiteen merker seg at det er samsvar mellom inntektene til fondet og de midler som brukes og at dette administreres av Sysselmannen.

Kap. 4472 Svalbard miljøvernfond

Det budsjetteres med 0,125 mill. kroner på dette kapitlet for 2009, som er en reduksjon i forhold til saldert budsjett for 2008.

3. FORSLAG FRA MINDRETALL

Rammeuavhengige forslag

Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre:

Forslag 1

Stortinget ber Regjeringen legge frem en stortingsmelding om hvordan bekjempelsen av Gyrodactylus Salaris som trussel mot norske villaksstammer er tenkt gjennomført. En slik plan bør inneholde både metodevalg, budsjettmessige konsekvenser og prioritering av smitteområder.

Forslag 2

Stortinget ber Regjeringen legge fram et skatte- og avgiftsopplegg for å styrke kulturminnearbeidet.

Forslag 3

Stortinget ber Regjeringen lage en handlingsplan for å sikre opptrapping av arbeidet med opprydding av forurensning i fjorder, vassdrag og havner.

Forslag 4

Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2009 fremme forslag om:

- forbedring av rammebetingelsene for kildesortering, materialgjenvinning, energiutnyttelse og biologisk behandling av avfall
- utvidet bruk av produsentansvar, spesielt innen håndtering av farlig avfall
- omlegging av sluttbehandlingsavgiften i tråd med klimapolitiske målsettinger og deponiforbudet.

Forslag 5

Stortinget ber Regjeringen på bakgrunn av erfaringene fra Gulen gjennomføre en helhetlig gjennomgang av kontroll og tilsyn med inn- og utskiping

av farlige stoffer og avfall i norske havner, og fremme forslag for Stortinget om et forbedret kontrollsystem i Revidert nasjonalbudsjett for 2009.

Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti:

Forslag 6

Stortinget ber Regjeringen gi en statlig garanti for finansieringen av et separasjonsanlegg i tilknytning til et gassrør til Grenland i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2009.

Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre:

Forslag 7

Stortinget ber Regjeringen om å utrede en ordning med kjøp av oppsynstjenester fra andre enn staten.

Forslag fra Fremskrittspartiet og Høyre:

Forslag 8

Stortinget ber Regjeringen fremme de nødvendige lovendringsforslag slik at konsesjonsmyndighet for alle kraftverk opp til 1 MW delegeres til den enkelte kommune.

Forslag fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti:

Forslag 9

Stortinget ber Regjeringen innføre lønnskompensasjon for jegere i skadefellingslag fra dag 1.

Forslag 10

Stortinget ber Regjeringen inkludere retten til å forsvare hund og egen innmark i den varslede endringen i nødvergeparagrafen.

Forslag fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre:

Forslag 11

Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2010 gjenopprette friluftsliv som eget resultatområde i Miljøverndepartementets budsjett.

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 12

Stortinget ber Regjeringen utarbeide et prøveprosjekt hvor noen kommuner overføres konsesjonsmyndigheten for utbygging av småskala kraftproduksjon begrenset oppad til 3 MW. En evaluering av prosjektet forelegges Stortinget etter 4 år.

Forslag 13

Stortinget ber Regjeringen fremme sak for Stortinget om en omlegging av Enovas støtteordninger for energieffektivisering, hvor det primære virkemiddel er reduserte avgifter og/eller skatterabatt ved kjøp og installasjon av teknologi for energieffektivisering.

Forslag 14

Stortinget ber Regjeringen gjennomføre en evaluering av de naturfaglige og samfunnsøkonomiske konsekvenser av gjennomførte og planlagte skogverneprosesser.

Forslag 15

Stortinget ber Regjeringen revurdere og redusere bestandsmålene for ulv og bjørn.

Forslag 16

Stortinget ber Regjeringen sørge for at bestandsmålene for jerv og gaupe ikke i betydelig grad overstiger de vedtatte bestandsmål.

Forslag 17

Stortinget ber Regjeringen styrke lokaldemokratiets rett til å delta i forvaltningen av norske rovdyr, herunder tildele skadefellingstillatelser.

Forslag 18

Stortinget ber Regjeringen oppheve forvaltningsområdet for ulv.

Forslag 19

Stortinget ber Regjeringen legge det totale antallet ulveynglinger i flokker som helt eller delvis har revir i Norge til grunn for bestandsmålene.

Forslag fra Kristelig Folkeparti og Venstre:*Forslag 20*

Stortinget ber Regjeringen i statsbudsjettet for 2010 opprette en ny budsjettpost til miljøvernarbeid i organisasjoner som ikke primært er miljøorganisasjoner.

4. KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har ellers ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k :

**A. Rammeområde 12
(Olje og energi)**

I

På statsbudsjettet for 2009 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
1800		Olje- og energidepartementet		
	1	Driftsutgifter	139 274 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	34 400 000	
	71	Tilskudd til Norsk Oljemuseum	8 500 000	
1810		Oljedirektoratet		
	1	Driftsutgifter	202 000 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	261 800 000	
	45	Større utstysanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	5 000 000	
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat		
	1	Driftsutgifter	367 280 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	58 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	22	Flom- og skredforebygging, <i>kan overføres, kan nyttes under post 60 ...</i>	115 800 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	6 000 000	
	60	Tilskudd til skredforebygging, <i>kan overføres, kan nyttes under post 22 ...</i>	10 000 000	
	73	Tilskudd til utjevning av overførings-tariffer, <i>kan overføres</i>	60 000 000	
1825		Omlegging av energibruk og energi-produksjon		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres ...</i>	34 500 000	
	50	Overføring til Energifondet	591 000 000	
	70	Tilskudd til elektrisitetssparing i husholdninger, <i>kan overføres</i>	40 000 000	
	74	Naturgass, <i>kan overføres</i>	30 000 000	
1830		Forskning		
	22	Forvaltningsrettet forskning og utvikling, <i>kan overføres</i>	22 000 000	
	50	Norges forskningsråd	569 500 000	
	70	Internasjonale samarbeids- og utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	10 300 000	
1832		Internasjonalisering		
	70	Internasjonalisering, <i>kan overføres ...</i>	22 350 000	
1833		CO ₂ -håndtering		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	765 000 000	
	22	CO ₂ -håndtering, internasjonalt, <i>kan overføres</i>	20 000 000	
	30	Investeringer, <i>kan overføres</i>	920 000 000	
	50	Overføring til fond for CLIMIT	81 800 000	
	70	Administrasjon, Gassnova SF	70 000 000	
1870		Petoro AS		
	70	Administrasjon	252 000 000	
2440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten		
	30	Investeringer	25 200 000 000	
	50	Overføring til Statens petroleumsforsikringsfond	1 500 000 000	
2490		NVE Anlegg		
	24	Driftsresultat:		
		1 Driftsinntekter	-47 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	2	Driftsutgifter	40 200 000	
	3	Avskrivninger	5 500 000	
	4	Renter av statens kapital	1 300 000	0
45		Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	5 000 000	
		Totale utgifter		31 401 504 000
Inntekter				
4800		Olje- og energidepartementet		
	3	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	1 050 000	
70		Garantiprovisjon, Gassco	1 650 000	
4810		Oljedirektoratet		
	1	Gebyrinntekter	10 100 000	
	2	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	38 100 000	
	3	Refusjon av tilsynsutgifter	10 700 000	
4820		Norges vassdrags- og energidirektorat		
	1	Gebyrinntekter	47 900 000	
	2	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	49 000 000	
40		Flom- og skredforebygging	25 750 000	
4825		Omlegging av energibruk og energiproduksjon		
	85	Fondsavkastning	431 000 000	
4829		Konsesjonsavgiftsfondet		
	50	Overføring fra fondet	136 000 000	
4833		CO ₂ -håndtering		
	85	Fondsavkastning	91 800 000	
4860		Statnett SF		
	70	Garantiprovisjon	220 000	
5440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten		
	24	Driftsresultat:		
	1	Driftsinntekter	191 800 000 000	
	2	Driftsutgifter	-38 900 000 000	
	3	Lete- og feltutviklingsutgifter	-3 300 000 000	
	4	Avskrivninger	-17 000 000 000	
	5	Renter av statens kapital	-6 500 000 000	126 100 000 000
	30	Avskrivninger		17 000 000 000
	80	Renter av statens kapital		6 500 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
5490		NVE Anlegg		
	1	Salg av utstyr mv.	500 000	
		Totale inntekter		150 443 770 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2009 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1800 post 21	kap. 4800 post 3
kap. 1810 post 21	kap. 4810 post 2
kap. 1820 post 21	kap. 4820 post 2
kap. 1820 post 22	kap. 4820 post 40
kap. 2490 post 45	kap. 5490 post 1

III

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Kongen i 2009 kan overskride bevilgningen under kap. 1800 Olje- og energidepartementet, post 21 Spesielle driftsutgifter, til dekning av meglerhonorar og utgifter til faglig bistand ved statlig kjøp/salg av aksjeposter, rådgivning samt andre endringer som kan få betydning for eierstrukturen i StatoilHydro ASA.

IV

Fullmakt til å utgiftsføre og inntektsføre uten bevilgning

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2009 kan:

1. utgiftsføre kjøp av aksjer i StatoilHydro ASA uten bevilgning under kap. 1811 StatoilHydro ASA, post 96 Aksjekjøp.
2. utgiftsføre og inntektsføre uten bevilgning pro et contra-oppgjør i forbindelse med salg av SDØE-andeler under:
 - a) kap. 2440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten, post 25 Pro et contra-oppgjør.
 - b) kap. 5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten, post 1 Pro et contra-oppgjør.
3. utgiftsføre uten bevilgning tilskudd til fjerning av innretninger på kontinentalsokkelen under kap. 2442 Disponering av innretninger på kontinentalsokkelen, post 70 Tilskudd.

V

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2009 kan gi tilsagn utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt udekket ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1825		Omlagging av energibruk og energiproduksjon	
	50	Overføring til Energifondet	400,0 mill. kroner
	74	Naturgass	20,0 mill. kroner
1830		Forskning	
	50	Norges forskningsråd	33,0 mill. kroner

VI

Fullmakt til å inngå forpliktelser utover gitt bevilgning

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2009 kan pådra seg forpliktelser utover gitte bevilgninger innenfor følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1800		Olje- og energidepartementet	
	21	Spesielle driftsutgifter	7,0 mill. kroner
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat	
	22	Flom- og skredforebygging	50,0 mill. kroner
1830		Teknologi og internasjonalisering	
	22	Forvaltningsrettet forskning og utvikling	10,0 mill. kroner
1833		CO ₂ -håndtering	
	70	Administrasjon, Gassnova SF	20,0 mill. kroner
1870		Petoro AS	
	70	Administrasjon	35,0 mill. kroner

VII

Fullmakt til leie av lokaler

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2009 kan gi Oljedirektoratet fullmakt til å inngå avtale om leie av lokaler som pådrar staten forpliktelser på inntil 10 mill. kroner utover hva som dekkes innenfor gjeldende bevilgningsnivå under kap. 1810 Oljedirektoratet, post 1 Driftsutgifter.

VIII

Garantifullmakt

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2009 kan gi Gassco AS garanti innenfor en samlet ramme på inntil 1 mrd. kroner for skader og tap ved mottaksterminalene på kontinentet som har oppstått som følge av forsettlige handlinger hos ledende personell i Gassco AS.

IX

Forpliktelser under avsetningsinstruksen og øvrige driftsrelaterte forpliktelser

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2009 kan godkjenne at staten pådras forpliktelser utover gitte bevilgninger under kap. 2440/5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten, knyttet til:

1. løpende forretningsvirksomhet i interessentskapene, samt deltakelse i annen virksomhet som har tilknytning til leting og utvinning av petroleum.
2. avsetning av statens petroleum etter avsetningsinstruksen gitt Statoil ASA.

X

Utbyggingsrelaterte forpliktelser

Stortinget samtykker i at Kongen i 2009 kan godkjenne at staten pådras forpliktelser utover gitte bevilgninger under kap. 2440/5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten, hvor øvre grense for SDØEs forholdsmessige andel for det enkelte prosjekt/fase utgjør 5 mrd. kroner knyttet til deltakelse i:

1. utbyggingsprosjekter (planer for utbygging/anlegg og drift) på norsk kontinentalsokkel.
2. utviklingsprosjekter under Gassled.

XI

Forpliktelser før plan for utbygging og drift og for anlegg og drift er behandlet

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2009 kan godkjenne at staten pådras forpliktelser utover gitte bevilgninger under kap. 2440/5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten knyttet til kontraktmessige forpliktelser i fasen før plan for utbygging og drift er godkjent eller før tillatelse til anlegg og drift er gitt, herunder forpliktelser knyttet til en pre-interessentskapsfase.

XII

Utbyggingsprosjekter på norsk kontinentalsokkel

Stortinget samtykker i at Kongen i 2009 kan godkjenne prosjekter (planer for utbygging/anlegg og drift) på norsk kontinentalsokkel under følgende forutsetninger:

1. Prosjektet må ikke ha prinsipielle eller samfunnsmessige sider av betydning.
2. Øvre grense for de samlede investeringer per prosjekt utgjør 10 mrd. kroner.
3. Hvert enkelt prosjekt må vise akseptabel samfunnsøkonomisk lønnsomhet og være rimelig robust mot endringer i prisutviklingen for olje og naturgass.

XIII

Overføring av eiendomsrett mot bruksrett

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2009 kan godkjenne overføring av eiendomsrett fra en rettighetshavergruppe hvor Petoro AS som forvalter av SDØE er en av rettighetshaverne, til en annen rettighetshavergruppe. Det forutsettes at Petoro AS som forvalter av SDØE er sikret tilstrekkelig bruksrett. Denne fullmakt vil gjelde for de prosjekter hvor Kongen har fått fullmakt til å godkjenne plan for utbygging/anlegg og drift, samt ved mindre endringer for prosjekter hvor plan for utbygging/anlegg og drift allerede er godkjent. Fullmakten gis under forutsetning av at overføring av eiendomsrett ikke har prinsipielle eller samfunnsmessige sider av betydning.

XIV

Overdragelse av andeler i utvinningstillatelser

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2009 kan godkjenne overdragelse av andeler for Petoro AS som forvalter av SDØE i utvinningstillatelser der det antas at samlede utvinnbare ressurser i forekomstene er mindre enn 10 mill. tonn oljeekvivalenter.

XV

Overdragelse og samordning av andeler i utvinningstillatelser

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2009 i tråd med forutsetningene i St.prp. nr.

41 (2003–2004) kan godkjenne at Petoro AS kan delta i:

1. overdragelse (salg, kjøp eller bytte) av deltakerandeler i interessentskap hvor en rettighetshaver velger å tre ut av interessentskapet og hvor SDØE berøres av overdragelsen.
2. forenklet samordning av utvinningstillatelser med SDØE-andeler.
3. ny/endret plan for utbygging og drift av forekomster innenfor et samordnet område med SDØE-deltakelse.
4. overdragelse av deltakerandeler for å oppnå fortsatt harmonisering av deltakerandeler i utvinningstillatelser som er samordnet og hvor SDØE berøres av overdragelsen.

XVI

Overdragelse av andeler i rørledninger til Gassled

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2009 kan godkjenne nødvendige transaksjoner for overdragelse av andeler for Petoro AS som forvalter av SDØE for å innlemme rørledninger med SDØE-andel i Gassled. Statens andel i Gassled skal justeres for å gjenspeile innlemmelsen.

XVII

Opphevelse av generalforsamlingsklausulen

Stortinget samtykker i at generalforsamlingsklausulen skal kunne oppheves for gitte tillatelser og erstattes av en vetorett i tråd med konsesjonsdirektivet og petroleumsforskriftens § 12, dersom rettighetshaverne skulle ønske dette. Olje- og energidepartementet skal i så fall godkjenne dette i hvert enkelt tilfelle.

B. Rammeområde 13
(Miljø)

I

På statsbudsjettet for 2009 bevilges under:

Kap.	Post Formål	Kroner	Kroner
Utgifter			
1400	Miljøverndepartementet		
1	Driftsutgifter	195 156 000	
21	Spesielle driftsutgifter	174 757 000	
22	Spesielle driftsutgifter knyttet til lokalt miljøvern og universell utforming, kan overføres	2 000 000	
70	Grunnstøtte til frivillige miljøvernorganisasjoner	40 240 000	
71	Internasjonale organisasjoner	41 257 000	
72	Miljøverntiltak i nordområdene, kan overføres	1 800 000	
73	Tilskudd til kompetanseformidling og informasjon om miljøvennlig produksjon og forbruk, kan overføres	25 750 000	
74	Tilskudd til AMAP, kan overføres	3 700 000	
75	Miljøvennlig byutvikling, kan overføres	31 000 000	
76	Støtte til nasjonale og internasjonale miljøtiltak, kan overføres	22 471 000	
79	Den nordiske verdensarvstiftelsen	5 000 000	
80	Tilskudd til universell utforming og tilgjengelighet for alle, kan overføres, kan nyttes under post 22	600 000	
81	Tilskudd lokalt miljøvern og bærekraftige lokalsamfunn, kan overføres, kan nyttes under post 22	26 000 000	
1410	Miljøvernforskning og miljøovervåking		
21	Miljøovervåking og miljødata	143 428 000	
50	Basisbevilgninger til miljøforskningsinstituttene	131 460 000	
51	Forskningsprogrammer m.m.	144 518 000	
53	Internasjonalt samarbeid om miljøvernforskning	5 000 000	
70	Nasjonale oppgaver ved miljøforskningsinstituttene	19 738 000	
72	Tilskudd til GenØk - Senter for biosikkerhet	12 400 000	
73	Infrastrukturtiltak til miljøinstituttene	8 132 000	
1425	Vilt- og fisketiltak		
1	Driftsutgifter	27 842 000	

Kap.	Post Formål	Kroner	Kroner
	61 Tilskudd til kommunale vilttiltak, <i>kan overføres</i>	3 500 000	
	70 Tilskudd til fiskeformål, <i>kan overføres</i> ..	10 000 000	
	71 Tilskudd til viltformål, <i>kan overføres</i>	37 600 000	
1426	Statens naturoppsyn		
	1 Driftsutgifter	95 498 000	
	30 Tiltak i nasjonalparkene, <i>kan overføres</i> .	18 891 000	
	31 Tiltak i naturverns- og kulturlandskapsområder, <i>kan overføres</i> .	30 671 000	
	32 Skjærgårdsparker mv., <i>kan overføres</i>	22 695 000	
1427	Direktoratet for naturforvaltning		
	1 Driftsutgifter	124 733 000	
	21 Spesielle driftsutgifter	224 326 000	
	30 Statlige erverv, båndlegging av friluftsområder, <i>kan overføres</i>	34 405 000	
	31 Tiltak i friluftsområder, <i>kan overføres</i> ...	22 500 000	
	32 Statlige erverv, fylkesvise verneplaner, <i>kan overføres</i>	19 450 000	
	34 Statlige erverv, nasjonalparker, <i>kan overføres</i>	25 100 000	
	35 Statlig erverv, nytt skogvern, <i>kan overføres</i>	137 881 000	
	49 Statlig erverv, kjøp av forsvareieendommer, <i>kan overføres</i>	850 000	
	60 Tilskudd til lokalt utviklingsfond	6 000 000	
	70 Tilskudd til kalking og lokale fiskeformål, <i>kan overføres</i>	88 000 000	
	71 Forvaltningstiltak i verdensarvsområder, <i>kan overføres</i>	9 600 000	
	72 Erstatninger for beitedyr tatt av rovvilt, <i>overslagsbevilgning</i>	116 895 000	
	73 Forebyggende og konfliktdempende tiltak i rovviltforvaltningen, <i>kan overføres</i>	80 500 000	
	74 Tilskudd til friluftslivstiltak, <i>kan overføres</i>	17 520 000	
	75 Internasjonale avtaler og medlemskap ...	1 010 000	
	76 Tilskudd til informasjons- og kompetansesentre, <i>kan overføres</i>	13 400 000	
	77 Tilskudd til nasjonalparksentre, <i>kan overføres</i>	14 600 000	
	78 Friluftsrådenes landsforbund og interkommunale friluftsråd, <i>kan overføres</i>	8 000 000	
1429	Riksantikvaren		
	1 Driftsutgifter	99 258 000	
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under postene 72 og 73</i>	26 915 000	
	50 Tilskudd til Samisk kulturminnearbeid ..	3 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	72	Vern og sikring av fredete og verneverdige kulturminner og kulturmiljøer, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i> .	195 130 000	
	73	Brannsikring og beredskapstiltak, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i> .	11 953 000	
	74	Fartøyvern, <i>kan overføres</i>	42 004 000	
	75	Internasjonalt samarbeid, <i>kan overføres</i> .	1 100 000	
	77	Verdiskapingsprogram på kulturminneområdet, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	18 400 000	
	78	Tilskudd til beslutningsgrunnlag for myndighetsutøvelse innen arkeologi, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i> .	6 500 000	
1432		Norsk kulturminnefond		
	50	Til disposisjon for kulturminnetiltak	43 680 000	
1441		Statens forurensningstilsyn		
	1	Driftsutgifter	257 376 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	32 195 000	
	22	Statlig ordning for frivillig kjøp av klimakvoter	13 183 000	
	39	Oppryddingstiltak, <i>kan overføres</i>	94 280 000	
	75	Utbetaling av pant for bilvrak, <i>overslagsbevilgning</i>	166 320 000	
	76	Refusjonsordninger, <i>overslagsbevilgning</i>	50 000 000	
1445		Miljøvennlig skipsfart		
	21	Spesielle driftsutgifter	3 000 000	
1447		Miljøhensyn i offentlige innkjøp		
	21	Spesielle driftsutgifter	8 000 000	
1465		Statens kjøp av tjenester i Statens kartverk		
	21	Betaling for statsoppdraget, <i>kan overføres</i>	378 823 000	
1471		Norsk Polarinstitut		
	1	Driftsutgifter	143 969 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	66 271 000	
	50	Stipend	498 000	
1472		Svalbard miljøvernfond		
	50	Overføringer til Svalbard miljøvernfond	11 550 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
2465		Statens kartverk		
	24	Driftsresultat:		
		1 Driftsinntekter	-823 823 000	
		2 Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	814 712 000	
		3 Avskrivninger	6 887 000	
		4 Renter av statens kapital	2 224 000	0
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	12 000 000	
		Totale utgifter		3 911 279 000

Inntekter

4400		Miljøverndepartementet		
	2	Ymse inntekter	327 000	
	3	Refusjon fra Utenriksdepartementet	926 000	
4410		Miljøvernforskning og miljøovervåking		
	50	Refusjon fra diverse fond	4 000 000	
4425		Refusjoner fra Viltfondet og Statens fiskefond		
	51	Refusjoner fra Viltfondet	61 942 000	
	52	Refusjoner fra Statens fiskefond	17 000 000	
4426		Statens naturoppsyn		
	1	Ymse inntekter	138 000	
	2	Oppdragsinntekter	1 000 000	
4427		Direktoratet for naturforvaltning		
	1	Ymse inntekter	7 221 000	
	9	Internasjonale oppdrag	4 973 000	
	54	Gebyrer	3 074 000	
4429		Riksantikvaren		
	2	Refusjoner og diverse inntekter	3 694 000	
	9	Internasjonale oppdrag	1 365 000	
4432		Norsk kulturminnefond		
	85	Avkastning fra Norsk kulturminnefond ..	43 680 000	
4441		Statens forurensningstilsyn		
	2	Inntekter, statlig ordning for frivillig kjøp av klimavoter	13 314 000	
	4	Gebyrer	25 759 000	
	5	Leieinntekter	313 000	
	6	Gebyrer, fylkenes miljøvernavdelinger ..	12 000 000	

Kap.	Post Formål	Kroner	Kroner
	7 Gebyrinntekter (Kvotesystemet)	7 200 000	
	9 Internasjonale oppdrag	5 431 000	
4471	Norsk Polarinstitut		
	1 Salgs- og utleieinntekter	8 559 000	
	3 Inntekter fra diverse tjenesteyting	20 858 000	
	21 Inntekter, Antarktis	10 537 000	
4472	Svalbard miljøvernfond		
	70 Diverse inntekter	125 000	
	Totale inntekter		253 436 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2009 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1400 post 1	kap. 4400 post 2
kap. 1427 post 1	kap. 4427 post 1
kap. 1427 post 21	kap. 4427 postene 9 og 54
kap. 1429 post 1	kap. 4429 postene 2 og 9
kap. 1432 post 50	kap. 4432 post 85
kap. 1441 post 1	kap. 4441 postene 4, 5, 6 og 9
kap. 1441 post 22	kap. 4441 post 2
kap. 1471 post 1	kap. 4471 postene 1 og 3
kap. 1471 post 21	kap. 4471 post 21
kap. 1472 post 50	kap. 4472 post 70 og kap. 5578 post 70

2. overskride bevilgningen under kap. 2465 Statens kartverk, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, med et beløp som tilsvarer regnskapsførte inntekter fra salg av anleggsmidler under kap. 5465 Statens kartverk, post 49 Salg av anleggsmidler. Ubenyttede inntekter fra slikt salg kan tas med ved utregning av overført beløp.

økonomiseringsformål som staten er juridisk forpliktet til å dekke, under kap. 1400 Miljøverndepartementet, post 77 Oppfyllelse av garantiansvar.

IV

Omdisponeringsfullmakt

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2009 kan omdisponere inntil 5 mill. kroner mellom kap. 1465 Statens kjøp av tjenester i Statens kartverk, post 21 Betaling for statsoppdraget, og kap. 2465 Statens kartverk, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold.

III

Fullmakt til å utgiftsføre uten bevilgning

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2009 kan utgiftsføre uten bevilgning fastslåtte tap på garantier for lån til miljøverntiltak og energi-

V

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2009 kan foreta bestillinger:

1. av materiell o.l. utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1426		Statens naturoppsyn	
	32	Skjærgårdsparker mv.	6,5 mill. kroner
1441		Statens forurensningstilsyn	
	39	Oppryddingstiltak	25,0 mill. kroner

2. av kartgrunnlag utover gitt bevilgning under kap. 1465 Statens kjøp av tjenester i Statens kartverk, post 21 Betaling for statsoppdraget, men slik at rammen for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger 90 mill. kroner.

VI

Tilsagnsfullmakter

Kap.	Post	Nemning	Samla ramme
		Miljøverndepartementet	
	78	Miljøtiltak i nikkerverka på Kola	218,5 mill. kroner
		Direktoratet for naturforvaltning	
	30	Statlige erverv, båndlegging av friluftsområder	80,0 mill. kroner
	32	Statlige erverv, fylkesvise verneplaner	34,7 mill. kroner
	34	Statlige erverv, nasjonalparker	185,0 mill. kroner
	35	Statlige erverv, nytt skogvern	140,0 mill. kroner
	77	Tilskudd til nasjonalparksentre	2,0 mill. kroner
	79	Kompensasjon ved flytting av oppdrettsanlegg	6,75 mill. kroner
		Riksantikvaren	
	72	Vern og sikring av fredete og verneverdige kulturminner og kulturmiljøer	35,0 mill. kroner
	73	Brannsikring og beredskapstiltak	2,0 mill. kroner
	74	Fartøyvern	8,0 mill. kroner
	77	Verdiskapingsprogram på kulturminneområdet	2,0 mill. kroner

VII

Fullmakt til overskridelser

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet kan fravike spesifikasjonene av bevilgningen under kap. 2465 Statens kartverk, post 24 Driftsresultat ved bruk av reguleringsfondet i 2009.

Rammeuavhengige vedtak

VIII

Stortinget ber Regjeringen på bakgrunn av erfaringene fra Gulen orientere Stortinget om gjennomgangen av kontroll og tilsyn med inn- og utskipping av farlige stoffer og avfall i norske havner.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 28. november 2008

Gunnar Kvassheim

leder og ordf. for kap. 1800 og 4800

Ann-Kristin Engstad

ordf. for kap. 1445

Peter Skovholt Gitmark

ordf. for kap. 1400, 1471, 4400 og 4471

Line Henriette Holten Hjemdal

ordf. for kap. 1432, 1447, 2440, 4432 og 5440

Ivar Kristiansen

ordf. for kap. 1810 og 4810

Asmund Kristoffersen

ordf. for kap. 1410, 1441, 1472, 1832, 4410, 4441 og 4472

Tord Lien

ordf. for kap. 1425, 1429, 1465, 2465, 4425 og 4429

Marianne Marthinsen

ordf. for kap. 1825 og 4825

Tore Nordtun**Torny Pedersen**

ordf. for kap. 1426, 4426, 4829 og 4860

Erling Sande

ordf. for kap. 1833, 1870, 2490, 4833 og 5490

Ingrid Skårmo**Ketil Solvik-Olsen**

ordf. for kap. 1830

Inga Marte Thorkildsen

ordf. for kap. 1427 og 4427

Terje Aasland

ordf. for kap. 1820 og 4820